

Dee woto u dee Tjabukama u Masa Jesosi

Wan wöutu a fesi.

Söö. Wë andi seei di pisi u Gadu Buku aki ta taki da u, dee sëmbë? Wë a di fosu kamian nöö di pampia aki hën ta waka a di de kai Lukasi baka e, biga di data de kai Lukasi hën bi sikifi de tu tuu da wan mati fëën de kai Teofilusi. Nöö de taa a bi sikifi de kuma baka 80 te go miti 90 jaa u di de pai Masa Jesosi.

Nöö di pisi u di Buku aki ta lei u fa dee bakama u Masa Jesosi bi ta paaja di Bunu Buka a köndëköndë ku di kaakiti u di Akaa di bi ko a de liba. De seti a Jelusalen ku dee oto köndë u Judea naandë, nöö hën de go a Samalia köndë, ufö de go a dee oto köndë u goonliba dee de bi sabi a di ten dë. (Luku Tjab. 1:8.)

Nöö di në de da di pampia aki, nöö ee i luku ën te i kaba, nöö an fiti ën ö. A bi möön bunu de kai ën Di Woto u di Akaa u Gadu. Biga na dee Tjabukama bi ta du dee wooko dë, ma di Akaa hën wë du dee wooko a de liba. Nöö an taki soni u hii dee tjabukama tuu e, ma a taki soni u Petuisi ku Paulosu möön taanga.

Nöö dee oto u di pampia aki, nöö de paati a tu gaan pisi. Biga a kapitë 1 te go miti 12 nöö Petuisi në hën ta ko a fesi möön gaanfa. Ma nöö kumutu a kapitë 13, nöö Paulosu në hën ta ko a fesi möön gaanfa. Biga di Akaa u Gadu bi buta Petuisi ta paaja di Buka a Judea köndë da dee Dju sëmbë, nöö hën a toona buta Paulosu ta paaja di Buka da dee sëmbë dee an dë Dju.

Nöö dee soni Lukasi sikifi aki, de dë dee soni a bi jei sëmbë bi ta konda, ku dee hënseei bi ta hakisi sëmbë tu. Ma so juu i sa si taa hënseei bi dë a dendu tu a so u dee soni a sikifi aki.

Aki Lukasi seti di biifi.

1 ^{1,2}Mati Teofilusi, „mi Lukasi manda gaan odi da i e, taa mi dë bambuu,„ Womi, mi bi mbei wan fosu pampia manda da i kaa, hën

mi toona ta mbei disi u mi manda da i möön, di u mbei tu.

Wë nöö di fosu pampia di mi bi mbei dë, nöö mi bi sikifi sëmëni soni u Masa Jesosi da i, u di fa a bi libi a goonliba aki ku di fa a bi

ta lei sëmbë soni u Gadu bifö Masa Gadu tei ën tja go a liba. Ma bifö a go, nöö a bi lei dee sëmbë a bi pii tei u de musu ko tjabukama fëen apaiti, fa u de musu du di a o go. Leti kumafa di Akaa u Masa Gadu mandëen, nöö so a lei de. ³Biga baka u di a dëdë „toona weki baka,„ a nango a de ta ko nöömö te kai föteni daka, ta du peipei soni u de musu sabi taa a toona weki baka tuutuu. De seei ta si ën ku deseei wojo, nöö a ta fan ku de ta lei de fa di Njunjun Tii u Gadu dë.

⁴Nöö hën de dë te wan daka, hën a kai de te de piki, a taa: “Un haika e, dee sëmbë. Wan musu kumutu a Jelusalen aki eti e. Un musu tan aki ta luku di soni Masa Gadu o du da unu. Biga a o da unu wan gaan bunu, leti kumafa mi bi paamusi unu kaa. ⁵Fa i si Johanisi di Dopuma bi sai dë, a bi ta dopu sëmbë ku wata, ma abiti möön nöö Masa Gadu o dopu unu ku di Akaa fëen. „Biga a o mandëen ko a unu liba.„” Sö wan soni Masa Jesosi fan ku dee bakama fëen te a kaba.

⁶Nöö hën de sai dë tee wan daka, nöö hën de hakisi ën taa: “Wë Masa, unfa joo du? Joo puu dee Loomë sëmbë a u dee Isaëli sëmbë liba awaa, fuu sa toona tii u seei baka nö?”

⁷Hën a piki de taa: “Wë nönö, an dë fuun biinga fu un ko sabi dee soni dë e. Biga mi Tata Masa Gadu nöö abi di taki faa buta di daka ku di juu di de o pasa.

⁸“Ma unu, a o da unu di Akaa fëen. Nöö fa di Akaa o ko a unu liba dë, nöö a o da unu kaakiti fuun sa tei dee soni u mi dee un

sabi konda da lanti be de jei. A Jelusalen aki woon seti konda di buka, nöö woon ta kondëen te dou hii Judea köndë te kisi Samalia köndë, nöö woon toona ta kondëen be a paaja a hii dee köndëköndë u goonliba tuu ka sëmbë dë. Sö woon ta waka ta paaja di buka tjika.” Sö Masa Jesosi taki da dee bakama fëen di ten dë.

Aki Masa Jesosi toona go a liba di a weki a dëdë.

⁹Nöö hën de dë te wan pisi, hën Masa Gadu tei ën tja go a liba gbolo leti a de wojo dë. A tjëen go tee bundji tapëen, de an sa si ën möön.

¹⁰Hën dee bakama fëen sai dë ta luku ka a go a liba ala diin. Hën te u de kë mëni, hën de si tu sëmbë taanputaanpu a de bandja dë, ku wetiweti bisi faan a de sinkii.

¹¹Hën de tu sëmbë hakisi dee bakama taa: “Dee sëmbë u Galilea aki, andi mbei un taanpu ta luku liba diin sö? Di wan seei sëmbë di un si Masa Gadu tja go a liba dë, Masa Jesosi, te wan ten a o toona ko a goonliba baka e. Nöö a di wan seei fasi kumafa i si a go dë, sö nöö a o toona ko baka.” Sö de tu sëmbë taki da de.

¹²Wë nöö di juu dë, de bi dë a di kuun de kai Oleifi Kuun. Nöö di di soni pasa sö kaa, nöö hën de kumutu dë hën de toona go a Jelusalen. Biga di kuun an longi ku di köndë, a sa dë kuma wan kilomëti sö nöö. ¹³Nöö di de go dou a Jelusalen, hën de toona go a di wosu ka de bi guwenti u go, a wan kamba a liba ala.

Nöö dee sëmbë ku dee sëmbë dee go dë, de da dee tjabukama

u Masa Jesosi: Petuisi, Johanisi, Jakobosi, Andiasi, Filipi, ku Tomasi, Batolomisi, Mateosi, Jakobosi di da di womi mii u Alufasi, ku Simon di womi di bi kē puu Loomē lanti a dee Dju liba. Ufö i abi di oto Judasi, di womi mii u wan tata de kai Jakobosi. ¹⁴Dee lö sēmbē dē, sō de bi guwenti u ta ko makandi fu de ta begi Gadu nōömō, de ku Malia di mama u Masa Jesosi, ku wanlō oto mujēē, ku dee baaa fu Masa Jesosi.

**Aki de ta kuutu u buta
sēmbē a Judasi kamian.**

¹⁵Nöo hēn de dē te wan daka, hēn wanlō hia sēmbē ko dē makandi a di kamian. De dē wan hōndō ku tuwenti sēmbē, biibima u Masa Jesosi wanwan.

Te wan pisi, hēn Petuisi hopo taanpu a de mindi. ^{16,17}Hēn a taki da de taa: “Dee sēmbē u mi aki, wē un sabi fa di Akaa u Masa Gadu bi ko a Dafiti liba gaanduwe a fesi, faa sikifi soni u di soni Judasi du aki. Wē ee wan soni sikifi a di Buku kaa, nöo a musu pasa nōömō, nöo hēn i si a pasa ku Judasi a u mindi aki. Biga Judasi bi dē wan fuu. Masa Jesosi bi tei u ku ēn tuu fuu musu dē a di wooko u Masa Gadu makandi. Nöo hēn wē i si a tja dee sēmbē ko kisi Masa Jesosi kii.”

¹⁸Wē nöo fa Judasi bi du di hogi dē, nöo dee felantima u Masa Jesosi bi pakēēn. Nöo hēn a tei di möni, hēn a go bai wan goon. Nöo a di goon di a bai dē, naandē seei a kai gbolo dēdē pii. Bēē fēēn latja puu tiipa a döo. Sō wan soni pasa ku Judasi e. ¹⁹Nöo hēn hii dee sēmbē u Jelusalen ko jei taa sō a dēdē a di

goon dendu, nöo hēn de ko ta kai di goon Akelidama, hēn da Buuu Goon.

²⁰Hēn Petuisi taki möön taa: “A bi dē sikifisikifi a di pisi u Gadu Buku de kai Kanda Buku taa:

Di wosu fēēn ka a bi ta dē,
a musu fika söndō sēmbē.

Na wan sēmbē musu go libi
nēēn möön.

Hēn a toona sikifi taa:

Oto sēmbē musu subi a di
wooko nēēn kamian.

^{21,22}“Wē nöo hēn da wan sēmbē musu ko a Judasi kamian e, fu toona heepi u a di wooko. Nöo di sēmbē di woo tei, a musu dē wan sēmbē di bi dē ku u a bigi fu di soni, kumutu a di daka di Johanisi bi dopu Masa Jesosi tee dou di daka di Masa Gadu tei ēn tja go a liba. A bi musu si taa Masa Jesosi dēdē toona weki baka. Sō wan sēmbē wē u musu tei buta a Judasi kamian e.”

²³Nöo di Petuisi taki sō te a kaba, nöo hēn de kai tu womi ko buta. Wan u de de kai Josēfu. Hēn da Basabasi, hēnseei da Jusitusi. Nöo di otowan de kai Matiasi.

^{24,25}Nöo hēn de begi te de kaba taa: “Masa Gadu o, wē u ko a i. Biga i sabi hiniwan libisēmbē hatiböo fa a dē.

“Wē nöo fu di Judasi an dē aki möön, fēēn hedi wan oto sēmbē musu subi a di wooko nēēn kamian ko tjabukama fii. Nöo hēn i si u tja de tu womi aki ko da i, fii lei u undi u de i kē. Biga Judasi disa u hēn a go a di kamian di fiti ēn.” Sō wan begi de begi.

²⁶Nöo di de begi sō te de kaba, hēn de tuwē lōtu. Nöo hēn Matiasi

wini, hën a ko mökisi ku dee ëlufu Gaan Tjabukama u Masa Jesosi dee bi fika mbei tuwalufu.

**Aki ta lei fa di Akaa u Gadu
ko a dee Tjabukama liba.**

2 Hën de dë te wan daka, dee Dju sëmbë o njan di daka de kai Pensiti, nöö hën dee biibima u Masa Jesosi tuu hai ko makandi a wan wosu möön. ²Hën de sai dë te u de kë mëni, hën de jei wan soni kuma gaan ventu kumutu a liba ta ko te a ko dou a di wosu dendu vooo sö, ka de dë sindosindo. ³Hën de si wan soni kuma faja töngö paaja fingafinga go nama a hiniwan u de. ⁴Hën di Akaa u Masa Gadu wë i si ko a de liba sö e. Nöö a tja wan köni ko da de, hiniwan u de ko ta taki oto töngö.

⁵Nöö di juu dë, wanlö hia Dju sëmbë fu dee pepei köndë u goonliba bi dë a Jelusalen. De tuu ta biibi Masa Gadu, nöö de bi ko a Jelusalen dë u de njan di daka. ⁶Nöö di de jei di bai, hën de booko gililii ko a dee sëmbë u Masa Jesosi, ko haika. Nöö hën de ko ta jei de ta fan pepei töngö, hiniwan sëmbë ta jei di töngö fëen seei di a ta taki.

⁷Hën de taa: “Wooo maingë, andi da di soni aki? A bigi da u. Naasë dee Galilea sëmbë aki lei dee töngö sabi sö? Biga na deseei töngö de ta fan dë. ⁸Unfa a waka de ko sabi hii dee töngö fuu tuu ta taki. ⁹Biga a sëmëni pepei köndë u kumutu nöö u ta fan di töngö u di köndë ka u kumutu: Paatia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Kapadosia, Pontusi, Asia, ¹⁰Fiigia, Panfilia, Egepiti, dee köndëköndë u Libië dee

dë zuntu ku Sileni, ufö i abi Loomë, ku Keeta, ku Alabia. A dee köndë dë tuu u kumutu. ¹¹So fuu dë Dju sëmbë, so fuu an dë Dju sëmbë, ma u ko ta biibi Masa Gadu kuma de, nöö hën u ko ta jei dee sëmbë aki ta konda dee foondofoondo soni u Masa Gadu da u a dee töngö dee u sabi. Nöö a bigi da u e!”

¹²Nöö hën de fika ta hakisi de na de nöömö taa: “Andi disi maingë? Wa fusutëen e!”

¹³Ma nöö otowan a de dendu dë mbei dee Tjabukama u Masa Jesosi fa taa: “Maingë, wan piki e! Dööngö nöö de dööngö sö.”

Aki Petuisi ta fan ku dee sëmbë.

¹⁴Nöö di dee Tjabukama jei de taki sö, hën Petuisi hopo, hën ku dee otowan fëen tuu. Hën a bai taki da dee hia sëmbë dë taa: “Dee sëmbë aki, un haika e. Un dee Dju sëmbë u Jelusalen aki ku hii un dee wakama tuu, un haika bunu fa mi o fan ku unu aki. Mi kë lei unu andi ta pasa aki.

¹⁵“Wë fa un taa u dööngö aki, nöö na tuu e, dee sëmbë. Fa di nëigi juu mamate u dë aki, a tjika u sëmbë bebe soni dööngö kaa nö? Nönö.

¹⁶Ma di soni pasa aki, a dë di soni di di fesiten tjabukama u Gadu de kai Joëli bi taki a fesi. A taa:

¹⁷Masa Gadu manda wan buka ko taa:

‘A di kaba ten u goonliba mi o du wan soni.

Mi o da hii pei sëmbë di Akaa u mi.

Dee womi mii fuunu ku dee mujëe mii fuunu o ta kisi fan a Gadu ta konda da sëmbë.

Dee kijoo mii fuunu o ta si soni
u mi ku wojo limbo.

Dee gaan womi o ta sunjan soni
u mi.

¹⁸ Di juu dë, di Akaa u mi o ko a
dee sëmbë dee ta wooko da
mi liba,

womi ku mujëë tuu.

Nöö de o ta kisi fan a mi u de
konda da sëmbë.

¹⁹ Nöö mi o du foombofoombo
soni a liba ala.

Mi o du bödjëë soni a goonliba
aki tu, kuma maaka sò.

Biga sëmbë o si buuu, de
o si faja, de o si sumuku
baakabaaka.

²⁰ Di sonuwojo o dungu pii,
nöö di libawojo o ko bëëë sò
kuma buuu.

Sò o pasa bifò di Gaan Hebi
Daka u Masa Gadu o dou.

²¹ Ma nöö hiniwan sëmbë di o kai
Masa Gadu në faa feni heepi
nëen,

hën Gadu o puu fu an feni
sitaafu.'

Sò Masa Gadu bi fan a Joëli liba,
nöö hën i si ta pasa aki e, dee
sëmbë."

²² Hën Petuisi toona taki da de
möön, a taa: "Dee sëmbë fu Isaëli
aki, un haika mi bunu e.

"Di sëmbë de kai Jesosi fu di
köndë de kai Nazalëti, hën bi ta
du sëmëni foombofoombo soni a
unu dendu, leti kumafa un tuu sabi
kaa. Masa Gadu wë dëen di kaakiti
faa ta du sò e, be un musu sabi taa
hën mandëen. ²³ Ma nöö di Jesosi
dë, hën Masa Gadu bi buta a fesi
taa a o da unu pasi fuun kii ën. A
bi sabi kaa taa woon tjëen go da

dee hogihati sëmbë fu de pekëen a
lakpa pau kii. Sò a bi sabi a fesi kaa.

²⁴ "Ma fa un kii ën dë, nöö Gadu
an disëen a dëdë köndë e. A puu ën
a di sitaafu dë, toona weki ën baka.
Biga Dëdë Köndë aan di kaakiti u
tapëen buta dë u nöömö. Nöö hën i
si a toona weki baka.

²⁵ "Wë nöö Dafiti bi sikifi wan soni.
Buka da fëen ma wöutu na fëen. Biga
Masa Jesosi hën abi di wöutu. A taa:

Fa mi dë aki, ma ta fëëë na wan
soni,

biga mi sabi taa Masa Gadu dë
leti a mi bandja aki.

Nöö a o ta dë ku mi nöömö.

²⁶ Fa i dë ku mi tjika aki, Masa
Gadu,

nöö mi ta wai seei te dou a mi
hati dendu.

Dee wöutu dee mi ta tei ta taki,
nöö waiwai soni de dë.

Biga fa i si mi dë ku mi sösò
sinkii aki seei,

ma ma ta fëëë dëdë möönsö,
biga mi sabi taa joo tja mi.

²⁷ Nöö mi sabi tu taa ja o disa mi a
dëdë köndë.

Di futuboi fii di dë apaiti da i vö,
ja o disëen sinkii a dëdë köndë
faa lulu poi kaba a sösò.

²⁸ I lei mi di pasi kaa, ka fu mi go
mi feni libi,

nöö joo dë ku mi, hën mbei mi
o dë waiwai.

Sò Dafiti bi sikifi a fesiten e.

²⁹ "Wë nöö dee sëmbë u mi aki,
be mi puu di soni a sikifi dë da
unu. Biga fa Dafiti taki dë, nöö na
hënseei soni a tei taki e. A bi dë
wan gaan sëmbë fuu, nöö a dëdë te
de bei gaanduwe kaa. Geebi fëen
sai leti dë eti.

³⁰“Ma nöö fa Dafiti fan naandë, nöö a bi dë wan tjabukama u Gadu, nöö a bi ta konda u wan soni o pasa a bakaten. Biga a bi sabi taa Masa Gadu bi paamusi ën wan soni ku soi seei taa wan u dee bakamii fëen o ko tei di könu sutuu fëen fu nöömö.

³¹“Wë nöö di Dafiti sabi sô kaa, hën mbei a taki di lö soni dë fu di sëmbë di Masa Gadu o manda ko. Hën de kai di Keesitu. A o dëdë ma a o toona weki baka. A taa Masa Gadu an o disëen a dëdë köndë fu hën sinkii musu poi. Sô Dafiti bi taki.”

³²Nöö hën Petuisi taa: “Un haika e, dee sëmbë. Di sëmbë Dafiti taki dë, hën da Jesosi e. Biga a bi dëdë, ma nöö Masa Gadu an disëen a dëdë köndë, a weki ën baka a dëdë. U dee sëmbë i si aki tuu seepi bi si ën ku u wojo taa sô a pasa tuu.

³³Nöö fa u dë aki, a dë leti a di letimaun së fëen Tata Masa Gadu a liba ala, ka a tjëen go buta a di möön kaba hebima kamian.

“Nöö fa i si Masa Jesosi go ala, nöö hën di tata fëen dëen di Akaa fëen kumafa a bi paamusi ën taa a o dëen. Nöö hën Masa Jesosi toona da u ën. Nöö fa i si u ta taki dee pepei töngö fuunu aki, nöö di Akaa u Gadu hën mbei e. Sô Masa Jesosi toona da u ën tjika.

³⁴“Nöö i sabi fa Dafiti bi sikifi möön, a taa:

Masa Gadu taki da mi Masa taa:

‘Sindo fii a mi letimaun së aki,

³⁵ ta luku fa mi o buta dee

felantima fii a i basufutu.’

Sô wan soni Dafiti sikifi. Wë nöö fa a sikifi dë, ma na Dafiti bi go a Masa Gadu a liba ala e. Ƴfa a taki

dee soni dë, na hënseei soni a ta taki, ma Masa Jesosi soni a taki. Ƴ

³⁶“Nöö dee sëmbë u Isaëli aki, un musu sabi taa di Jesosi di un peka a di lakpa pau kii dë, hën wë Masa Gadu tei buta ko Masa fu hii mundu e. Hën da di Könu di a bi paamusi u kaa, di Keesitu.”

Sô Petuisi taki da dee sëmbë.

³⁷Nöö di dee hia sëmbë jei fa a taki dë, nöö hën hati u de latja te na soni. A go a de sinkii. Hën de bai hakisi Petuisi ku dee oto Tjabukama u Masa Jesosi taa: “Woolo, dee sëmbë fuu dë, unfa woo du möön?”

³⁸Hën Petuisi piki de taa: “Un musu disa di hogilibi fuunu, be hiniwan fuunu go dopu a di në u Jesosi Keesitu. Nöö te un du sô kaa, nöö Masa Gadu an o hoi dee hogilibi fuunu a bëë möön. Nöö a o da unu di Akaa fëen tu, faa wooko a unu liba.

³⁹“Wë biga Masa Gadu bi paamusi unu kaa taa sô a o da unu di Akaa fëen. Unu, ku dee mii fuunu, ku hii dee böngö fuunu, ku hii dee sëmbë dee ta dë a dee longi köndë dee a ta kai fu ko sëmbë fëen, de tuu a bi paamusi.” Sô Petuisi taki da de.

⁴⁰Nöö hën a tei sëmëni oto soni möön ta bai de. A ta biinga ku de kodo u de musu piki di fan fëen, be de an musu feni di sitaafu ta tja kumafa dee hogihatima u di köndë o feni ën.

⁴¹Nöö di a taki sô kaa, nöö hën sëmëni sëmbë piki tuu. Biga di daka dë, nöö kuma wan dii dusu sëmbë sô piki di buka go dopu. Nöö hën de ko mökisi ku dee sëmbë u Masa Jesosi dee bi biibi kaa. ⁴²Nöö

fa de ko biibi dë, hën de nango ta lei soni u Masa Jesosi a dee Tjabukama nöömö. De ta libi suti ku deseei ku piizii, ta begi Masa Gadu, ta njan makandi fu di de tuu ta biibi a Masa Jesosi.

⁴³Nöö di juu dë, dee Tjabukama u Masa Jesosi ta du sömëni foombofoombo soni e, te hii lanti ko ta fëëë.

⁴⁴Nöö fa dee sëmbë ko biibi Masa Jesosi dë, de ta libi makandi seei. De an ta mömbi deseei soni. Te wan sëmbë abi, a ta da di otowan. ⁴⁵Nöö ee wan sëmbë dë ku fuka, nöö di otowan o sei wan goon fëën, ee nasö wan oto soni di a abi, nöö te a feni di möni nöö a tja ko paati da dee otowan puu de a fuka. ⁴⁶Nöö hiniwan daka de ta ko ta mökisi a di djai u di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen naandë. Nöö sö de ta waka ta njan makandi a dee wosu u de ku piizii, ku limbohata seei.

⁴⁷Nöö de ta gafa Masa Gadu nöömö.

Nöö fa de ta libi dë, hii sëmbë u di köndë tuu ta luku de taa: “Aai maingë, dee sëmbë aki, bumbuu sëmbë de dë e.”

Nöö hiniwan daka Masa Jesosi ta tja oto sëmbë ko nama ku de, dee sëmbë dee ta ko a Gadu fu de feni di heepi fëën.

Aki Petuisi kula wan lan sëmbë ku di në u Masa Jesosi.

3 Nöö hën de dë te wan daka, nöö hën Petuisi ku Johanisi nango a di Wosu u Masa Gadu a wan dii juu sapate. Biga hiniwan daka sëmbë bi guwenti u go begi Gadu a di lö ten dë. ²Nöö di djai u di Wosu u Masa Gadu bi abi wan

döö fëën de kai Hanse Nëngë Döö, nöö naandë de ta tja wan sëmbë ko buta. Di sëmbë dë bi lan sensi nëën mama bëë dendu, nöö hiniwan daka de ta tjëën go buta naandë faa musu ta pidi möni a dee sëmbë ta pasa nango a di Wosu u Gadu.

³Nöö hën di di sëmbë si Petuisi ku Johanisi ta pasa nango a di Wosu, nöö hën a pidi de möni.

⁴Nöö hën de luku ën diin. Hën Petuisi taki dëën taa: “Womi, hopo wojo luku i si.”

⁵Hën a luku de. A a’ di pakisei taa de o dëën wan soni.

⁶Hën a taki dëën taa: “Ma a’ möni e, ma di soni di mi abi nöö hën mi o da i. A di në u Jesosi Keesitu fu Nazalëti mi taki da i taa hopo waka e!” ⁷Nöö hën a panjëën a leti maun faa hopo ën taanpu. Fa u du dë, hën futu u di womi ko taanga, ⁸hën a hopo vu taanpu apë. Hën a denda go ku de a di djai dendu. Hën a ta waka ta djombo ta bai ta gafa Masa Gadu ta dëën tangi u di bunu di a du ën dë.

Aki Petuisi ta fan ku dee sëmbë bi dë a di Keikiwosu.

⁹Nöö di juu dë, sömëni sëmbë bi dë a di Keikiwosu kaa, nöö de tuu si di womi fa a ta waka ta gafa Masa Gadu ta dëën tangi. ¹⁰Nöö de sabi taa hën da di sëmbë bi dë sindosindo a di Hanse Nëngë Dööbuka ta pidi möni, nöö hën a ko hopo taanpu ta waka.

¹¹Nöö hën de kule go a Petuisi ku Johanisi ka de sai dë a di pisi u di Keikiwosu de kai Salumon Baiko. Nöö di womi di bi lan dë, a dë ku de maun ku maun panjanpanjan. Nöö a bigi da de te na soni.

¹²Hèn di Petuisi si dee hia sèmbè ta kule ta ko a de, hèn a taki da de taa: “Dee Isaëli^a sèmbè u mi aki, andi bigi da unu sò? Fa di womi ko bunu aki, un ninga taa ku u seei kaakiti u kulëèn nò? Ee na un mëni taa fu di hati fuu limbo möön oto sèmbè mbei Masa Gadu da u kaakiti sò? Nönö e! Nëèn mbei.

¹³“Ma Masa Gadu, di dee fesiten sèmbè fuu bi ta begi kaa, dee Abahamu, Isaki, Jakopu sò, hèn wë kë da Masa Jesosi gaan nèbai, nöö hèn mbei a kula di sèmbè aki, be un sabi taa sò wan sèmbè Jesosi dë. Biga Jesosi bi dë di Futuboi u Gadu seei di a manda ko da u, ma nöö unu tjëèn go da dee tiima u di köndë fuu aki u de musu kii. Hèn di un tjëèn go, nöö Gaama Pilati an bi si na wan föutu nëèn faa musu dëdë e. Hèn a taa an o kii ën, a o disëèn be a go. Ma di a taki sò, nöö hèn un ko ta bai taa an musu disëèn go.

¹⁴“Di apaiti sèmbè u Masa Gadu, ku hèn wë i si un du sò e, dee sèmbè. A bi bunu te Masa Gadu seei an feni na wan föutu nëèn wan daka, ma unu taa wan këèn. Hèn un begi di gaama faa musu puu wan oto sèmbè a dinguwosu da unu nëèn kamian. Hèn un kai di sèmbè dëèn. Wan gaan hogi sèmbè di bi ta kii sèmbè, hèn un mbei a puu da unu. ¹⁵Ma di bumbuu Sèmbè di ta da hii mundu libi, nöö hèn un kii puu.

“Ma fa un du dë seei, ma Masa Gadu toona weki ën baka e. Biga u seepi si ën ku u seei wojo. ¹⁶Nöö hèn di kaakiti fëèn wë i si kula di

sèmbè bi lan aki. Fu di u ta biibi nëèn liba, hèn mbei di sèmbè ko dë tjentjen a unu fesi aki kumafa un tuu ta si ën kaa.

¹⁷“Nöö haika e, dee sèmbè u mi aki. Mi sabi taa fa un ku dee hedima fuu kii Masa Jesosi dë, wan bi sabi taa sò wan gaan hogi un bi ta du e.

¹⁸“Ma nöö gaanduwe a fesi Masa Gadu bi da dee tjabukama fëèn wan buka taa di sèmbè fëèn di a o manda ko a goonliba, di Keesitu, a musu tja sitaafu nöömö. Nöö hèn wë i si pasa aki.

¹⁹“Nöö dee sèmbè o, dee hogilibi fuunu musu hati unu te nöö un bia disa de e, ko a Masa Gadu. Nöö an o hoi unu a bëë möön. Nöö te un du sò kaa, nöö a o ta da unu böö. ²⁰Nöö a o toona manda Jesosi Keesitu ko da unu möön e. Biga a bi buta a fesi taa sò a o toona mandëèn da u kaa. ²¹Ma nöö fa u dë aki a musu fika a Masa Gadu köndë ala ufö. Te dou di juu fu Masa Gadu musu puu hogi a goonliba buta hii soni ko bunu baka ufö a o toona ko. Biga sò wan soni Masa Gadu bi paamusi dee gaan sèmbè fuu a dee tjabukama fëèn taa sò a o du.

²²“Nöö Mosesi bi taki da dee gaan sèmbè fuu taa:

Fa i si Masa Gadu manda mi ko da unu aki,
nöö söseei a bakaten a o manda wan oto Tjabukama ko da unu.
Nöö di sèmbè di o ko dë,
a o dë di wan köndë sèmbè kuma unu.

Nöö te a ko, nöö dee soni dee a
o taki da unu,
nöö de tuu un musu piki e.

²³ Biga ee wan sëmbë ja kë piki di
buka u di Tjabukama dë,
nöö joo kumutu a dee sëmbë u
Masa Gadu dendu go kaba a
sösö.

Sö wë Mosesi bi taki da dee gaan
sëmbë fuu e, dee sëmbë.

²⁴ “Nöö hii dee tjabukama u Gadu,
kumutu a Samuëli te dou ku hii dee
otowan dee bi ta konda soni u Gadu
da sëmbë, de tuu kisi di wan seei
buka taa sö wanlö soni o pasa, nöö
hën de ko ta pasa a di ten u dë aki.

²⁵ De bi konda taa sö wanlö bunu
Masa Gadu o du sëmbë. Nöö unu
wë da dee sëmbë dee musu kisi dee
bunu dë e. Masa Gadu ku dee gaan
sëmbë fuu bi abi di buka, ma unu
wë ta feni dee bunu de bi taki.

“Biga a bi taki da u gaan sëmbë
Abahamu taa a di böngö fëën hii
pei sëmbë u goonliba o feni heepi.
Wë nöö di böngö di a taki dë, Masa
Jesosi wë e, dee sëmbë.” ²⁶ Hën a
manda ko kuma Futuboi fëën. Nöö
fa a mandëën ko dë, u dee Isaëli
sëmbë fosu a mandëën da e. Biga
a kë faa heepi unu mbei un disa
dee hogilibi fuunu.” Sö wë Petuisi
taki tuwë da dee hia sëmbë a di
Keikiwosu dë.

**Aki de kisi Petuisi ku
Johanisi tja go a kuutu.**

4 Nöö di juu dë, Petuisi ku
Johanisi an kaba u fan seei
hën dee begima ku di hedima u
dee siköutu dee ta watji a di Wosu
u Gadu, ku dee sëmbë u di keiki
paatëi de kai Sadusei, hën de ko

dou a de. ² Hati u de boonu ku de
te na soni, biga de ta konda da dee
otowan taa Masa Jesosi dëdë toona
weki baka. „Biga dee Saduseima an
sa jei taa sëmbë sa dëdë toona weki
baka.” ³ Nöö hën de kisi Johanisi ku
Petuisi panjan gingin tja go söötö
a dunguwosu. Nöö de o luku te
amanjan bifö de o kuutu de, biga
ndeti kaa.

⁴ Ma nöö fa dee Tjabukama bi fan
ku dee sëmbë dë, nöö wanlö hia
sëmbë bia piki di buka bendi ko a
di së u Masa Jesosi. Nöö fa de go
mökisi ku dee oto biibima u Masa
Jesosi naandë hën de ko dë kuma
feifi dusu sëmbë sö.

⁵ Nöö hën de dë te mamate, hën
dee Dju hedima, ku dee Gaan Womi,
ku dee Sabima u Wëti, de tuu hai
ko mökisi a Jelusalen naandë u
de kuutu. ⁶ Di awoo hedima u dee
begima de kai Ananasi, ku di Kaba
Hei Begima de kai Kajafasi, wan
oto sëmbë de kai Johanisi, ku
Alekesani, ku hii dee oto famii u
Ananasi, sö de ko a di kuutu. ⁷ Nöö
hën de manda sëmbë u de go tei
de tu Tjabukama u Masa Jesosi,
Petuisi ku Johanisi, tja ko a de.

Nöö di de ko dou, hën de hakisi
de taa: “Ku un kaakiti un kula di
lan sëmbë dë? Un sëmbë në un kai
ufö un du sö wan soni?”

⁸ Nöö di juu dë di Akaa u Masa
Gaangadu bi dë a Petuisi liba hebi
seei. Nöö hën a piki de gbelin taa:
“Gaan lanti, un piimisi fuunu e. ⁹ Un
kë sabi unfa u du ufö u heepi di
lan sëmbë ö? ¹⁰ Wë be mi taki ën
da unu, biga a dë fanöudu fuun
musu sabi. A dë fanöudu fu hii un
dee sëmbë u Isaëli tuu musu sabi

taa Jesosi Keesitu u Nazalēti hēn kulēen ku ēn kaakiti. Hēn mbei i si a ko taanpu telutelu a unu fesi aki. Di sēmbē di un bi peka a di lakpa pau naandē kii, nōō hēn kulēen e. Unu wē bi kii ēn, ma Masa Gaangadu weki ēn baka.

¹¹“Wē wan sabi fa de sikifi ēn buta a Masa Gaangadu Buku nō? De taa:

Dee sēmbē ta mbei sitonu wosu,
hēn de si wan sitonu taa an
bunu,
nōō hēn de tuwēen a kapēē.
Ma nōō bakaten,
hēn di sitonu dē ko mama posu
u di wosu.

Wē di sitonu dē, Masa Jesosi wē e, dee sēmbē. ¹²Hēn nōō sa puu sēmbē a hogi basu fii sa dou a Masa Gaangadu fesi. Oto nē an dē a goonliba aki mōōnsō di u libisēmbē sa kai fuu feni di heepi u Gadu.”

¹³Wē nōō di dee kuutama jei fa Petuisi ku Johanisi ta fan sōndō fēēē sō, hēn de taa: “Maingē, dee sēmbē aki, na sōsō sinkii sēmbē de dē nō? Biga de an go a sikōō wan bētē, ma nōō hēn de ko ta fan ku u sōndō fēēē sō.” Di soni bigi da de, nōō hēn de ko si taa di fa dee Tjabukama bi ta dē ku Masa Jesosi, hēn wē mbei de sabi u fan sō. ¹⁴Nōō soni an dē u fia mōōn tu. Biga di lan womi di de bi kula sai leti dē taanputaanpu ku de.

¹⁵Nōō hēn de manda Petuisi ku Johanisi ku di womi di bi lan taa be de kumutu a di kuutu kamba ufō. Nōō hēn de kumutu go. Nōō hēn dee kuutama fika dē ta hakisi taa: ¹⁶“Wē unfa woo du ku dee sēmbē? Biga hii sēmbē fu Jelusalen aki tuu

sabi fa de bi kula di lan sēmbē dē. A dē wan gaan foondo soni da hii mundu, nōō wa sa fia, biga a bōdjēē tuu. ¹⁷Ma nōō un boo bai de nōō taa de an musu tei di nē u Jesosi ta paaja a di kōndē mōōn.”

¹⁸Nōō di de kuutu tefa de kaba, hēn de toona kai Petuisi ku Johanisi taa be de ko. Hēn de ko dou. Hēn de buta ku de seei taa de an musu ta kai di nē u Jesosi ta lei sēmbē soni fēēen mōōn a mundu.

¹⁹Nōō hēn Petuisi ku Johanisi piki de taa: “Lanti, fa un taki da u aki, nōō u jei. Un bai u taa wa musu konda soni u Masa Jesosi. Ma Masa Gaangadu manda u fuu musu konda. Nōō unfa un mēni? Undi u dee buka un si kuma Masa Gaangadu o kē fuu musu piki? ²⁰Wē nōō wa sa tjubi dee soni u wojo bi si ku dee u jesi bi jei. U musu konda de nōōmō.” Sō de piki de.

²¹Hēn dee kuutama toona bai de seei gbelin taa de an musu konda de, nōō hēn de manda de go. De an saanfa u de du fu de musu da de sitaafu, biga hii sēmbē ta gafa Masa Gaangadu ta bai ēn nē fu di gaan soni di bi pasa dē. ²²Biga di sēmbē di de bi kula a di gaan foondo fasi dē, nōō a bi abi jaa pasa fōteni, ma an bi waka wan daka.

**Aki dee Tjabukama u Masa Jesosi
ku dee oto biibima ta begi.**

²³Nōō fa dee kuutama manda Petuisi ku Johanisi go dē, nōō hēn de go a dee oto biibima u Masa Jesosi go taki da de unfa dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi bi taki da de. Hēn de konda te de kaba.

²⁴Nōō di dee otowan u de jei sō, nōō hēn de tuu ko ta gafa Masa

Gaangadu taa: “Masa Gadu oo, i mbei hii soni a liba ala, ku goon aki tuu, te dou ku di ze. ²⁵Nöö hën i manda di Akaa fii faa fan a di futuboi fii liba, u gaan avo Dafiti, taa:

Andi du dee pepei sëmbë u goonliba mbei hati u de boonu sô?

Faandi mbei de ta suku pasi sô te de wei, u de du hogi ku Masa Gaangadu?

²⁶Dee könü u goonliba ku dee oto tiima tuu ta hai ko fiti buka u de feti ku Masa Gaangadu puu hën ku di Könü fëën di a buta, a de liba.

Sö Dafiti taki.

²⁷“Wë nöö Masa Gaangadu, di soni Dafiti bi taki dë hën wë i si ta pasa fa u dë aki. Biga dee hedima u goonliba, Helodi ku Pontuisi Pilati, ku dee Isaëli sëmbë fuu, ku dee oto köndë sëmbë tuu ko mökisi leti a Jelusalen aki fu de du hogi ku Masa Jesosi, di Futuboi fii di dë apaiti da i. Di Sëmbë di i bi da taki a hii mundu liba, nöö hën de bi sitaafu sô e. ²⁸Nöö hën de du hii dee soni dee i bi buta a fesi taa sô o pasa. Wë Masa, sô i seei abi di kaakiti tuu, fu buta hii soni fu de musu pasa leti kumafa i bi kë.

²⁹“Nöö fa u dë aki ja si o? Dee sëmbë bai u taa de o du ku u. Nöö hën u begi i, Masa, fii da u dee futuboi fii degihati, be u sa ta konda di Buka fii nöömö söndö fëë. ³⁰Masa Gaangadu, i musu kula dee suwakima, be sëmbë si di kaakiti fii di i abi. Be u tei di në u Masa

Jesosi ta du foondofoondo soni, be hii sëmbë si di kaakiti di a abi. Biga hën wanwan tö dë di apaiti Futuboi fii di i buta. Nöö da sô u begi i, Masa.”

³¹Nöö di de begi sô te de kaba, hën di kamian ka de dë ko ta seki seei te na soni. Hën di Akaa u Masa Gaangadu toona ko taanga a de liba, hën de ko ta konda di buka u Gadu seei söndö fëë.

Aki ta lei fa dee biibima u Masa Jesosi bi ta libi makandi tjika.

³²Nöö di juu dë, hii dee biibima u Masa Jesosi tuu bi dë ku wan hati. Na wan sëmbë ta hoi ën gudu buta nëën wosu fëën wanwan, ma de tuu ta abi soni makandi. ³³Hën dee Tjabukama u Masa Jesosi ta konda da lanti nöömö fa Masa Jesosi weki a dëdë. Nöö fa de ta fan dë, di fan u de abi kaakiti, nöö a dë u si tuutuu taa Masa Gaangadu ta tja de ku ën bunuhati seei. ³⁴Fa de sai dë, na wan sëmbë bi dë a de dendu ta pena. Biga ee wan sëmbë i dë ku pena nöö dee otowan ee dee a’ goon ee nasö wosu, nöö de ta sei ën ³⁵nöö de tei di möni tja ko da dee Tjabukama u Masa Jesosi. Nöö dee Tjabukama tei di möni nöö de paati da dee penama puu de a fuka. Sö de bi ta libi di ten dë.

³⁶Nöö hën wan sëmbë bi dë de kai Josëfu. Dee Tjabukama u Masa Jesosi ta kai ën Banabasi; hën kë taki “wan sëmbë di ta da sëmbë hati.” Nöö a dë u di lö u Isaëli de kai Leifi, nöö a kumutu a di köndë de kai Sipuusi. ³⁷Nöö hën di womi aki bi abi wan goon, hën a sei ën. Hën a tei hii di möni fëën tuu tja ko

da dee Tjabukama u Masa Jesosi u de paati da sëmbë.

Aki ta lei andi pasa ku Ananiasi ku hën mujëë.

5 Di juu dë, hën wan womi bi dë de kai Ananiasi, nöö hën mujëë de kai Safila. Nöö de bi abi wan goon u de. Nöö hën de sei di goon. ²Nöö hën di womi tei hafu u di möni hoi buta dë, hën a tei di fika tja go da dee Tjabukama u Masa Jesosi „taa tuu u di möni di a sei di goon hën di dë”. Nöö fa a du dë, hën mujëë seei dë a dendu tu.

³Nöö di a du sö, hën Petuisi gandji dëen taa: “Womi Ananiasi, unfa i du bifö di didibi subi a i liba sö, te i kë ganjan di Akaa u Masa Gadu? ⁴Andi mbei i du sö? I seei bi abi di goon, nöö di i sei ën kaa, nöö i bi sa hoi hii di möni. Ma nöö hën i tjubi hafu fëen buta dë, hën i tei di fika tja ko da u taa „tuu fëen di dë”. Wë na ku libisëmbë i du di hogi e, ma ku Masa Gadu i du ën.”

⁵Nöö di Ananiasi jei di fan wante, nöö hën a tombi kai a goon dëdë pii, böö fëen koti.

Nöö fa di soni pasa dë, dee oto sëmbë jei nöö hati u de latja seei.

⁶Nöö hën wanlö kijoo mii hopo hën de ko dimboli di dëdë tefa de kaba, hën de tei ën tja go bei.

⁷Hën de dë te baka dii juu langa sö, hën di mujëë u di womi ko dou. An bi sabi taa sö wan soni bi pasa ku ën manu.

⁸Nöö di a ko dou, hën Petuisi hakisi ën taa: “Mujëë, haika. Fa di manu fii bi tja di möni u di goon ko aki, tuu fëen a tja nö?”

Hën a piki taa: “Aai, tuu fëen di dë e.”

⁹Hën Petuisi toona taki dëen taa: “Faandi mbei i ku i manu tuu fiti buka makandi taa woon pooba di Akaa u Masa Gadu luku sö? Wë dee womi mii dee bi tja di manu fii go bei, haika futu u de a dööbuka dë. Nöö de o tja i go bei tu e.”

¹⁰Hën di a taki sö, di mujëë jei. Hën a kai gbolo a Petuisi fesi dë dëdë pii. Hën dee kijoo ko dou, hën de si ën dë dëdëdëdë. Hën de toona hopo ën tei tja go bei nëen manu bandja.

Sö wan gaan soni pasa di juu dë.

¹¹Nöö di dee biibima u Masa Jesosi ku dee oto sëmbë jei, nöö hën hii de tuu fëëë te na soni. „De si taa libi u de musu dë tololoo a pasi seei.”

Aki ta lei fa dee Tjabukama u Masa Jesosi ta kula sëmbë.

¹²Di juu dë, dee Tjabukama u Masa Jesosi ta du hia soni, foondofoondo wan kuma maaka sö, „nöö sëmbë ta si taa Gadu dë ku de tuu”. Nöö dee sëmbë dee ta biibi a Masa Jesosi ta ko a di kamian u di Keikiwosu de kai Salumon Baiko nöömö ta mökisi makandi. ¹³Ma fa de ta ko dë, na de ku oto sëmbë e. Biga dee oto sëmbë dee an ta biibi a Masa Jesosi liba, de ta fëëë seei u de ko mökisi ku de, hii fa de ta gafa de nöömö taa bumbuu sëmbë de dë.

¹⁴Nöö dee sëmbë u Masa Jesosi ta ko möön hia seei. Hiniwan juu oto sëmbë ta ko biibi, womi ku mujëë tuu, ta mökisi ku dee otowan bi biibi a fesi.

¹⁵Nöo fa Gadu ta da dee Tjabukama kaakiti tjika dë, nöo sëmbë ta tja dee suwakima u de ta ko ta buta a bandja pasi. De ta tja de ta buta a kama liba a goon dë, so u de dë a bedi, nöo de dë ta luku Petuisi faa pasa dë, sonte di jeje fëen sa kai a de nöo de sa ko bunu. ¹⁶Gaan hia sëmbë seei ta kumutu a dee köndëköndë a Jelusalen bandja dë ta tja dee suwakima u de ta ko, ku dee sëmbë dee dë ku soni a hedi ta sitaafu de ta kii. Nöo de tuu dee Tjabukama kula ko bunu.

**Aki wan basia u Masa Gadu
Köndë ko heepi dee Tjabukama.**

¹⁷Nöo fa dee Tjabukama u Masa Jesosi ta du dee foombo soni sö, nöo hën di Kaba Hei Begima u dee Isaëli sëmbë ku dee mati fëen u di Sadusei paatëi, de ko ta haun ku de te na soni. ¹⁸Te wan daka, hën de go kisi de tja go söötö a dunguwosu.

¹⁹Ma a di ndeti dë seei, hën wan basia u Masa Gadu Köndë ko jabi dee döo u di dunguwosu puu dee Tjabukama tja ko a döo. ²⁰Hën a taki da de taa: “Un go taanpu a di Wosu u Masa Gadu e, nöo un ta konda da lanti nöömö taa wan njunjun libi dë u feni a Masa Gadu. Un puu hii soni fëen da de be de sabi.”

²¹Nöo hën dee Tjabukama piki. Biga di dobooko fëen, hën de toona go dë a di Wosu go ta lei lanti leti kumafa di basia bi taki da de.

**Aki dee Isaëli hedima kai
dee Tjabukama u Masa
Jesosi a kuutu möön.**

Di mamate dë seei, hën di Kaba Hei Begima ku dee mati fëen ko

makandi u de kuutu di soni u dee Tjabukama u Masa Jesosi. Hën de kai hii dee hedima u dee Isaëli sëmbë ku hii dee oto kuutuma u Isaëli tuu taa be de ko a kuutu.

Hën di de ko, hën de manda buka da dee wakitima u di dunguwosu taa be de go tei dee Tjabukama tja ko da de. ²²Nöo hën dee wakitima go. Ma nöo di de go dou nöo pii, djee. Dee sëmbë an sai dë.

Hën de toona go a dee kuutuma go taa: ²³“Dee sëmbë aki, wë u dou e. Nöo gaan soni. Dee sëmbë dee un manda u fuu go tei, wa si de e. U go a di dunguwosu, u si dee döo tuu dë söötösöötö ku dee siköutu dë a dee dööbuka ta hoi wakiti tuu u si. Ma nöo di u go dou hën u jabi di döo, wa si sëmbë. De an sai dë e. Wa sabi naasë de go.”

²⁴Nöo di di Kaba Hei Begima ku dee Gaan Begima ku di hedima u dee wakitima u di Wosu u Gadu jei sö, nöo a toobi de tumisi. De an saandi pasa.

²⁵Te wan pisi, hën wan sëmbë ko dou, a taa: “Un haika e, dee sëmbë. Dee womi un bi buta a dunguwosu, de dë leti a di Wosu u Gadu dë ta lei sëmbë e.”

²⁶Nöo di de jei sö, hën di hedima u dee wakitima kai dee otowan fëen, hën de kule go tei dee Tjabukama tja ko. Ma na ku taanga e, biga de fëë taa a kandë dee lanti hati o boonu ku de te de o naki de ku sitonu kii.

²⁷Nöo hën de tja dee Tjabukama ko, hën de ko taanpu a dee kuutuma fesi.

Hën di Kaba Hei Begima taki da de taa: ²⁸“Dee sëmbë aki, u bi bai

unu kaa e, taa wan musu ta lei lanti dee soni u Jesosi möön. Jetiseei wan disa möönsö. Un ta lei sëmbë kodo, tefa hii sëmbë u Jerusalem tuu jei kaa. Nöö fa un ta du ën dë, un ta biinga kodo fu un buta a u hedi taa u kii ën.”

²⁹Hën Petuisi ku dee oto Tjabukama toona piki ën taa: “Aai, wë u jei, dee sëmbë. Ma Masa Gadu buka hën u musu piki möön gaanfa möön libisëmbë buka e. ³⁰Nöö unu wë bi kii Masa Jesosi tuu. Un pekëen a di lakpa pau, ma Masa Gadu seei, di dë di Gadu di dee gaan sëmbë fuu bi ta begi gaanduwe kaa, nöö hën toona weki ën baka. ³¹Nöö hën a tjëen go buta te a di möön hei kamian nëen letimaun së a liba ala, be a ko dë di kaba Fesima u mundu. Nöö fa a ko dë Fesima dë, nöö a dë di Heepima tu, di sa puu u a hogilibi basu.

“Fa Masa Gadu sai dë, dee sëmbë, an kë hoi di hogilibi fuu Isaëli sëmbë a bëë möön e. A kë fuu tuu musu bia libi, be a sa puu dee hogi du fuu a u liba. Sö a kë heepi u tjika. ³²Nöö u abi fu konda di buka aki da lanti be de jei e. Biga u seei dë kotoigima u dee soni u Masa Jesosi u ta taki aki, u ku di Akaa u Gadu di a ta da dee sëmbë dee ta piki ën buka.”

³³Nöö hën di dee kuutama jei fa dee Tjabukama fan, hën de kisi faja seei. Nöö hën de taa de o kii de puu a goonliba nöömö.

³⁴Ma nöö wan sëmbë bi dë a de dendu de kai Gamalijëi. A bi dë wan sëmbë u di keiki paatëi de kai Faliseima di ta lei sëmbë dee wëti dee Gadu bi da dee Isaëli sëmbë.

Nöö hii sëmbë abi gaan lesipeki dëen. Nöö hën a hopo taanpu a di kuutu. Hën a manda sëmbë taa be de tja dee Tjabukama go a döö ufö. Hën de tja de go a döö.

³⁵Nöö hën Gamalijëi fan ku dee kuutama taa: “Dee Isaëli sëmbë aki, un musu mëni unu seei e, ku andi woon du ku dee womi dë.

³⁶Wan saandi bi pasa ku di womi de kai Teodasi nö? Di soni pasa wan pisiten kaa taa a bi kë buta hënseei fesima u di köndë. Nöö hën fö höndö womi go nama ku ën. Hën de dë te wan pisi hën wanlö sëmbë kii ën puu dë, nöö hën hii dee sëmbë fëen paaja tuu. Nöö hën di soni u Teodasi kaba.

³⁷“Nöö baka fëen hën wan oto sëmbë de kai Judasi, di u Galilea pisiwata, ko hopo a di ten lanti bi ta konda sëmbë ta sikifi sëmbë në buta a buku. Nöö sëmëni sëmbë nama ku ën tu, kumafa de bi nama ku di fosu sëmbë u taki dë. Ma söseei sëmbë kii ën tu, nöö hën dee bakama fëen paaja. Kaba u di oto di dë.

³⁸“Nöö hën mbei mi kë taki da unu taa wan musu du soni ku dee sëmbë aki e. Un disa de be de go. Biga ee libisëmbë soni nöö de ta du, nöö a o kaba a sösö. ³⁹Ma ee a Masa Gaangadu a kumutu, nöö wan o sa wini de. Te wan pisi un o ko si taa ku Gadu wë un ta du.” Sö Gamalijëi taki da dee kuutama te a kaba.

Nöö di de jei fa a fan dë, hën de piki ku ën makandi. ⁴⁰Nöö hën de toona kai dee Tjabukama u Masa Jesosi ko. Hën de buta sëmbë fon de ku wipi te de kaba. Hën de toona

gandji da de möön taa de an musu ta kai Masa Jesosi në ta lei sëmbë soni fëen möön.

Nöö di de bai de te de kaba, hën de manda de go. ⁴¹Nöö hën dee Tjabukama kumutu a di kuutu seei ku wai, fu di Masa Gadu bi si taa de bumbuu tjika u de tja sen fu Masa Jesosi në hedi.

⁴²Nöö hën de nango hiniwan daka a di Wosu u Masa Gadu kumafa de bi guwenti kaa, ku sëmbë wosu tuu, ta konda di Bunu Buka da lanti taa Jesosi hën da di Paamusi Könu di Masa Gadu bi o manda ko.

Aki de tei sëmbë u heepi dee Tjabukama.

6 Nöö hën dee biibima u Masa Jesosi sai de e, nöö hiniwan daka de ta hia nango möönmöön. Di gaan së u de bi de Dju sëmbë, ma de de tu pei. Biga hafu u de ta fan Giiki tòngö, hafu u de ta fan wan oto tòngö de kai Alamaiki. Nöö de tuu bi abi pooti mujëë söndö manu a de dendu.

Hën de de te wan daka, hën de tu pei sëmbë de ko kisi toobi ku deseei. Dee Giiki tòngö wan ta guunjan dee otowan taa de an ta da dee pooti mujëë u de soni u njan tjika kumafa de ta da dee u deseei mujëë.

²Nöö hën de tuwalufu Tjabukama ko jei. Hën de kai dee biibima u Masa Jesosi tuu ko makandi u de fan. Nöö hën de ko.

Hën de taki da de taa: “Un haika e, dee sëmbë fuu aki. U dee Tjabukama aki, wa musu disa di buka u Masa Gadu u konda fuu go ta seeka njanjan soni e. ³Nöö u

kë fuun suku sëbën sëmbë a unu dendu, fu de heepi u ku di soni de. Dee lö sëmbë de, de musu abi në a hii sëmbë taa de abi bunu fusutan, nöö de musu de ku telu a di Akaa u Masa Gadu leiki. Dee lö pei sëmbë de fuun tei buta e. ⁴Nöö u seei sa de ku telu a di fuu wooko ta begi Masa Gadu ta konda di Buka u Masa Jesosi da sëmbë.”

⁵Nöö fa dee Tjabukama fan de, nöö dee oto biibima piki ku de. Nöö hën de go suku sëmbë. Nöö dee sëmbë de pii tei, wan u de de kai Sitefani. A de wan sëmbë ta abi taanga biibi a Masa Gaangadu, nöö a de ku telu a di Akaa leiki. Söseei de tei Filipi, ku Pokolu, ku Nikanou, ku Timon, ku Paamenasi, ku Nikolasi. Nöö Nikolasi bi de wan sëmbë u di köndë de kai Antiokia. An de Isaëli sëmbë, ma a ko ta biibi Masa Jesosi kuma de. ⁶Nöö sö de pii dee sëbën womi de tei, hën de tja de ko da dee Tjabukama. Hën dee Tjabukama buta maun a de liba hën de begi Masa Gadu da de te de kaba, buta de a di wooko.

⁷Nöö di juu de, di wöutu u Gadu ta paaja seei möönmöön. Dee biibima a Jelusalen ta ko möön hia seei, nöö wanlö hia begima piki di Buka tu ko de a de dendu.

Aki de mindi soni da Sitefani.

⁸Nöö di sëmbë de kai Sitefani de, a bi de wan sëmbë Masa Gadu de ku en a wan apaiti fasi. Biga a ta dëen kaakiti seei, a ta du gaangaan soni, foombofoombo wan, sëmbë ta si.

⁹Ma nöö te wan pisi, hën wanlö sëmbë hopo ta fia ku en. Dee lö

sëmbë dë, de dë u wan Dju keiki de kai “Fiima.” Isaëli sëmbë de dë, ma fu wanlô oto kôndë de kai Sileni ku Alekesania, nôö de bi kumutu a de kôndë ko fika a Jelusalen dë. Nôö hën de ku wanlô oto Dju sëmbë u Silisia ku Asia tuwë gogo a wan së ta fia ku Sitefani. ¹⁰Ma di Akaa u Masa Gadu da Sitefani kôni tefa dee sëmbë an sa wini ën a di fia.

¹¹Nôö hën dee sëmbë kumutu dë, hën de go suku sëmbë saapi u de ko mindi soni da Sitefani taa a bi kosi Mosesi, di gaan sëmbë u de, ku Masa Gadu tuu. De seei jesi jei ën. Sô de taki.

¹²Nôö hën de paaja di taki dë go a hii lanti te dou ku dee Gaan Womi ku dee Sabima u Wëti. Nôö di dee sëmbë jei sô, nôö hën hati u de boonu te na soni. Hën de kule go kisi Sitefani hai tja go a gaan kuutu.

¹³Nôö hën de tja sëmbë ko fu de musu mindi soni dëen möön. Hën de ko taki taa: “Di sëmbë i si aki, a ta kosi di Gaan Keikiwosu u Masa Gadu kodo, tee dou ku dee wëti u Gadu tuu. An ta disa möönsô.

¹⁴Biga a taa di womi de kai Jesosi u Nazalëti o ko booko di Keikiwosu fuu, nôö a o puu dee wëti fuu dee Gadu da Mosesi fuu musu libi ku de. Sô u seepi jei ën ku u seei jesi di a taki sô.” Sô dee mindisonima taki a di kuutu.

¹⁵Hën hii dee kuutama bia luku Sitefani diin. Hën de si taa fesi fëen djei wan basia u Masa Gadu Kôndë. Sô a limbo tjika.]

Aki Sitefani ta fan ku dee sëmbë.

7 Hën di Kaba Hei Begima hakisi Sitefani taa: “Womi, fa

dee sëmbë ta taki aki, nôö sô i bi taki tuu nôö?”

²Hën Sitefani piki ën taa: “Dee sëmbë u mi aki, un piimisi fuunu e. Mi kë toona mëni unu a wanlô soni bi pasa ku dee gaan sëmbë fuu a fesiten.

“Masa Gadu, di Gadu fuu di hei tee libisëmbë wojo an sa kai ku ën, hënseei bi ko a di gaan sëmbë fuu de kai Abahamu, ka a bi ta dë a Mesopotamia kôndë. Di juu dë, Abahamu an bi foloisi go a Halan eti. ³Nôö di Masa Gadu ko nëen, hën a taki dëen taa: ‘Womi, foloisi kumutu disa di kôndë fii ku dee sëmbë fii aki, nôö i go a wan oto kôndë ka mi o lei i fii go.’

⁴“Nôö hën Abahamu kumutu a Kalidea naandë go a di kôndë de kai Halan. Hën a ko sai dë teefa hën tata dëdë, a bei. Hën Masa Gadu puu ën dë manda go a di kôndë ka i si u ta libi aki. Ma nôö a di ten dë de bi ta kai di kôndë Kaana.]

⁵“Ma nôö fa Masa Gadu tja Abahamu ko a Kaana aki seei, ma an dëen di kôndë fëen seei eti bifö a dëdë. Na wan kodo pisi fëen a dëen. Ma a bi paamusi ën taa a o dëen di kôndë nôömö, nôö a o kôndë fëen ku dee bakamii fëen dee a o pai. Wë nôö di juu di Masa Gadu paamusi Abahamu di soni dë, Abahamu an bi pai na wan kodo mii eti.

⁶“A di fasi aki wë Gadu fan ku ën e. A kai ën taa: ‘Mati.’ A piki. A taa: ‘Dee bakamii fii o go ta dë a wan oto kôndë kuma wakama e. Nôö dee sëmbë u di kôndë dë o buta de a sitaafu seei. De o ta du hogihogi

ku de tee dou fō höndö jaa. ⁷Ma bakaten mi o sitaafu dee sēmbē ta du hogihogi ku de awaa, nöö dee bakamii fii o kumutu a di köndē ka de bi ta sitaafu de. Nöö de o toona ko a di sē aki baka, fu de sa toona begi mi a di kamian aki möön.’ Sö Gadu bi fan ku Abahamu.

⁸“Nöö baka di a fan ku en sō, hēn a dēen wan wēti taa a musu koti wan maaka nēen sinkii faa dē taa hēn ku hēn a’ buka. Nöö di maaka fika fu hiniwan womi mii di de o pai, de musu koti en nēen sinkii. Hēn mbei di a pai Isaki, baka aiti daka hēn a koti di maaka nēen sinkii. Tefa bakaten, hēn Isaki toona pai Jakopu hēn a koti en. Hēn teefa Jakopu ko pai dee tuwalufu gaan sēmbē fuu, sō seei a toona koti de tu, fu di maaka musu fika nango nöömō a u Isaēli sēmbē sinkii.”

⁹Hēn Sitefani toona taki möön, a taa: “Wē kumafa i sabi kaa, dee gaan sēmbē fuu bi ta haun ku di otowan u de de kai Josēfu, hēn de sei en da wanlō sēmbē. Hēn dee sēmbē dee bai en dē tjēen go a Egepiti köndē go buta a sitaafu. Tökuseei Masa Gadu bi dē ku en e. ¹⁰A puu en a hii dee fuka fēen tuu.

“Hēn de dē te dou wan ten, hēn di gaan könu fu Egepiti köndē de kai Falao manda kai Josēfu. Nöö di Josēfu go a di könu, nöö Masa Gadu bi dē ku en eti ta dēen bumbuu fusutan ku köni seei. Nöö hēn di könu si taa a dē bumbuu sēmbē, nöö hēn a tei en buta ko takima fēen könuwosu te dou ku hii Egepiti köndē tuu.

¹¹“Nöö hēn de dē tee wan gaan hangi ko. Hii dee sēmbē a Egepiti

köndē ku dee dē a Kaana tuu ta tja fuka ta dēdē ku di hangi. Dee gaan sēmbē fuu seei an sa feni soni u njan. ¹²Nöö hēn Josēfu tata Jakopu, hēn a sai dē te nöö hēn a jei taa wē di köndē de kai Egepiti hēn abi soni u njan. Nöö hēn a manda dee gaan sēmbē fuu, dee womi mii fēen, hēn de go bai soni u njan. Nöö hēn bi da di fosu pasi di Jakopu manda de go a Egepiti köndē.

¹³“Nöö di de go di u tu pasi, hēn Josēfu kai de ko nēen, hēn a piki de awaa taa: ‘Hēn di baaa fuunu disi e. Mi wē disi, Josēfu.’ Nöö di juu dē ufō Könu Falao ko sabi fa u Josēfu taa dee famii fēen dee di dē.

¹⁴“Baka u di dē, hēn Josēfu manda kai hēn tata Jakopu taa hii di wosu dendu fēen ku en seei tu musu ko a Egepiti köndē, nöö a o sölugu de. Nöö di juu dē, de bi dē sēbēnteni-ku-feifi sēmbē.

¹⁵“Nöö hēn di Jakopu kisi di buka, nöö hēn de tei pasi go te a Egepiti köndē. Hēn de sai dē tee nöö hēn Jakopu ku hii dee mii fēen tuu ko dēdē. ¹⁶Nöö fa de bi ta dēdē dē, nöö dee mii u de ta tei de ta tja ko a di sē aki a di köndē de kai Sikēm go bei. Di geebi Abahamu bi bai a dee bakamii u Hamolu, nēen de ta tja de go bei.

¹⁷“Nöö da sō dee bakamii fu Jakopu fika dē a Egepiti köndē. De ta pai tee de ko gaan hia sēmbē. Nöö di ten dē, di juu ta zuntu fu Masa Gadu da de di köndē Kaana kumafa a bi paamusi Abahamu.

¹⁸“Nöö di juu dē, hēn wan oto könu ko dē ta tii Egepiti köndē. Nöö di könu dē aan bisi ku Josēfu biga an bi sabi en. ¹⁹Nöö hēn a ganjan

dee gaan sêmbê fuu ta du hogihogi ku de teee. A taa de musu tja dee njunjun pai miii u de go buta a döö be de dëdë kaba a sösö.

²⁰“Nöö a di ten dë, de pai Mosesi. A bi dë wan apaiti mii, biga Gadu seei si taa a hanse. Nöö hên de ta kiijêen tjubitjubi a wosu te a ’ dii liba. Nöö di de si taa de an sa tjubi ên möön hên de tjêen go buta a wan kamian ka sêmbê sa si ên tei kiija. ²¹Nöö hên di mujêe mii u Kônu Falao ko si ên, hên a tei ên tja go kiija kuma hênseei mii. ²²Dee Egepiti sêmbê ta lei ên hii dee kôni dee de abi, ku hii dee sabi dee de abi tuu de lei ên. A ko dë wan hebi sêmbê u di kôndê seei. Biga a sa’ u fan, nöö a sa’ u du soni tu.

²³“Nöö hên Mosesi sai dë te a abi fôteni jaa, nöö hên a taa a o go luku dee sêmbê fêen, dee Isaëli sêmbê, dee ta libi a wan sê u di kôndê.

²⁴Nöö di a go dou, hên a si wan u dee Egepiti sêmbê ta du hogihogi ku wan u dee Isaëli sêmbê fêen. Hên a naki di Egepiti sêmbê kii pii, fu di a bi du hogihogi ku di fêen sêmbê.

²⁵Fa a du dë, a bi ninga taa dee Isaëli sêmbê fêen o sabi taa Masa Gadu hên ta wooko nëen liba faa puu de a di sitaafu de sai dë. Ma de an si ên sô.

²⁶“Di dobooko möön, hên a toona go si tu u dee Isaëli sêmbê ta feti ku deseai. Hên a paati de puu. A taa: ‘Womi, faandi mbei un ta libi sô? Biga un dë baaa ku baaa. Faandi mbei un ta du sô ku unu seei u du?’

²⁷“Hên di sêmbê di abi adjabêe tuusi Mosesi puu dë. A taa: ‘Ambê buta i fii musu dë hedima ta kuutu a u liba? ²⁸Kii i kê kii mi kumafa i bi kii di Egepiti sêmbê jeside nö?’

²⁹“Nöö di Mosesi jei sô, hên a panta. A si taa di soni di a bi du, a ko a döö. Nöö hên a kule kumutu dë fusi go tee a wan oto kôndê de ta kai Midian. Hên a go sai dë te a tei mujêe pai mii. A pai tu womi mii.

³⁰“Nöö hên a dë a Midian fôteni jaa longi. Te wan daka hên a go a di sabana dendu, zuntu ku wan gaan hei kuun de kai Sinai. Nöö hên a bia luku, hên a si wan faja ta kisi a wan uwii nöömö, an ta tapa möönsö. Wan Sêmbê u Masa Gadu Kôndê wê ko a Mosesi a di faja dë e. ³¹Nöö di Mosesi si di faja ta kisi nöömö, nöö a bigi dëen. Hên a waka go zuntu ku di uwii go luku ên bunu ee andi.

“Nöö di a go dou, hên a jei Masa Gadu tóngö fan ku ên a di faja dendu taa: ³²‘Womi, mi wê disi e. Di Gadu di dee gaan sêmbê fii ta begi, de Abahamu, Isaki, Jakopu, hên wê disi e.’ Nöö di Mosesi jei di tóngö sô kaa, nöö hên a panta te a ta täämê tjatjatjatja, aan hati u toona luku di faja möön.

³³“Hên Masa Gadu toona taki dëen taa: ‘Puu di susu fii a i futu. Biga ka i taanpu dë, nöö a dë wan apaiti kamian u mi, nöö i musu a’ lesipeki dëen.’

³⁴“Hên a taki möön taa: ‘Haika e. Mi si fa de ta sitaafu dee sêmbê u mi a Egepiti kôndê ala. Mi ta jei djëmê u de, nöö hên mi ko awaa u ko puu de. Nöö hên mi ko kai i taa i musu toona go a Egepiti kôndê.’ ”

³⁵Nöö Sitefani ta fan nango eti. Hên a taa: “Wê di Mosesi dë, hên da di sêmbê di dee Isaëli sêmbê an bi kê. De bi dëen gaan buka taa ee ambê mandëen faa ko takima ta

kuutu a de liba. Ma nöö awaa Masa Gadu seei toona mandëën da de baka faa musu ko dë takima u de, faa puu de a di fuka di de sai dë. Di Sëmbë di dë a di faja dendu ta fan ku ën, hën wë mandëën sô.

³⁶“Nöö hën Mosesi hopo hën a go a Egepiti Köndë. Hën a go du pepei foombo soni ala, te a puu dee sëmbë fëën a di köndë tja de go pasa di ze de kai Bë Ze, tja go buta a di sabana dendu ala. Hën de go sai a di sabana te dou föteni jaa. Nöö hii di ten dë, Masa Gadu dë ku Mosesi ta du sômëni gaan foondo soni nëën liba.

³⁷“Wë nöö di Mosesi u ta taki aki, nëën liba wë Gadu wooko sô e, nöö hënseei wë bi fan ku dee gaan sëmbë fuu taa: ‘A bakaten Masa Gadu o manda wan Tjabukama da unu, kumafa a manda mi da unu aki. A o dë wan Isaëli sëmbë leti kuma unu seei.’

³⁸“Wë nöö sô Gadu bi abi futoou a Mosesi liba tjika e. Hën mbei a dëën di taki faa musu tii dee gaan sëmbë fuu a di sabana sô. Hën seei bi dë di sëmbë di Masa Gadu bi fan ku ën a di sabana, di a bi dë a Sinai dë, nöö hën a kisi fan a Gadu faa musu toona da u ën. Nöö ee u tei dee soni a fan dë, nöö woo feni libi a de e.

³⁹“Ma nöö hii fu dati, dee gaan sëmbë fuu an bi kë piki Mosesi buka möönsô. De an bi kë di fan fëën. De kë toona go u de a Egepiti köndë baka. ⁴⁰Hën de ko taki dëën baaa Alon taa: ‘Womi, u kë begi i fii musu mbei wanlô gadu da u. Nöö dee lö gadu dë, de woo ta begi fu te u nango a kamian de musu tja u.

Biga wa saandi pasa ku di womi de kai Mosesi dë, di bi tja u kumutu a Egepiti köndë ko aki.’

⁴¹“Nöö hën de mbei wan pingigadu kuma wan kau mii sô te de kaba. Hën de hoi wan gaan piizii da di soni deseei mbei ku deseei maun dë, ta tuwë soni dëën. ⁴²Nöö hën Masa Gadu disa de be de libi kumafa de kë. Hën de ko ta begi di sonu, di libawojo, dee teeja, dee soni dë tuu de ko ta begi.

“Fa de du ën tjika dë, hën mbei Masa Gadu bi fan a dee fesiten tjabukama liba, a taa:

Dee sëmbë u Isaëli, un haika mi e.

Fa un bi ta kii dee mbeti fuunu ta begi a di sabana te dou föteni jaa dë,

mi un bi ta kii de da nö?

⁴³Nönö, na mi un bi ta kii de da e. Biga di wosu u di gadu de kai Mölökö,

hën un bi ta tja ta lontu ku unu. Nöö di teeja u di gadu de kai

Lomfa,

hën u bi ta hei.

De wë da dee soni un bi ta begi e.

Nöö hën mbei mi o disa unu, be de tja unu go buta a sitaafu a di köndë de kai Babilon.

Sô Masa Gadu taki a dee tjabukama fëën.

⁴⁴“Wë fa dee gaan sëmbë fuu bi sai dë, nöö de bi dë ku di Wosu u Masa Gadu di de bi ta tja a di sabana. Te de ta si di Wosu nöö de ta sabi taa Gadu dë ku de. Di wosu dë, de mbei ën leti kumafa Masa Gadu bi lei Mosesi taa a sô wan fasi de musu mbei ën.

⁴⁵“Hên de dë te bakaten nöö hên Josua ko a Mosesi kamian ta tii dee Isaëli sëmbë. Hên tja de go feti ku dee köndëköndë. Nöö fa de ta feti dë, nöö de ta tja di Wosu ta lontu ku de. Nöö hên de ta feti tefa Gadu puu dee peipei sëmbë bi dë a di köndë da de, fu de sa go libi a di köndë u de. Hên di Wosu fika ku de dë tefa de ko pai Könu Dafiti. ⁴⁶Nöö hên Könu Dafiti libi a wan fasi tee Masa Gadu seei tei ën fu wan bumbuu sëmbë.

“Nöö hên de dë te wan pisi, hên Könu Dafiti taki da Masa Gadu taa a kë mbei wan wosu dëen. Fa a bi dë di Gadu u Jakopu ta tja dee Isaëli sëmbë fëen te kisi di ten fëen Könu Dafiti seei dë, nöö a kë mbei wan wosu dëen faa ta libi. ⁴⁷Ma fa Könu Dafiti taki dë seei, ma nëen seei mbei di wosu e. Di mii fëen de kai Salumon, hên mbei di wosu.

^{48,49}“Ma nöö hii fa u ta taki aki, dee sëmbë, ma Masa Gadu hei poi fu libi a wan wosu di libisëmbë mbei e. Wan fesiten tjabukama bi taki ën kaa. A taa:

Masa Gadu taki e, taa:

‘A gaangadu a liba aki di
könubangi u mi dë
di mi ta sindo.

Nöö goonliba da mi piki bangi
di mi ta buta futu te mi sindo.

Nöö un wosu seei i sa mbei da mi
fu mi feni kamian u mi böö
sinkii?

⁵⁰Biga mi mbei hii dee soni tuu
kaa.’

Sö di tjabukama bi sikifi u Masa
Gadu.”

⁵¹Nöö hên Sitefani fan taanga ku
dee sëmbë awaa, a taa: “Dee sëmbë

aki, unfa un mbei? Misikuma jesi
fuunu taanga kuma sitonu. Hati
fuunu dë leti kuma dee sëmbë dë
a goonliba aki dee an sabi soni u
Masa Gadu. Biga te di Akaa u Gadu
kë lei unu soni, nöö wan ta kë piki
möönsö, leti kumafa i si dee gaan
sëmbë fuunu an bi ta kë piki ën. Sö
nöö un dë eti.

⁵²“Dee gaan sëmbë fuunu bi ta
sitaafu hii dee fesiten tjabukama u
Masa Gadu tuu. Na wan u de fika.
Hii dee sëmbë Gadu bi manda da de
tuu de kii, te dou ku dee sëmbë dee
bi ta konda taa sö wan Futuboi fëen
o ko. Nöö di Futuboi fëen dë, Masa
Gadu an feni föutu nëen wan daka.
Nöö tefa di juu dou hên a mandëen
ko tuu. Nöö di a ko, hên un könku
ën kii. ⁵³Un dee Isaëli sëmbë aki,
unu wë Masa Gadu bi manda dee
basia fëen köndë da fu de tja dee
wëti fëen ko da unu, ma wan ta hoi
dee wëti möönsö. Biga un kii sö
wan bumbuu sëmbë.”

Aki de naki Sitefani kii.

⁵⁴Nöö di a taki sö, nöö hati u
dee sëmbë boonu te de an sa tjëen
möön.

⁵⁵Ma nöö di juu dë, hên di Akaa
u Gadu ko taanga a Sitefani liba.
Hên a hopo wojo luku liba. Hên
a si di waiti u Masa Gadu kuma
sonuwojo. Hên a si Masa Jesosi
dë a di letimaun së u Masa Gadu
taanputaanpu.

⁵⁶Hên di a si sö, nöö hên a bai
taa: “Wë un luku, mi si Masa
Gadu Köndë jabijabi ala, nöö mi
si di Sëmbë di ko Libisëmbë Mii
leti a Masa Gadu letimaun së
taanputaanpu.”

⁵⁷Nöo di de jei sö kaa, hën de tei de maun hën de tapa de jesi fu de an musu jei andi a ta taki. Hën de tuu bai kai wan gaan olo. Nöo hën de kule ku baai go a Sitefani, ⁵⁸nöo hën de kisi ën panjan. Hën de hai ën gulululu tja go tuwë a wan së u di köndë. Hën de kisi sitonu mii ta naki ën u de kii ën.

Nöo fa de go a di du dë, hën de puu koosu a sinkii disa da wan kijoo de kai Saulosu faa hoi da de.

⁵⁹Nöo hën de ta naki Sitefani te wan pisi, hën a bai taa: “Masa Jesosi, gaantangi, tei di akaa u mi hoi e.”

⁶⁰Nöo hën a kai ku kini a goon begi taa: “Masa, fa dee sëmbë ta du ku mi aki, nöo na hoi de a bëë e.” Hën di a fan sö te a kaba, hën a dëdë. Böo fëen koti.

8 Nöo Saulosu sai leti dë ta luku fa de ta kii Sitefani, nöo a bunu dëen. A kai ku ën seei.

Aki de sitaafu dee biibima te de paaja go a oto köndë.

Di daka dë seei, hën dee sëmbë u di köndë ko ta buta ku dee biibima u Masa Jesosi a Jelusalen dë te a bigi, tee de kule paaja go a kamiankamian. So u de go a dee oto köndë u Judea, so u de go a Samalia. Dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi nöo fika a Jelusalen dë.

²Nöo wanlö sëmbë sai dë dee lobi Masa Gadu, nöo hën de go tei di dëdë sinkii u Sitefani. Hën de këë dëen te a bigi, biga a hati de. Hën de tjëen go bei.

³Ma Saulosu kë kaba dee biibima u Masa Jesosi seei gbelin puu dë. Hën a nango ta denda a dee

wosuwosu u de ta pii de ta tja go söötö a dunguwosu, womi ku mujëë tuu.

Aki Filipi go a Samalia Köndë.

⁴Nöo fa dee biibima ta kumutu a Jelusalen ta kule ta paaja dë, nöo de ta tja di buka u Masa Jesosi ta paaja tu a dee köndëköndë nöömö be sëmbë jei.

⁵Di juu dë, hën Filipi di bi dë wan u dee sëbën womi de bi pii tei dë, hën a go a Samalia Köndë. Hën a ta konda di buka da sëmbë taa Masa Jesosi hën da di Keesitu, di Heepima di Gadu bi paamusi taa a o manda da libisëmbë. ⁶Nöo fa a ta fan ku dee sëmbë dë, nöo de tuu ta haikëen, biga a ta du gaan foombofoombo soni. ⁷Dee gadu dee ta dë a sëmbë liba ta bai ta kai olo ta kumutu, nöo a ta kula sëmëni lan sëmbë ko bunu tu. ⁸Nöo dee soni Filipi ta du dë tuu ta mbei de ta wai a di köndë te na soni.

Aki ta taki u wan tofuma de kai Simon.

⁹Nöo wan sëmbë bi dë a di köndë dë de kai Simon. A bi sai dë longi kaa ta du wanlö tofu soni fëen a di köndë tee a ta foondo hii dee Samalia sëmbë tuu. Nöo a ta njan buka ta mbei ën seei bigima. ¹⁰Nöo fa a ta du dë, nöo hii dee sëmbë u di köndë, sösö sinkii sëmbë ku nëbai sëmbë tuu, tei ën u soni. De ta tei ën fu wan gadu seei taa: “Di sëmbë aki hën de kai Taanga Gadu, Poosian Gadu.” ¹¹Wë biga a ta foombo de nöömö ku dee tofutofu soni fëen.

¹²Nöo hën Filipi ko a di köndë ko ta konda di Bunu Buka ta taki

taa Gadu tja wan Njunjun Tii ko da de. A ta konda taa Masa Gadu manda Jesosi Keesitu da libisëmbë faa heepi de. Nöo hën de ta piki di buka seei nango ta dopu, womi ku mujëë tuu. ¹³Nöo Simon di tofuma seei piki di buka tu, hën a go dopu te a kaba. Nöo hën a fika ta waka ku Filipi hii ka a nango. Hii dee foombofoombo soni Filipi ta du tuu a ta si, nöo de bigi dëen.

¹⁴Nöo hën wë dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi dë a Jelusalen ala ko jei taa sö dee sëmbë u Samalia Köndë ko ta piki di buka u Masa Gadu. Nöo hën de manda Petuisi ku Johanisi go haika. ¹⁵Nöo di de go dou, hën de begi Masa Gadu faa musu manda di Akaa fëen da dee njunjun biibima dë. ¹⁶Biga fa de biibi Masa Jesosi naandë, nöo de dopu a di në u Masa Jesosi ma di Akaa an ko a de eti. ¹⁷Nöo hën Petuisi ku Johanisi buta maun a de, hën di Akaa u Masa Gadu ko a de awaa.

¹⁸Nöo fa u du dë, Simon sai leti dë ta luku. A si taa te dee Tjabukama buta maun a sëmbë, nöo di Akaa ta ko a de. Hën a go tei möni tja ko faa paka Petuisi ku Johanisi.

¹⁹A taa: “Dee sëmbë aki, mi begi unu fuun da mi di poosian di un abi dë, fu te mi buta maun a sëmbë di Akaa sa ko a de tu.”

Hën Petuisi gandji dëen te na soni. A taa: ²⁰“Waka pasa kumutu aki ku di möni fii dë! I ku di möni fii tuu musu kaba a sösö, i takuhatima ju! I ninga taa möni i sa tei paka Gadu faa da i wan soni fëen di a ta da ku ën bunuhati ö? ²¹Ja o feni

ën möönsö, biga di hati fii di i abi an bunu da Masa Gadu. ²²I musu disa di hogilibi fii, nöo i begi ën fu an hoi di pakisei fii dë a bëë möön. ²³Biga misikuma di hati fii dë fuufuu pöö ku haun. Di hogilibi fii kaba i a sösö.”

²⁴Fa a fan dë, hën Simon panta. Hën a begi de taa: “Dee sëmbë, gaantangi mi begi unu, un begi Masa Gadu da mi o, be dee soni un taki dë an musu pasa ku mi.”

²⁵Nöo hën Petuisi ku Johanisi fika a Samalia dë wan pisiten eti ta konda di Buka u Masa Jesosi ku dee soni de sabi fëen da sëmbë. Nöo hën de toona go a Jelusalen. Nöo di de nango, de ta latja dee peipei köndë u Samalia ta konda di Bunu Buka u Masa Gaangadu nango tefa de go dou a Jelusalen baka.

Aki Filipi ku wan Etiopia sëmbë miti.

²⁶Nöo hën Filipi sai dë te wan pisi, nöo hën wan basia u Masa Gadu Köndë ko nëen ko taki dëen taa: “Womi, hopo seeka. Gadu manda i fii go a di së u libasë, a di sabana pasi di kumutu a Jelusalen go a Gaza.”

²⁷Nöo di Filipi jei sö, hën a hopo seeka wante hën a go. Nöo fa a nango dë, hën a go si wan sëmbë u di köndë u Afikan de kai Etiopia ta pasa dë. Di sëmbë dë, a dë wan hei sëmbë nëen köndë ta seeka hii di möni u di mujëë könu u de de kai Kandas. Nöo di womi dë bi go a Jelusalen go begi Masa Gadu te a kaba, ²⁸nöo awaa a ta toona nango nëen köndë. A dë nëen wagi sindosindo ta lesi wan buku nango. Nöo di buku di a ta lesi dë, nöo

a dë wan pisi u Gadu Buku di di fesiten tjabukama u Gadu de kai Jesaaja bi sikifi.

²⁹Nöö hën Filipi go si ën dë, hën di Akaa u Gadu taki dëen taa: “Womi, go waka a di wagi bandja e.”

³⁰Nöö hën Filipi kule go a di wagi bandja. Hën a jei di sëmbë ta lesi di soni di di tjabukama bi sikifi.

Hën a hakisi ën taa: “Mati o, dee soni i ta lesi dë, i ta fusutan de nö?”

³¹Hën a taa: “Wë nönö mati, unfa mi sa du fusutan de? Biga ma a’ sëmbë u puu de da mi.” Hën a taa: “Ja sa ko sindo ku mi a di wagi dendu aki nö?” Nöö hën Filipi subi go sindo.

³²Nöö hën di womi ta lesi nango, nöö di pisi u Gadu Buku a ta lesi dë, a dë wan soni kuma nongö sö taa:

Di sëmbë dë,

a dë kuma wan sikafu de ta tja go kii.

A dë pii seei kuma wan sikafu mii

de ta limba puuma fëen puu nëen sinkii.

An ta bai möönsö.

³³Fa de ta sösö ën ta mbei ën fa dë,

nöö de an ta da pasi u na wan sëmbë heepi ën möönsö.

Ambë sa taki soni u dee bakamii fëen?

Biga de kii ën puu a goonliba aki.

Sö wan soni di womi ta lesi.

³⁴Nöö di a lesi te a kaba, hën a hakisi Filipi taa: “Wë mati, ambë de ta taki a di pampia aki? Di sëmbë di bi mbei di pampia, naa oto sëmbë?”

³⁵Nöö di a hakisi ën sö kaa, nöö hën Filipi tei di Buku hën a seti

ku di pisi di womi bi lesi dë, hën a konda di Bunu Buka u Masa Jesosi dëen. A taa: “Di sëmbë de ta taki a di pampia aki, hën da Masa Jesosi e.” Hën a puu ën dëen te a kaba.

³⁶Nöö hën de nango te wan pisi, de ko dou a wan wata. Hën di sëmbë taki da Filipi taa: “Mati, wë wata dë aki. Na u mi dopu wante nö?”

[³⁷Hën Filipi piki ën taa: “Ee i ta biibi di buka u Masa Jesosi ku wan hati, nöö i sa dopu.”

Hën a piki taa: “Aai, mi ta biibi taa Jesosi Keesitu hën da di Womi Mii u Masa Gadu.”]

³⁸Hën a manda di sëmbë ta tja di hasi taa be a tapa di wagi. Nöö hën de kumutu. Nöö hën ku Filipi, hën de go a di wata hën Filipi dopu ën te a kaba.

³⁹Nöö di de kumutu a di wata, hën wante di Akaa u Masa Gadu tei Filipi tja go, di Etiopia sëmbë an si ën möön. Ma aan toobi, a go fëen nëen köndë ku wai.

⁴⁰Nöö di Filipi kisi ën seei baka, hën a si taa a dë a wan köndë de kai Azotusi. Nöö hën a ta lontu a dee peipei köndë nango ta konda di Bunu Buka u Masa Jesosi tefa a go dou a di köndë de kai Sesalia.

Aki ta lei fa Saulosu bia hën libi.

Tjab. 22:6-16; 26:12-18

9 Di juu dë, di sëmbë de kai Saulosu bi ta dë ku di libi fëen ta toobi dee biibima u Masa Jesosi nöömö. A ta waka ta konda taa a o du ku de te kaba fëen seei a o kii de tuu nöömö puu a goonliba. Nöö hën a go a di Kaba Hei Begima u Isaëli, ²hën a go hakisi ën pampia

faa sa ta tja go a dee Dju keikiwosu u di köndë de kai Damasikusi. Nöo di pampia o dëen pasi faa sa kisi dee biibima u Masa Jesosi tja go a Jelusalen go söötö, womi ku mujëe tuu. Sö wan pampia a hakisi di Gaan Begima. Nöo hën a dëen di pampia, nöo hën a go.

³Hën a nango tefa a go zuntu ku Damasikusi. Nöo tefa a kë mëni hën wan faja kumutu a liba ala valau tuwë limbo lontu ën ko kai. ⁴Hën a pasa kai a goon.

Hën a jei wan töngö kai ën tu pasi taa: “Saulosu! Womi Saulosu!”

Hën a piki.

Hën a taa: “Andi mbei i ta sitaafu mi sö u du?”

⁵Hën a hakisi taa: “Ee Masa o, ambë ta fan ku mi di fan aki?”

Hën a piki ën taa: “Mi, Jesosi wë, di Sëmbë di i si i ta sitaafu sö, mi ta fan ku i aki e. ⁶Nöo hopo go a di köndë a i fesi ala, nöo te i go, nöo de o konda da i andi ku andi fii musu du.”

⁷Di juu dë, dee sëmbë ku Saulosu bi nango dë nöo de dë pii. De an saandi ta pasa. Biga de ta jei wan töngö ma de an ta si sëmbë.

⁸Nöo hën Saulosu hopo, hën a jabi wojo te a wei, an sa si soni möön. Wojo fëen dungu pii. Hën de panjëen a maun tja go dou a Damasikusi. ⁹Hën a go sai dë. A abi dii daka an sa si soni, an ta njan, an ta bebe wata. A de fëen nöo.

Aki Gadu manda Ananiasi faa go a Saulosu.

¹⁰Nöo di ten dë, wan womi bi dë a Damasikusi de kai Ananiasi. A dë wan biibima u Masa Jesosi. Nöo

hën a dë nëen wosu, te wan pisi hën a sunjan wan sunjan, ma ku wojo limbo. Masa Jesosi ko fan ku ën. A kai ën taa: “Ananiasi!”

A piki.

¹¹A taa: “Womi, hopo seeka, nöo i go a di sitaati de kai Toloo Sitaati. Nöo i go a di wosu u di sëmbë de kai Judasi, ¹²go hakisi fa u di sëmbë de kai Saulosu u di köndë de kai Taasusi. A sai leti a di wosu dë ta begi Masa Gadu. Nöo a sunjan wan sunjan ku wojo limbo taa a si wan womi de kai Ananiasi ko nëen ko nama maun nëen mindihedi, hën di wojo fëen toona ko bunu kumafa a bi dë. Sö a bi si a di wojo limbo sunjan fëen kaa.”

¹³Hën Ananiasi piki ën taa: “Wë Masa, mi jei. Ma nöo mi jei hia soni fu di sëmbë dë di a ta du. Sëmbë konda da mi taa a ta du hogihogi tumisi ku dee sëmbë fii dee ta dë a Jelusalen. ¹⁴Nöo fa a ko a Damasikusi aki, nöo a ko faa ko du ku u tu. Biga mi jei taa dee Gaan Begima seei dëen di taki faa ko aki ko kisi u dee sëmbë dee ta kai i në tja go söötö a dunguwosu.”

¹⁵Hën Masa Jesosi piki ën taa: “Antoobi, go nëen nöo. Biga mi tei ën kaa faa dë wan wookoma u mi. A o tja di buka u mi go konda da dee Isaëli sëmbë ku dee sëmbë na u Isaëli tuu, te dou ku dee könu u de seei. ¹⁶Nöo fa mi o mandëen go a de dë, nöo miseei o taki dëen a fesi fa de o sitaafu ën tjika fu di a ta konda soni u mi hedi.”

¹⁷Nöo hën di Ananiasi jei sö kaa, nöo hën a hopo, hën a go a di wosu. Hën a denda go nama maun a Saulosu hedi.

Hèn a kai èn taa: “Mati Saulosu, mi baaa.”

A piki.

A taa: “Womi, Masa Jesosi seepi, di Sëmbë di bi ko a i a pasi ala di i bi ta ko aki, hèn wë manda mi ko a i aki fu di wojo fii sa ko bunu baka. A manda mi tu, be di Akaa u Masa Gadu ko a i liba.”

¹⁸Hèn di a fan sò te a kaba, nöö hèn wante wan soni kumutu a Saulosu wojo kuma fisi kakisa sò. Hèn wojo fëèn ko limbo gbegede, hèn a hopo go dopu wante. ¹⁹Hèn a go njan te a kaba, hèn sinkii fëèn ko taanga baka.

Aki Saulosu dë a Damasikusi.

Nöö fa Saulosu ko ta biibi Masa Jesosi dë, hèn a fika a Damasikusi sòmëni daka ku dee biibima u Masa Jesosi ala. ²⁰Nöö wantewante dë, hèn a bia ta fan a dee keikiwosu u dee Isaëli sëmbë u di köndë, ta konda taa Jesosi da di Womi Mii u Masa Gaangadu tuu.

²¹Nöö fa a ta fan dë, nöö a foondo hii mundu. De taa: “Maingë, wa ta fusutan di libi u di sëmbë aki. Nëèn da di sëmbë di bi dë a Jelusalen ta sitaafu dee biibima u Masa Jesosi ta kii nö? Nöö fa a ko aki, na ku pampia a ko faa kisi de tei tja go da dee Gaan Begima u de sitaafu de nö? Soni fëèn ta toobi u.”

²²Ma nöö di fan u Saulosu an saka möönsö. A fika ta fan ku dee Dju sëmbë u Damasikusi nöömö, ta buta ku de u de piki taa Jesosi hèn da di Keesitu di Masa Gadu bi paamusi taa a o manda ko. Nöö di fan fëèn ta a’ kaakiti möönmöön,

biga a ta wini dee sëmbë nöömö dee ta fia ku èn dë.

²³Nöö hèn de dë te bakaten, dee Dju sëmbë an ko a’ peesa ku èn möön. Hèn de ko kuutu fa fu de sa du de feni èn kii. ²⁴Nöö hèn de ko dë a dee nëngë döö u di köndë ta watji ndeti ku didia fu te a o ko pasa dë, nöö de feni èn kii.

Te wan pisi, hèn Saulosu ko jei taa sò de ta watji èn. ²⁵Hèn a dë te wan ndeti. Hèn dee sëmbë dee nama ku èn, hèn de tei èn tja go a di sitonu peni di de tapa di köndë, ka wan baaku bi dë. Hèn de butëèn a wan manda sakëèn go a goon.

Aki Saulosu dë a Jelusalen.

²⁶Hèn Saulosu fusi kule kumutu dë, hèn a toona go a Jelusalen. Nöö di a go dou, hèn a kë go nama ku dee oto biibima u Masa Jesosi, ma de fëëë èn poi. Hii fa a ta taki da de nöömö taa hënseei da wan bakama u Masa Jesosi kuma de, ma de an kë piki. De ninga taa a ta ganjan de faa du hogihogi ku de möön.

²⁷Nöö hèn di sëmbë de kai Banabasi heepi èn. Biga a tjëèn go da dee Gaan Tjabukama taki da de taa: “Un piki di sëmbë aki e, dee sëmbë. Biga a bi si Masa Jesosi tuu di a bi dë a pasi nango a Damasikusi. Masa seei wë fan ku èn. Nöö fa a bi dë a Damasikusi dë, a bi ta konda dee soni u Masa Jesosi seei da hii mundu. An ta fëëë de u konda.”

²⁸Nöö di Banabasi fan sò, hèn de biibi èn awaa. Hèn Saulosu fika ku de a Jelusalen wan hii pisiten ta waka ta lontu hii di köndë söndö

fëë, ta konda dee soni u Masa Jesosi da sëmbë.

²⁹Ma nöö so u dee sëmbë a bi ta fan ku de dë bi dë Dju sëmbë ma de ta fan Giiki tóngö. Nöö Saulosu bi ta fan ku de ta biinga ku de u de piki di buka u Masa Jesosi. Ma de an kë di fan fëën. Te wan pisi hën de ko ta suku ën u kii. ³⁰Nöö di dee biibima u Masa Jesosi ko jei sö, hën de tei ën tja go a di köndë de kai Sesalia, di dë a di ze bandja. Hën de butëën a boto manda go a di köndë de kai Taasusi [ka a bi kiija,

Aki Petuisi du tu foombo soni.

³¹Nöö baka u di dë, nöö hën dee biibima u Masa Jesosi u Judea naandë ku Galilea tuu te kisi Samalia, de feni böö a di mindi dë. Di juu dë, di keiki u Masa Jesosi ko abi kaakiti seei. Biga di Akaa u Gadu dë ku de ta da de degihati, nöö sömëni oto sëmbë ta ko ta nama ku de nöömö. Nöö fa de sai dë, de ta libi a pasi seei ta lesipeki Masa Gadu.

³²Nöö hën Petuisi ta waka ta haika dee sëmbë u Masa Jesosi dee dë a dee peipei köndë, tefa a go dou a wan köndë de kai Lida. ³³Hën a go si wan lan womi de kai Eneasi. A dë suwakisuwaki na amaka aiti jaa longi kaa.

³⁴Hën Petuisi ko kai ën taa: “Mati Eneasi.”

Hën a piki.

A taa: “Womi, Jesosi Keesitu kula i kaa e. Nöö i hopo seeka di kama fii.”

Hën di womi hopo wante. ³⁵Nöö fa di soni pasa dë, hën hii dee sëmbë u Lida ku dee sëmbë ta dë a

di köndë de kai Salon tuu ko si fa di womi ko bunu naandë, nöö hën de tuu bendi ko a di së u Masa Jesosi.

³⁶Nöö a wan oto köndë de kai Jopa, wan mujëë bi dë de kai Tabita, Giiki tóngö kai ën Doluka. Hën da “mbata”. Nöö di mujëë dë wan bumbuu sëmbë, wan biibima u Masa Jesosi. Hiniwan juu a ta puu sëmbë a fuka ta heepi dee pootima. ³⁷Ma nöö hën a ko suwaki tefa a dëdë. Hën de wasi ën te de kaba, hën de tjëën go buta a wan kamba a liba.

³⁸Wë nöö di köndë de kai Jopa dë, a bi dë zuntu ku Lida ka Petuisi dë. Nöö di dee biibima a Jopa jei taa sö Petuisi dë a Lida, hën de puu tu womi manda go kai ën taa be a hesi ko a de.

³⁹Nöö hën Petuisi hopo hën a go a di köndë. Nöö di a go dou, hën de tjëën go a di kamba a liba ka di dëdë dë. Di juu dë, hii dee pooti mujëë u di köndë manu u de dëdë, de tuu dë ala ta këë. Hën de tei dee peipei koosu tja ko lei Petuisi taa: “Luku dee soni aki di di mujëë mbei da u, di a bi dë ku u eti. Bumbuu sëmbë a bi dë e.”

⁴⁰Nöö hën Petuisi taki da de taa be de kumutu a di kamba ufö. Hën de go. Hën a tjökö kini a goon begi Masa Gadu te a kaba. Hën a bia luku di dëdë. Hën a kai ën taa: “Tabita, hopo.”

Hën di mujëë jabi wojo gbolo. Hën di a si Petuisi, nöö hën a hopo sindo.

⁴¹Nöö hën Petuisi tëndë maun panjëën hën a hopo ën taanpu a pë. Nöö hën a kai dee mujëë ku dee oto bakama u Masa Jesosi taa be de

toona ko. Hën de ko. Hën a tei di mujëë hën a da de. Biga a toona ko libi baka.

⁴²Nöö fa di gaan soni pasa dë, hii sëmbë u di köndë jei, nöö hën wanlô hia sëmbë bendi ko a di së u Masa Jesosi.

⁴³Hën Petuisi fika a Jopa dë wan pisiten ta libi a di wosu u Simon, wan sëmbë ta dëë mbeti kakisa ta sei.

Aki Gadu ko fan ku Konelisi.

10 Di juu dë, i bi abi wan womi de ta kai Konelisi ta libi a di köndë de kai Sesalia. Nöö a dë di hedima u wan kulupu u dee Loomë köndë sodati de ta kai Italia Lö. ²Nöö di womi dë, a ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën, hën ku hii ën wosu dendu tuu. Hii fa an dë Isaëli sëmbë seei, ma a ta dini Masa Gaangadu ta begi ën hiniwanten. Nöö a ta libi bunu ku sëmbë ta puu dee penama a fuka. Sö wan sëmbë a bi dë e.

³Nöö hën a dë te wan daka a wan didia kuma dii juu ten sô, hën Gadu lei ën wan soni a wan wojo limbo sunjan. A si wan basia u Masa Gadu Köndë ko nëen ko kai ën taa: “Womi Konelisi!”

⁴Hën Konelisi ta luku di basia diin. A fëëë poi. Hën a piki ën taa: “Abii, Masa.”

Hën di basia taki dëën taa: “Womi, di fa i ta begi Masa Gadu ku di fa i ta heepi dee penama ta puu de a fuka, nöö Gadu si ën e. Nöö a ko piki i awaa.

⁵“Nöö haika e. Wan sëmbë de kai Simon Petuisi dë a Jopa ala. ⁶A ta libi a di wosu u wan womi de kai

Simon, wan sëmbë ta dëë mbeti kakisa ta sei. Wosu fëën dë a ze bandja. Nöö i musu manda sëmbë go tei di womi dë tja ko da i.” ⁷Sö di basia fan ku ën te a kaba, nöö hën a go.

Nöö hën Konelisi kai tu futuboi fëën ku wan futoou sodati. Nöö di sodati ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën tu. ⁸Hën a konda da de dii sëmbë dë taa sö wan soni a si. Hën a manda de taa be de go a Jopa go tei Petuisi tja ko dëën.

Aki Gadu lei Petuisi wan foondo soni.

⁹Nöö hën dee sëmbë tei pasi hën de nango a Jopa.

Di ten dë, Petuisi dë a di sëmbë wosu a Jopa dë. Hën a dë tefa sonuati hën a subi go a di wosu liba u go begi Gadu. „Biga dee wosu u di köndë mbei paatapaata fii sa go sindo a de liba.”

¹⁰Hën a dë te nöö hangi ko kisi ën, a ta luku u de seeka soni u njan dëën. Hën Gadu lei ën wan soni a wan wojo limbo sunjan. ¹¹Biga a si kuma mundu jabi hoo, hën a si wan soni kumutu a liba ala ta ko kuma wan gaan koosu sô. De ta hoi ën a dee fô së buka fëën tuu ta sakëën ta ko a goonliba. ¹²Nöö di Petuisi luku a di gaan koosu dendu, hën a si hii pei mbeti, hii pei fou, ku dee soni ta hai ku bëë a goon, de tuu dë a di gaan koosu dë dendu.

¹³Hën Petuisi jei wan tóngö taki dëën taa: “Womi Petuisi, hopo. Kii dee soni aki nöö i njan.”

¹⁴Hën a taa: “Wë nönö, Masa, ma sa njan dee lö soni dë e, kwetikweti. U a tjina u de. Ma njan de wan daka.”

¹⁵Hën a toona taki dëen taa:
 “Nönö womi. Te Masa Gadu taa wan
 soni bunu u njan, nöö ja musu fia
 taa i a’ tjina fëen.”

¹⁶Sö wan soni Petuisi si, nöö hën
 a si ën dii pasa baka na baka ufö di
 gaan koosu hai go a liba baka ka a
 bi kumutu. ¹⁷Nöö hën Petuisi sai dë
 ta pakisei taa: “Maingë, andi di lö
 soni dë kë taki?”

Aki Petuisi go a Konelisi.

Nöö di juu dë dee sëmbë u
 Konelisi ko dou a di wosu. De bi
 ta lontu ta suku ën tefa de ko si ën.
 Nöö hën de sai dë taanputaanpu a
 di djai buka.

¹⁸Hën de kai sëmbë te de piki.
 Hën de hakisi de taa: “Di sëmbë de
 kai Simon Petuisi, aki a ta dë nö?”

Hën de piki taki: “Aai, a dë aki.”

¹⁹Wë nöö di juu dë, Petuisi dë a
 wosu liba ala eti ta pakisei di soni
 di a bi si dë. Hën di Akaa u Masa
 Gadu taki dëen taa: “Womi, haika.
 Dii womi dë leti a basu ala ta suku
 i. ²⁰Nöö hopo saka go a goon. Nöö
 te de kai i fii go ku de, an dë fii
 buuja. Go ku de nöö, biga miseei
 manda de fu de ko kai i.”

²¹Hën Petuisi hopo, hën a saka go
 a goon. Hën a go piki de taa: “Dee
 sëmbë o, di sëmbë un ta suku nöö
 hën disi e. Andi un bi kë?”

²²Hën de taa: “Wë wan sodati
 hedima de kai Konelisi, hën manda
 u taa fuu musu ko a i. A dë wan
 bumbuu sëmbë ta biibi Masa Gadu
 fëen Gadu. Biga hii dee Dju sëmbë
 fu ala ta kai bunu në fëen. Nöö wan
 basia u Masa Gadu Köndë ko nëen
 ko taki dëen taa be a manda kai i

fii ko nëen wosu be a jei andi i abi
 u taki dëen.”

²³Nöö di Petuisi jei fa de fan dë,
 hën a kai de taa be de ko a wosu.
 Hën de ko a wosu.

Nöö hën de duumi dë tefa di
 mamate. Nöö hën de ku Petuisi, ku
 wanlö oto bakama u Masa Jesosi u
 Jopa dë, nöö hën de tei pasi u go a
 Sesalia.

²⁴Dobooko fëen, hën de dou a
 Sesalia. Nöö Konelisi bi kai dee
 famii fëen ku wanlö mati fëen u de
 ko nëen, nöö hën de tuu ko sai dë
 ta luku Petuisi faa ko.

²⁵Nöö di Petuisi ko dou, hën
 Konelisi go nëen go tjökö kini a
 goon nëen fesi ta lesipeki ën.

²⁶Ma Petuisi tapëen, a taa: “Nönö
 mati, na du sö e. Hopo taanpu fii.
 Mi dë libisëmbë nöö leti kuma i
 seei.”

²⁷Nöö di a fan ku ën sö, nöö hën
 a hopo. Hën de ta fan nango te de
 go denda a di kamba ka dee hia
 sëmbë dë, dee Konelisi bi kai ko dë.

Aki Petuisi ta fan ku dee sëmbë a Konelisi wosu.

²⁸Nöö di Petuisi si de, hën a kai
 de te de piki, a taa: “Dee sëmbë aki
 o, unu seei sabi taa u Dju sëmbë
 abi wan wëti taa wa musu hulu oto
 sëmbë möön leki Dju sëmbë nöö.
 Wa musu denda a de wosu seei. Ma
 Masa Gadu lei mi taa ma musu a’
 tjina fu hulu na wan oto sëmbë.

²⁹“Nöö hën di un manda sëmbë
 ko kai mi, nöö ma niinga. Nöö hën
 mi ko wante. Wë di mi ko kaa, nöö
 hën mi hakisi unu taa andi da di
 soni mbei un kai mi?”

³⁰Hën Konelisi piki ën taa: “Söö. Wë sô mi manda kai i tuu. Wë biga wan soni pasa ku mi. Nöö fö daka fëen disi di a pasa. A wan dii juu sapate kuma di juu aki mi bi dë a mi wosu aki ta begi Masa Gadu. Te u mi sabi hën mi si wan sëmbë a mi fesi. Dee koosu dë a di sëmbë sinkii tuu ta koti faja te wojo u mi an sa kai ku de.

³¹“Nöö hën a kai mi: ‘Konelisi.’ Hën mi piki. A taa: ‘Dee begi i ta begi Masa Gaangadu ku dee soni i ta da dee pootima, nöö Masa Gadu si de e. ³²Nöö i musu manda sëmbë go a Jopa go kai wan sëmbë de ta kai Simon Petuisi tja ko da i. A dë a di wosu u wan womi ta dëë mbeti kakisa de kai Simon. Wosu fëen dë a di ze bandja. Nöö i musu manda sëmbë go kai ën da i.’ Sô di basia u Gadu Köndë taki da mi.

³³“Hën i si mi manda sëmbë ko kai i wante. Nöö di mi kai i, i ko a mi, nöö hën da i du mi wan gaan bunu kaa. Nöö hën i si u ko makandi aki u ko jei hii dee soni dee Masa Gadu manda i fii taki da u. Nöö fa u ko aki, misikuma Gadu seei dë aki tu.” Sô Konelisi taki da Petuisi.

³⁴Nöö hën Petuisi toona taki da de taa: “Aai, wë dee sëmbë, mi jei. Nöö awaa mi ko sabi taa Masa Gadu an ta luku fesi. A ta si hii sëmbë di wan fasi. ³⁵Biga ee wan sëmbë i ta lesipeki ën ta libi bunu nëen wojo, nöö a o tei i ko sëmbë fëen kaa, „ee i dë Isaëli sëmbë, ee ja dë Isaëli sëmbë.”

³⁶“Wë nöö di bunu buka di Masa Gadu manda da u Isaëli sëmbë, hën da disi: Jesosi Keesitu hën da Masa

u hii mundu. Nöö hën seeka di pasi da u fuu ku Masa Gadu sa toona ko fii baka.

^{37,38}“Nöö misikuma un bi jei fa soni bi pasa wi a Isaëli köndë. Di womi de kai Johanisi, hën ko ta konda di buka u Masa Gadu da sëmbë ta dopu de. Te wan pisi, hën Jesosi u di köndë de kai Nazalëti hën a ko a Johanisi ko dopu, nöö hën Gadu manda di Akaa fëen ko nëen liba. A dëen gaan kaakiti, nöö hën a seti di wooko fëen a Galilea te kisi hii Isaëli köndë tuu. A ta waka ta lontu a hii kamian ta kula sëmbë ta puu dee sëmbë a fuka dee dë a di didibi basu. Biga Masa Gadu bi dë ku ën.

³⁹“Nöö fa u taki ën aki, u seei bi dë leti dë ta si dee soni a ta du a dee pepei köndë fuu dee Isaëli sëmbë, te dou ku di gaan köndë fuu de ta kai Jelusalen. Ku u seei wojo u si ën.

“Nöö hën u dë te wan daka, nöö hën dee sëmbë tei ën peka a lakpa pau kii.

⁴⁰“Ma nöö a di u dii daka fëen, nöö hën Masa Gadu toona weki ën baka e, tja ko lei u. ⁴¹Na hii sëmbë si ën, ma u wojo si ën biga Masa Gadu buta a fesi taa u musu si ën. Nöö di a toona weki baka, nöö u ku ën bi toona njan bebe makandi. ⁴²Nöö fa a hopo baka a dëdë dë, hën a taki da u taa u musu konda di buka fëen da lanti taa hën Masa Gadu buta faa kuutu a hii mundu liba, dëdë wan ku libi wan tuu.

⁴³“Wë nöö gaanduwe hii dee fesiten tjabukama u Masa Gadu tuu bi ta taki soni fëen kaa taa sô wan Sëmbë o ko a di goonliba nöömö.

Nöo di Sëmbë dë, ee i piki ën buka ko a di së fëen, nöo Masa Gadu an o hoi dee hogilibi fii a bëë möön e. A o da i paadon fu di i nama ku di Sëmbë dë ta kai ën në. Da sö a dë e, dee sëmbë.”

**Aki di Akaa u Gadu ko
a dee sëmbë liba.**

⁴⁴Nöo Petuisi an kaba u fan seei, hën di Akaa u Gadu ko a hii dee sëmbë dë tuu liba, dee ta jei di buka.

⁴⁵Nöo dee oto biibima u Masa Jesosi, dee Isaëli wan fu Jopa dee tja Petuisi ko dë, di de si taa di Akaa u Gadu ko a dee sëmbë dë liba, nöo a bigi da de te na soni. Biga de an bi sabi taa Masa Gadu o paati di Akaa fëen da oto sëmbë ee na Isaëli sëmbë i dë. ⁴⁶Ma nöo hën de ko si dee sëmbë aki ta gafa Gadu ta taki oto pei töngö di dë an bi sabi, nöo hën de si taa di Akaa ko a de liba tuú.

⁴⁷Nöo hën Petuisi taa: “Wë Masa Gadu manda di Akaa da dee sëmbë aki kaa, kumafa a bi mandëen da u seei. Na fuu dopu de wante nö?”

⁴⁸Nöo hën a taki da dee oto biibima u Masa Jesosi dë taa be de dopu de wante a di në u Masa Jesosi Keesitu. Hën de dopu de te de kaba.

Nöo hën Konelisi ku dee otowan fëen tapa Petuisi taa be a fika ku de wantu daka ufö a go.

Aki Petuisi fan ku dee Isaëli biibima.

11 Hën de dë te wan pisi, nöo hën dee oto Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto biibima dee dë a Isaëli köndë ala ko jei taa

sö dee sëmbë na u Isaëli ko piki di buka u Masa Gadu. Wë nöo di juu dë, dee biibima bi ta mëni taa ee wan sëmbë an ta hoi dee wëti u Isaëli te dou ku di maaka de ta koti a sinkii, nöo Gadu an o limbo fesi da i. Sö de ta mëni.

²Nöo hën di Petuisi ko dou a Jelusalen, hën dee sëmbë ko buta ku ën. ³De taa: “Womi, faandi mbei i go a oto sëmbë wosu dee na Isaëli sëmbë? Dee sëmbë ala, de an koti di maaka a de sinkii da Masa Gadu wan daka, ma töku i go sindo njan ku de. Nöo ja du bunu.”

⁴Di de taki sö, hën Petuisi tei di soni konda da de tefa a kaba, kumafa a bi pasa. ⁵A taa: “Dee sëmbë aki, un haika e. Mi bi dë u mi a di köndë de kai Jopa ta begi Masa Gadu. Te wan pisi hën Gadu lei mi wan soni a wan wojo limbo sunjan. Mi si wan soni kumutu a liba kuma gaan koosu sö. De panjëen a dee fö së buka ta saka, hën a ta ko te a ko dou a mi fesi.

⁶“Hën mi luku ën dendu diin. Hën mi si hii pei mbei u goonliba ku fou ku dee soni ta waka ta hai ku bëë a goon tuu nëen dendu. ⁷Hën mi jei wan sëmbë taki da mi taa: ‘Womi Petuisi, hopo kii dee soni aki njan.’

⁸“Hën mi taa: ‘Wë nönö, Masa, ma sa njan dee lö soni dë, kwetikweti. U tjina. Ma njan de wan daka.’

⁹“Hën di töngö toona taki da mi möön taa: ‘Wë nönö, womi. Te Masa Gadu taa wan soni bunu u njan, nöo ja musu fia ku ën taa an bunu.’

¹⁰“Nöo sö mi si di soni nango ta ko a mi te dou dii pasi, ufö a toona hai go a liba baka.

¹¹“Nöö di juu dë seei, hën dii womi dou a di wosu ka mi bi dë. Wan sëmbë fu Sesalia hën bi manda de ko a mi. ¹²Nöö hën di Akaa u Masa Gadu taki da mi taa be mi go ku de wante, ma musu buuja seei. Nöö hën mi ku de sikisi biibima u Masa Jesosi fu Jopa i si aki, sö u go ku de. Nöö hën u nango te u go dou a Sesalia a di wosu u di womi di bi manda kai mi.

¹³“Nöö hën di womi taki da u taa a bi si wan basia u Masa Gadu Köndë taanputaanpu nëen wosu dë. Hën di basia taki dëen taa a musu manda sëmbë go a Jopa go kai mi, Simon Petuisi, ko nëen. ¹⁴Hën di basia taki da di womi taa, fa mi o ko nëen dë, nöö mi o taki dëen fa Masa Gadu sa puu ën ku dee sëmbë fëen a bëë u dee hogi u de de bi du.

¹⁵“Nöö di mi jei sö, nöö hën mi seti fan ku di womi ku dee sëmbë fëen, hën wantewante dë di Akaa u Masa Gadu ko a de liba. Leti kumafa a bi ko a u a fesi, sö a ko a de liba tu.

¹⁶“Nöö fa mi si di soni pasa ku dee sëmbë dë, nöö mi mëni di soni Masa Jesosi bi taki da u taa: ‘Johanisi bi ta dopu unu ku wata, ma Masa Gadu o dopu unu ku di Akaa fëen.’

¹⁷“Wë nöö fa i si mi si di soni pasa dë, nöö ma a’ soni u taki möön. Masa Gadu ta du ën wooko. Biga a da dee oto köndë sëmbë di wan seei soni di a bi da u di u piki di buka u Masa Jesosi Keesitu. Wë nöö ma tjika u tapa Gadu a di soni di a ta du e.” Sö Petuisi piki dee sëmbë.

¹⁸Nöö di dee sëmbë dee bi ta fia ku ën dë jei sö kaa, nöö hën

de kabuka pii awaa. Nöö hën de bia ko ta gafa Masa Gadu taa: “Ke baa, awaa u ko sabi taa na u Isaëli sëmbë wanwan Masa Gadu jabi pasi da e, ma a ta da hii sëmbë pasi u de disa dee hogilibi u de ko feni di libi u teego!”

Nöö sö wan gaan soni dee sëmbë dë ko fusutan di ten dë.

Aki ta taki u dee sëmbë u Masa Jesosi dee dë na Antiokia.

¹⁹Wë nöö ƭkumafa u bi taki kaa taa, di juu ten de bi kii Sitefani, nöö hën de toona ko ta sitaafu dee oto biibima u Masa Jesosi tee nöö hën dee biibima bi kule kumutu a Jelusalen paaja go a sëmëni oto köndë. So u de go te a dee longi köndë, kuma Finisia, kuma Sipuusi, te kisi di köndë de kai Antiokia. Nöö fa de go dë, nöö de ta konda di buka u Masa Jesosi nöömö, ma Isaëli sëmbë wanwan de ta kondëen da.

²⁰Ma nöö te wan pisi, hën wanlö biibima u Masa Jesosi fu Sipuusi köndë ku wan oto köndë de kai Sileni, hën de go na Antiokia go ta konda di buka da dee sëmbë na u Isaëli. ²¹Nöö fa de ta du dë, nöö Masa Gadu dë ku de nëen te sëmëni hia sëmbë piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi.

²²Hën de dë te wan pisi, nöö hën dee biibima u Masa Jesosi dë a Jelusalen jei taa sö wan soni ko pasa a Antiokia. Nöö hën de manda Banabasi go haika.

²³Nöö hën Banabasi go dou. Nöö di a go dou, hën a si taa Masa Gadu dë ku dee sëmbë tuú, ta tja de ku di bunuhati fëen. Nöö hën a wai ku

de te na soni. Hën a da de taanga taa: “Dee sëmbë aki, un musu fika a Masa Jesosi leiki nöömö ta biibi ën ku wan hati nango.”

²⁴Wë nöö di Banabasi aki, a bi dë wan bumbuu sëmbë seei ta biibi taanga a Masa Jesosi liba. Nöö a dë ku telu a di Akaa u Masa Gadu leiki. Nöö fa a ko na Antiokia dë, hën sëmëni oto sëmbë u di köndë möön bia ko a di së u Masa Jesosi.

²⁵Nöö hën de sai dë te wan pisi, hën Banabasi kumutu a Antiokia go a Taasusi go suku Saulosu. ²⁶Hën a go ta suku ën tefa a ko si ën, nöö hën hën ku ën toona ko na Antiokia baka. Nöö hën de tu womi fika wan hii jaa ku dee hia biibima naandë ta lei de dee soni u Masa Jesosi.

Nöö a Antiokia dë, ala fosu sëmbë seti ta kai dee biibima u Masa Jesosi Keesitu sëmbë. De an bi ta kai de sö a fesi.

²⁷Nöö di juu ten dë, wanlö sëmbë dee ta kisi fan a Gadu, hën de kumutu a Jelusalen ko na Antiokia. ²⁸Nöö wan u de de kai Agabusi, di Akaa u Gadu bi dë nëën liba, hën a hopo konda taa abiti möön nöö wan gaan hangî o ko. (Nöö sö a pasa tuu a di juu ten Kalaudio bi dë di Gaan Könu a Loomë.)

²⁹Nöö di de jei sö kaa, hën dee biibima u Masa Jesosi taa de kë heepi dee otowan u de a Judea Köndë pasa di hangî. Nöö hën de pii möni te de kaba. Hiniwan u de da kumafa a sa da, hën de tja di möni ko mökisi. ³⁰Hën de buta di möni a Banabasi ku Saulosu maun

u de tjëen go da dee tiima u dee biibima u Masa Jesosi, dee ta dë a Jelusalen. Nöö hën de go.

Aki wan basia u Gaangadu köndë ko puu Petuisi a dunguwosu.

12 Nöö di juu dë, wan oto Helodi^b bi ko dë könu, nöö a ta buuse dee sëmbë u Masa Jesosi tee na soni. Nöö hën a manda sëmbë go kisi so u de söötö a dunguwosu faa da de sitaafu a bakaten. ²Ma nöö di baaa u Johanisi de kai Jakobosi, hën di könu manda sëmbë kii ën ku së ufangi wantewante dë.

³Nöö fa di könu du dë, nöö a suti seei da dee Dju^c sëmbë dee an ta biibi a Masa Jesosi. Nöö di a si taa a suti da de, hën a toona manda sëmbë go kisi Petuisi söötö a dunguwosu. (Nöö di juu dë, a bi dë di ten u di jaa di dee Dju sëmbë ta njan dee gaan daka u de de kai Pasika. Nöö a dee lö daka dë, de ta njan bëëë söndö sooda.)

⁴Nöö hën de tja Petuisi go söötö a dunguwosu. Hën de kai teni-a-sikisi sodati fu de musu ko watji ën fu an musu kumutu. Hiniwan ten fö u de ta dë ku ën ta watji ën, te dee disi kumutu, otowan ko. Hën Könu Helodi taa: “Te dee daka u Pasika pasa kaa, nöö mi o tja Petuisi go a kuutu a hii lanti fesi, [be de si fa mi o mandëen go kii].”

⁵Nöö fa Petuisi dë a dunguwosu dë, nöö dee oto biibima u Masa Jesosi dë a wan kamian ta begi Masa Gaangadu dëen nöömö taangataanga seei.

b 12:1 Disi da di u dii Helodi di tii dee Dju.

c 12:3 Ta mëni nöömö taa “Dju” ku “Isaëli” dë di wan soni.

⁶Nöo hên de dë wan daka tefa ndeti, nöo kuma amanjan sö de o tja Petuisi go a di kuutu. Hên Petuisi sai dë ta duumi. De bui ên ku tu sodati mökisi maun ku maun, dee oto sodati dë a dööbuka ta watji ên.

⁷Te u Petuisi mëni, hên wan basia u Masa Gaangadu köndë ko a di kamba dë. Fa a ko dou, nöo hii di kamian ko limbo gbegede kuma de sëndë faja nëen.

Hên di basia tuwë maun seki Petuisi weki. Hên a taki dëen taa: “Womi, hesi, hopo!” Hên Petuisi weki, hên dee këti bi dë nëen maun lusu wante kai a goon.

⁸Hên di basia toona taki dëen taa: “Womi, hopo bisi dee koosu fii, nöo i tuusi i susu a i futu.” Hên a hopo bisi.

Hên di basia taa: “Söö. Tei di gaan koosu fii tapa i sinkii, nöo i ko boo go.”

⁹Hên de go. Di basia dë nëen fesi, Petuisi dë a baka. Hên de ta waka nango u de kumutu a di dunguwosu. Ma Petuisi an sabi taa di basia dë tuutu soni, a ninga taa soni a ta sunjan ku wojo limbo.

¹⁰Hên de ko dou a di fosu lö u dee sodati. Hên de pasa. Hên de go dou a di u tu lö, hên de pasa. Hên de ta waka tefa de go dou a di gaan felu nêngë döo di i ta jabi fii ko kai a döo.

Nöo di de ko dou nëen, hên a jabi ên seei da de, hên de pasa kai a sitaati. Hên de ta waka langalanga te de go dou a wan kamian. Hên djee, Petuisi an si di basia möön. A go disëen a sitaati dë.

¹¹Hên wante dë, hên Petuisi wojo ko limbo. Hên a taa: “Aaaa, mi

saandi pasa awaa. Masa Gaangadu hên manda wan u dee basia fëen ko puu mi a Könu Helodi maun. Dee Dju sëmbë an o feni mi fu de du ku mi kumafa de kë möön.”

¹²Nöo di a sabi sö kaa, hên a pasa go dou a di wosu u Malia, di mama u Johanisi Maikusi, ka sômëni sëmbë bi ko mökisi ta begi Masa Gaangadu dëen. ¹³Hên a go naki di döo kökökökö.

Te wan pisi hên wan mujëe saafu de ta kai Looda ko u ko jabi di döo, ¹⁴hên a jei Petuisi tòngö. Hên a sabi taa hên. Ma nöo a wai te a fëëkëtë u jabi di döo dëen. Hên a toona kule go taki da dee sëmbë taa: “Dee sëmbë o, Petuisi ko aki e! A dë leti a dööbuka dë.”

¹⁵Ma dee sëmbë dë a di wosu dendu an kë biibi. De taki da di mujëe mii taa: “Lëgëdë fii. Soni i ta mindi.”

Hên di mujëe mii toona taki taa: “Nönö, na lëgëdë. A sai dë tuu.” Hên de ta fia ku ên tee nöo hên de taa: “Na Petuisi i ta jei. Di akaa fëen, hên i ta jei dë taa hên.”

¹⁶Di juu dë, Petuisi sai dë ta naki di döo nöömö, te nöo hên de ko jabi dëen awaa. Hên de ko si ên këdë.

Hên de taa: “Wooo maingë, di soni aki bigi da u. Petuisi tuu.”

¹⁷Hên Petuisi tapa maun da de taa: “Wan fan taanga e, dee sëmbë.” Hên a konda da de fa Masa Gaangadu puu ên a di dunguwosu. Hên a taki da de taa de musu piki Jakobosi ku dee oto biibima u Masa Jesosi taa sö Gadu puu ên a dunguwosu. Biga di juu dë wan baaa u Masa Jesosi de kai Jakobosi, hên ko dë wan fesima u dee biibima a Jelusalen.

Nöo di Petuisi fan sö te a kaba, nöo hën a kumutu dë go tjubi.

¹⁸Di dobooko fëen hën dee sodati dë a di dinguwosu ko fanjaan. Hati u de latja biga de an si Petuisi möön, nöo de an saandi pasa ku ën möönsö tu.

¹⁹Nöo di Könu Helodi ko jei, hën a manda sëmbë u de go suku Petuisi. Hën de suku ën te de wei, de an si ën möönsö. Nöo hën di könu manda kai dee sodati dee bi ta watji Petuisi. Hën hën ku de kuutu di soni te de kaba, de an sabi fa u piki ën. Nöo hën di könu toona kai oto sodati u de ko kii dee di dë puu.

Sö Könu Helodi du tefa a kaba, nöo hën a kumutu a Judea go a Sesalia go tan wan pisiten.

Aki ta taki andi pasa ku Könu Helodi.

²⁰Wë nöo di juu dë, hën dee sëmbë fu di köndë de kai Tilusi ku di de kai Sidon, de ku Könu Helodi bi a' soni te a bigi. Nöo hën dee sëmbë u de tu köndë dë fiti buka makandi u de go fan ku di könu be hati fëen kötö. Biga a di köndë u di könu dee sëmbë bi ta bai njanjan ta libi, hën mbei de kë toona ko bunu ku ën baka.

Nöo hën de waka te de ko dou a Könu Helodi köndë. Nöo hën de go mbei guwenti ku wan sëmbë de kai Balitusi. Hën bi dë wan futoou futuboi u di könu ta seeka soni dëen nëen wosu. Hën mbei de go mbei guwenti ku ën. Nöo bakaten bifö de o go a di könu.

²¹Nöo hën de buta wan daka. Hën di di daka dou, hën di könu bisi dee könu bisi fëen tee a kaba. Hën a go

sindo fëen nëen könu sutuu a hii sëmbë fesi. Hën a fan ku lanti.

²²Hën di a fan tefa a kaba, hën dee sëmbë dee haikëen dë bai taa: "Woolo maingë, di sëmbë di fan di fan aki, na libisëmbë möön e! Wan gadu hën fan di fan aki!"

²³Nöo fa de bai dë, nöo a kai ku di könu seei. Hën wante dë hën wan basia u Masa Gaangadu Köndë tjökö maun nëen. Biga a tei di hei di Gadu nöo musu feni. Hën a buta bitju kisi ën a bëë ta njan mën tefa a kii ën pii. Sö wan soni pasa ku Könu Helodi fu di a hopo hënseei sö.

²⁴Ma nöo di buka u Masa Gaangadu hën a dë ta paaja nango nöömö. Möönmöön sëmbë ta jei ën ta piki kädë.

²⁵Nöo hën Banabasi ku Saulosu tja di möni di de bi pii naandë go da dee Jelusalen sëmbë tefa de kaba. Nöo hën de tei di kijoo de kai Johanisi Maikusi hën de toona go na Antiokia baka ka de bi kumutu.

**Aki di Akaa u Gadu kai
Banabasi ku Saulosu.**

13 Nöo dee biibima u Masa Jesosi fu Antiokia, de abi wanlö sëmbë a de dendu ta kisi fan a Gadu, ku wanlö otowan ta lei sëmbë soni fu Masa Jesosi. Wan da Banabasi, ku wan baakama de kai Simion, ku wan de kai Lusia u Sileni köndë, ku wan de kai Manën. Hën ku Könu Helodi bi kiija a wan wosu. Ufö i abi Saulosu. Sö de feifi sëmbë bi dë a dee Antiokia biibima dendu ta heepi de.

²Nöo hën de dë te wan daka, hën de ko miti u begi Masa Gadu. De

dë ta begi ën ta hopo ën në söndö njan. Te wan pisi nöö hën di Akaa u Gadu ko taki da de taa be de buta Banabasi ku Saulosu apaiti dëen faa manda de go a wan wooko.

³Nöö hën de begi go dou söndö njan tefa de kaba. Nöö hën de tei Banabasi ku Saulosu hën de buta maun a de wëi de da di wooko tefa de kaba. Hën de manda de go.

Aki de dë a di paati de kai Sipuusi.

⁴Nöö fa di Akaa u Gadu kai Banabasi ku Saulosu a di wooko dë, nöö hën de go a wan köndë de kai Selusia. Hën de tei zeboto, hën de pasa go a di gaan paati de ta kai Sipuusi. ⁵Hën de go tjökö a wan köndë u di paati de ta kai Salami.

Nöö hën de go a dee keikiwosu u dee Dju sëmbë u di köndë go konda di buka u Masa Gadu da de be de jei. Nöö fa de ta du dë, nöö di kijoo de kai Johanisi Maikusi bi dë ku de ta heepi de.

⁶Nöö hën de kumutu dë. Hën de ta waka langalanga hii di paati [ta konda di buka u Masa,

Te wan pisi hën de go dou a di otosë u di paati a wan köndë de ta kai Pafosi. Hën de go si wan tofuma de ta kai Baliesosi. Hën da Elimasi. A dë wan Dju sëmbë ta mbei hënseei kuma wan tjabukama u Masa Gadu, ma na tuu seei.

⁷Nöö di tofuma aki bi nama ku di gaama u di paati. Hën de kai Seligiysi Paulosu. Nöö di gaama dë, a dë wan sëmbë abi bunu pakisei. Nöö fa de tu tjabukama u Masa Jesosi ko dë, nöö hën di gaama jei, hën a kai de taa be de ko nëen ko konda di buka u Masa Gadu dëen.

⁸Nöö hën de go u go konda di buka dëen. Ma nöö hii fa de ta kondëen, di tofuma sai leti dë ta suku u poi di buka. An kë di gaama piki seei.

⁹Nöö hën di Akaa u Masa Gadu ko hebi a Saulosu liba. (Hën seei da Paulosu e.) Nöö hën a luku di tofuma diin. ¹⁰A taa: “Mi ku i miti aki tide, i didibi womi mii, ju felantima u hii bunu u mundu. I ta ganjan sëmbë ku dee köni tofu fii di i abi tumisi. Faandi mbei i ta bia di buka u Masa Gadu ta mindi soni dëen?

¹¹“Wë Masa Gadu o seeka i. Wojo fii o booko, nöö joo tan wan pisiten möön bifö joo si soni ku di wojo fii dë möön.” Nöö fa Paulosu fan dë, hën wantewante di tofuma si wan bundji baakabaaka ko tapëen wojo, a fika a ta waka ta tuwë maun ta suku sëmbë fu de musu panjëen a maun tja.

¹²Nöö hii fa de du dë, di gaama sai leti dë ta luku. Hën di a si sö kaa, nöö a biibi awaa. Biga dee soni u Masa de bi taki dëen dë, de foondo ën.

Aki de tja di Buka ko a Antiokia u Pisidia Köndë.

¹³Nöö hën Paulosu ku dee sëmbë fëen, hën de tei wan boto a Pafosi pasa go dou a di pisiwata de ta kai Panfilia a wan köndë fëen de kai Peliga. Nöö di de go dou dë, hën Johanisi Maikusi kumutu disa de toona go fëen a Jelusalen baka.

¹⁴Hën de kumutu a Peliga pasa go a di pisiwata de ta kai Pisidia. Hën de go dou a wan köndë de kai Antiokia möön, ma disi dë fu

Pisidia Köndë. Hën de dë tefa di saba daka, hën de go sindo a di keikiwosu u dee Isaëli sëmbë.

¹⁵Di juu dë, dee keiki tiima ta lesi di Buku u Gadu da dee sëmbë ko dë kumafa de bi guwenti. De ta lesi a di pisi u dee wëti dee Mosesi bi kisi a Gadu ufö de toona ta lesi di u dee fesiten tjabukama tu.

Nöö baka u di dë, hën de manda sëmbë hakisi Paulosu ku Banabasi taa: “Dee sëmbë, fa un ko mökisi ku u aki, ee un a’ wan soni u taki di sa da u hati, nöö un tuwë ko boo jei.”

¹⁶Nöö hën di de kai de sö kaa, hën Paulosu hopo taanpu a pë. Hën a seti ta fan ku de ta tuwë maun taa, “Dee sëmbë, mi da unu piimisi e, un dee Isaëli sëmbë kuma miseei ku un dee oto lö sëmbë dë aki tuu, hiniwan fuunu di ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën. Mi o fan wan fan ku unu aki nöö un haika bunu o.

¹⁷“Wë kumafa un sabi kaa, di Gadu fuu di u ta dini aki, hën bi tei dee gaan sëmbë fuu u de ko hën sëmbë. De bi dë a Egepiti köndë, nöö hën a kiija de tefa de ko gaan hia sëmbë. Hën a puu de a di köndë dë ku di gaan kaakiti fëen tja go a di sabana. ¹⁸Aluwasi fa de hogi seei ma a ta tai hati ta tja de a di sabana te dou hii föteni jaa. ¹⁹Hën a ta heepi de ta feti da de te de wini hii dee sëbën pei sëmbë dee bi dë a di köndë de kai Kaana. A puu de dë, nöö hën a da dee gaan sëmbë fuu di köndë fu de libi nëen.

²⁰“Nöö hën de libi ala te dou kuma föhöndö-ku-feifiteni jaa longi. Hii di ten dë, Gadu ta da de tiima ta heepi de. Nöö hën de dë tefa

de pai Samueli, hën a ko dë wan tjabukama u Masa Gadu.

²¹“Te wan pisi, hën dee gaan sëmbë fuu ko a Samueli, hën de begi ën taa be a da de wan könu u tii de. Hën Gadu da de Saulosu, di womi mii u di tata de kai Kisi, sëmbë u di lö u Benjamin. Hën Saulosu tii de föteni jaa longi.

²²“Hën Masa Gadu puu ën, hën a buta Dafiti ko könu nëen kamian. Nöö fa Dafiti sai dë, Gadu bi kai ën soni e. A taa:

Di womi mii u di tata de kai Isai, fasi fëen ta kai ku mi a hii futu.

Hën o piki mi buka

ta du hii soni kumafa mi kë.

Sö Masa Gadu taki fu Dafiti.

²³“Ma nöö Gadu bi paamusi taa a o manda wan Heepima da u dee Isaëli sëmbë faa puu u a hogi basu. Hën o dë wan bakamii u Dafiti. Nöö hën i si u dë te di ten u dë aki, hën di Heepima ko tuu. Hën da di bakamii u Dafiti de kai Jesosi.

²⁴“Ma nöö bifö Jesosi ko, nöö Johanisi di Dopuma bi ko kaa, hën a ta bai basia ta konda da hii dee sëmbë u Isaëli köndë taa de musu disa di hogilibi u de bia ko tei dopu.

²⁵“Nöö hën de dë te Johanisi dë fa u kaba di wooko fëen, hën a taki da de taa: ‘Andi un ninga? Un ninga taa di Heepima di Gadu bi paamusi taa a o ko, hën disi nö? Nönö, nëen disi eti e. Ma wan fëëë, a o ko a mi baka nöömö. Nöö te a ko, nöö a o hei möön mi gaanfa. Ma bumbuu tjika seei u sa lusu di susu fëen puu nëen futu.’ Sö Johanisi taki.

²⁶“Wë nöö dee sëmbë u mi aki, un dee bakamii u Abahamu kuma mi seei, ku un dee oto sëmbë dee

ta biibi Masa Gadu ta lesipeki ën aki, un tuu haika mi e. Di buka di Masa Gadu manda ko taa sô a sa puu sëmbë a hogi basu, nöö u wë a manda di buka da e.

²⁷“Nöö dee oto sëmbë fuu a Jelusalen dë ku dee hedima fuu, de an bi sabi taa Masa Jesosi hën da di Heepima e. Fa de ta lesi dee pampia u dee fesiten tjabukama u Masa Gadu hiniwan saba dë seei, ma töku de an bi sabi ën. Nöö hën de du hogihogi ku ën leti kumafa dee tjabukama bi taki a fesi. ²⁸Biga hii fa de an sa feni na wan föutu nëen fu de musu kii ën, ma töku de begi Pilati faa kii ën nöö.

²⁹“Leti kumafa di Buku u Masa Gadu taki ën dë, nöö sô de du ku ën tefa de kaba këë, hën de puu ën a di lakpa pau tja go bei.

³⁰“Ma Masa Gadu toona weki ën baka e, dee sëmbë. ³¹Nöö hën dee bakama fëen toona si ën baka ku deseei wojo. A nango ta ko a de te dou sômëni daka. Hën ku dee lö sëmbë dë bi kumutu a Galilea ta waka ta lontu makandi te dou a Jelusalen. Nöö fa u dë aki, dee lö sëmbë dë fika ta konda dee soni fëen nöömö da u dee oto Isaëli sëmbë be u jei.

³²“Nöö hën awaa u seei ko a unu aki ko tja di bunu buka u Masa Gadu dë ko konda da unu ³³taa dee soni dee a bi paamusi dee gaan sëmbë fuu, de ko pasa awaa da u dee bakamii u de. Biga Masa Gadu puu Jesosi a dëdë toona weki ën baka tuu.

“Wë wan sabi fa de bi taki a di Buku u Gadu nö? De taki ën a di u tu kanda u di Kanda Buku, taa:

Tide mi tja i ko buta a lanti fesi, be de si taa ju da mi Mii, mi da i Tata.

Sô Gadu bi taki u di Heepima di o ko. ³⁴Nöö a wanlö oto pisi u di Buku a taki u di fa a o weki ën puu a dëdë fu sinkii fëen an musu poi kaba a sôsö. Biga a taa:

Dee gaan bunu dee mi bi paamusi Dafiti ku mi bunu hati,
mi o da unu de nöömö.

³⁵Hën a taa:

Di Sëmbë fii di dë apaiti da i, ja o disëen a dëdë köndë fu sinkii fëen poi kaba a sôsö.

Könu Dafiti wë sikifi sô e. ³⁶Ma nöö fa a taki ën dë, na hënseei a taki dë e. Nönö. Biga fa a bi sai dë, a bi ta libi ku dee oto sëmbë u di ten ala ta du dee soni Masa Gadu kë tefa juu fëen dou a dëdë. Hën de tjëen go bei a dee gaan sëmbë fëen bandja. Sinkii fëen sai dë tefa a poi kaba a sôsö.

³⁷“Ma di Sëmbë Masa Gadu bi weki puu a dëdë köndë u ta taki aki, sinkii fëen an bi poi möönsö e. Hën wë da di sëmbë Dafiti bi taki.

³⁸“Nöö dee sëmbë u mi aki, un haika mi bunu. Fa mi ta fan ku unu aki, un musu fusutan mi. A Masa Jesosi di pasi jabi da u fu Masa Gadu an hoi u a bëë möön e. ³⁹Dee wëti u kisi a Mosesi an sa mbei u ko limbo a Gadu wojo möönsö, biga de an sa puu u te dee hogilibi fuu an fika a u liba. Ma awaa a ko dë taa hiniwan sëmbë di ta biibi Masa Jesosi ta piki ën buka, nöö Gadu sa puu dee hogilibi fëen nëen liba. Boo taa hii dee soni di dee wëti an bi sa du da u, Masa Jesosi sa du da u fa u dë aki.

⁴⁰“Nöö un musu mëni unu seei fu di soni an musu pasa ku unu di dee tjabukama u Gadu bi taki a fesi e. De bi taa:

⁴¹Haika, dee sëmbë dë.

Fa un ta mbei tjö da di buka u Masa Gadu dë,

un ko luku wan soni aki di o toobi unu,

nöö un go kaba a sösö.

Biga di soni di mi o du a di ten fuunu aki,

nöö wan o biibi.

Ee sëmbë puu ën da unu seepi, wan o piki.

Sö dee fesiten tjabukama bi sikifi.

Ma na sö a musu pasa ku unu e.”

Sö Paulosu fan ku dee sëmbë tefa a kaba.

Aki ta lei fa sëmbë piki di

Buka, ku fa de an piki.

⁴²Nöö di de kumutu a keiki, hën dee sëmbë hakisi Paulosu ku Banabasi taa te saba möön, nöö be de toona ko a de ko lei de di soni möön fini.

⁴³Nöö hën de go. Nöö di de nango, hën wanlö hia Dju sëmbë ku wanlö otowan na Dju ma de ko ta begi Masa Gadu tu, hën de ko ta waka a Paulosu ku Banabasi baka.

Hën Paulosu ku Banabasi fan ku de. De da de hati taa fa de ta libi dë ta mëni Masa Gadu faa tja de ku di bunuhati fëën dë, nöö be de ta libi sö go dou.

⁴⁴Hën de dë tefa saba daka möön. Nöö hën gaan së u di köndë hai ko makandi u ko haika di buka u Masa Gadu.

⁴⁵Ma nöö fa dee oto Dju sëmbë u di köndë ko si fa dee hia sëmbë

ta haika di buka, nöö hën de ko ta haun seei. Hën de sai dë ta fia ku Paulosu ta kosi ën.

⁴⁶Ma Paulosu ku Banabasi an fëën seei. Hën de taki da de taa:

“A bi fiti fuu konda da unu Isaëli sëmbë fosu di buka u Masa Gadu. Ma di wan këen hën un buta unu seei sösö fasi te wan sa feni di libi u teego, wë nöö woo disa unu go a dee oto köndë sëmbë na u Isaëli e.

⁴⁷“Biga Masa Gadu fan ku u kaa, a taa:

Mi buta unu kuma wan lampu faja

u limbo di pasi da dee oto köndë sëmbë,

be hii pei sëmbë u goonliba feni di heepi u Gadu.”

Nöö sö Paulosu taki da de te a kaba.

⁴⁸Nöö di dee oto köndë sëmbë na u Isaëli jei fa a fan, nöö hën de wai. Hën de ko ta hei di buka u Masa Gadu taa a dë wan bumbuu buka. Nöö hën dee sëmbë dee a kai da u de feni di libi u teego, hën de piki bendi ko a di së u Masa Jesosi.

⁴⁹Nöö baka u di dë, hën di buka u Masa paaja a hii dee köndëköndë u di pisiwata dë.

⁵⁰Nöö hën dee Dju sëmbë hati boonu, hën de hopo go a dee hedima ku wanlö nëbai mujëë u di köndë, dee ko ta biibi Masa Gadu. Nöö hën de taki da de taa dee sëmbë dee ta tja di buka dë, na bumbuu sëmbë de dë.

Nöö hën dee hedima ku dee oto sëmbë dë piki, hën de buta ku dee Tjabukama u Masa Jesosi jaka puu a di pisiwata dë.

⁵¹Nöö hën di de jaka de sö kaa, hën Paulosu ku Banabasi naki dee

susu u de puu di sandu u di köndë tuwë disa dë da de, fu dee sëmbë u di köndë si taa ee Masa Gadu o sitaafu di köndë dë, nöö na de mbei möön. Biga de konda di Buka fëen da de kaa. Nöö hën de go u de. Hën de pasa go dou a wan köndë de ta kai Ikonium.

⁵²Nöö dee biibima u Masa Jesosi dee fika a di pisiwata dë, nöö de dë ku wai seei. Biga di Akaa u Masa Gadu ta wooko a de liba.

Aki Paulosu ku Banabasi dë a Ikonium.

14 Nöö kumafa u taki dë, Paulosu ku Banabasi bi go a di köndë de kai Ikonium. Nöö hën de go a di Dju keikiwosu kumafa de bi guwenti. Hën de go konda di buka u Masa Jesosi da de. Nöö fa de kondëen tjika dë, hën sëmëni sëmbë ko piki di buka bendi ko a di së u Masa Jesosi, Dju sëmbë ku na Dju sëmbë tuu.

²Ma wanlô Dju sëmbë dë a di köndë tu, de an kë piki di buka. Nöö de ta poi dee biibima u Masa Jesosi da dee oto sëmbë u di köndë dee an dë Dju sëmbë.

³Ma nöö fa dee sëmbë ta du ku de dë seei, ma töku Paulosu ku Banabasi fika a di köndë dë longi ta konda di buka söndö fëëë. De ta taki da de nöömö taa Masa Jesosi an ta libi ku u ku di fuu libi, ma a ta libi ku u ku di fëen bunuhati. Nöö hën Masa Gadu nama ku de, a da de kaakiti u de du pepei soni, foombofoombo wan, be sëmbë sabi taa fa de ta konda di buka dë nöö tuutuu soni de ta taki.

⁴Nöö hën de dë te nöö hën dee sëmbë u di köndë ko paati

a tu. Hafu dë a di së u dee Dju sëmbë, hafu u de dë a di së u dee Tjabukama.

⁵Nöö hën dee Dju sëmbë ku dee otowan na bi kë di buka, ku dee hedima u de, de tuu fiti buka taki taa de o buta ku dee Tjabukama naki de ku sitonu kii.

⁶Ma nöö hën di dee Tjabukama jei sö, nöö hën de kule kumutu dë go. Hën de ta waka ta lontu a dee köndëköndë u di pisiwata de kai Likonia dë, kuma Lisita ku Deebi. A hii di pisiwata dë tuu de ta waka ta lontu, ⁷ta konda di bunu buka u Masa Jesosi nöömö da sëmbë.

A di pisi aki de kai Paulosu ku Banabasi gadu.

⁸Nöö a di köndë de kai Lisita dë, nöö wan lan womi bi sai dë. Söseei de pai ën, an hopo waka wan daka a goonliba. ⁹Hën a dë sindosindo ta haika di fan u Paulosu. Te wan pisi hën Paulosu bia luku ën diin, nöö hën a si taa a abi biibi tjika fu Gadu sa kulëen be a ko bunu wante.

¹⁰Hën a bai taa: “Womi, hopo taanpu a pë!” Hën a hopo vu taanpu, hën a ko ta waka ta lomboto. A ko bunu gbegede.

¹¹Wë nöö dee sëmbë u di köndë dë an sabi Masa Gadu. De abi wanlô oto gadu u de de ta begi. Nöö fa de si di soni Paulosu du dë, nöö hën de ko ta bai a di Likonia töngö u de taa: “Dee sëmbë aki eee, dee gadu fuu bia ko libisëmbë saka ko a u ooo!”

¹²Nöö hën de seti ta kai Banabasi Jupitë. Hën da di hedima u dee gadu u de. Nöö Paulosu de ta kai Meku, biga hën da di basia u dee

gadu u de. Biga Paulosu hën ta fan möön di otowan.

¹³Nöo di gaduwosu u di gadu u de de kai Jupitë dë leti a wan sê u di köndë. Nöo hën di basi fëen jei di dee sëmbë ta bai taa sö Jupitë ko, hën a go tei wanlô kau ku wanlô hia folo tja ko buta a di nêngë dööbuka u di köndë. Hën ku hii dee sëmbë u di köndë o kii dee mbeti dë tjuma tuwë da Paulosu ku Banabasi kumafa de ta tuwë njanjan da dee gadu u de.

¹⁴Te wan pisi, nöo hën Banabasi ku Paulosu ko jei taa sö wan soni de o du. Nöo a hogi a de tee de tënë de koosu kule go a dee sëmbë mindi ¹⁵ta bai taa: “Dee sëmbë aki, andi u ta du aki eee! Un disa ooo, gaantangi un disa! U seei da sösö sinkii sëmbë kuma unu tu! Ma u ta tja wan bunu buka ko da unu taa be un disa dee sösö soni un ta begi aki, nöo un bia ko ta begi di libilibi Gadu di mbei hii soni, wata ku tela, goon ku liba, fou ku mbeti ku libisëmbë, hii soni a mbei. Nöo hën fuun biibi e.

¹⁶“Nöo a fesi Gadu bi disa sëmbë fu de ta libi u de kumafa de kë.

¹⁷Ma tökuseei a bi seti dee soni fëen buta fu sëmbë musu si sabi taa wan bunuhati Gadu dë nöömö. Nöo wan si ën nö? Biga te juu dou, a ta da unu tjuba. Te juu dou, a ta mbei dee soni i paandi göö fuun ta feni soni u njan. Un dë ku wai. „Da a dë taa un musu sabi taa di lö Gadu dë hën da di tuutuu Gadu u mundu.”

¹⁸Ma fa Paulosu ta taki dë seei, ma ku gaan möiti ufö hën u Banabasi tapa dee sëmbë fu de an kii dee mbeti da de.

¹⁹Hën de dë te wan pisi, nöo hën wanlô Dju sëmbë kumutu a di köndë de kai Antiokia u Pisidia Köndë naandë, ku di oto köndë de kai Ikonium, „ka de Paulosu bi go a fesi,„ hën de go dou a Lisita. Hën de ko ta fan ku dee sëmbë u di köndë ta poi dee Tjabukama u Masa Jesosi da de, tefa dee sëmbë tuu disa Paulosu ku Banabasi djee bia ko ta buuse de. Hën de naki Paulosu ku sionu tee wan pisi, de ninga taa a dëdë. Nöo hën de hai ën gulululu a goon tja go tuwë a bandja sê u di köndë.

²⁰Nöo hën dee biibima fu di köndë ko taanpu lontu ën. Hën a weki. Hën a hopo toona go a di köndë baka.

Di dobooko fëen, hën hën ku Banabasi kumutu dë pasa go a di köndë de kai Deebi.

Aki de Paulosu toona go a Antiokia.

²¹Hën di de go dou a Deebi, hën de ta konda di bunu buka u Masa Jesosi da dee sëmbë u di köndë dë tee wanlô hia sëmbë piki di buka bendi ko a di sê u Masa Jesosi. Nöo hën de kumutu dë, hën de bia toona go a dee köndëköndë ka de bi waka kaa. De go a Lisita, Ikonium, ku Antiokia u Pisidia Köndë.

²²Nöo fa de ta waka nango dë, nöo de ta da dee biibima u Masa Jesosi taanga taa de musu tai hati ta biibi a Masa Jesosi nöömö. De ta taki da de taa: “Sö nöo a dë e, dee sëmbë. Ee wan sëmbë i kë dë a di Tii u Gadu dendu ku telu, nöo i o tja hia sitaafu a goonliba aki.”

²³Nöo a hiniwan u dee keiki ka de Paulosu ta waka, de ta buta

tiima. Nöo fa de ta buta de dë, nöo de ta du ën ku begi seei te de an ta njan. De ta begi da de ta buta de a Gadu maun fu di nëen de ta biibi.

²⁴Nöo hën Paulosu ku Banabasi kumutu a di pisiwata u Pisidia dë pasa go dou a di pisiwata de kai Panfilia baka. ²⁵Hën de toona go a Peliga. De go konda di buka u Masa Jesosi da dee sëmbë u di köndë dë te de kaba, nöo hën de kumutu dë. Hën de go a wan köndë de kai Atalia di dë a di ze bandja. ²⁶Hën de go subi a boto. Nöo hën de pasa go dou a Antiokia di u Silia Köndë baka, ka de bi kumutu. Naandë dee sëmbë bi buta de a Gadu maun faa musu tja de ku di bunuhati fëen ta heepi de a di wooko. Nöo di di wooko kaba ufö, hën mbei de toona go ka de bi kumutu.

²⁷Nöo di de ko dou a Antiokia dë, hën de kai hii dee biibima u Masa Jesosi tuu u de musu ko mökisi be de jei unfa de bi waka. Nöo di de ko, hën de konda hii dee soni Masa Gadu bi du a de liba, fa a jabi di pasi da dee oto sëmbë dee na Isaëli sëmbë u de sa ko biibi a Masa Jesosi liba tu.

²⁸Nöo hën de fika wan hii pisiten ku dee biibima u Masa Jesosi na Antiokia naandë.

Aki i ko a Antiokia.

15 Nöo di juu dë wanlö sëmbë kumutu a Judea Köndë [ko a Antiokia, ka Paulosu ku Banabasi dë]. Hën de tja wan lei ko ta lei dee sëmbë fu Masa Jesosi taa ee ja koti i sinkii buta di maaka u Isaëli, nöo ja o feni di heepi u Gadu. Biga sö

Gadu da Mosesi di wëti dë faa da dee sëmbë u Gadu. Sö de taki.

²Ma di Paulosu ku Banabasi ko jei taa sö de ta lei, hën de ta fia ku de ta taki da de taa di soni an dë sö. [Biga ee i ko ta biibi a Masa Jesosi liba kaa, nöo an dë fanöudu fii musu hoi dee pepei wëti u Isaëli ufö Gadu o limbo fesi da i.]

Nöo hën di fia ko wan gaan soni. Te wan pisi hën de ko si taa di taki musu koti. Hën de puu sëmbë u de manda go a Jelusalen go piki dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto tiima u keiki taki sö wan soni. Nöo unfa de musu du ku sö wan taki?

Nöo Paulosu ku Banabasi ku wanlö oto biibima fu Antiokia dë, nöo de da dee sëmbë de puu fu go jei di taki da de.

³Hën dee oto biibima u Masa Jesosi u di köndë tja de go buta a pasi. Hën de go. Nöo di de nango, hën de ta latja Finisia ku Samalia ta pasa. Nöo de ta piki dee Isaëli biibima a dee köndëköndë u dee pisiwata dë taa dee sëmbë na u Isaëli ko ta piki di buka awaa. Nöo di dee oto sëmbë u Masa Jesosi jei sö kaa, nöo de ta wai seei.

Aki de hoi wan gaan kuutu a Jelusalen.

⁴Nöo hën de ko dou a Jelusalen. Nöo di de dou, hën dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi, ku dee tiima u keiki, ku hii dee oto biibima u Masa Jesosi u Jelusalen tuu wai ku de. Hën de sindo kai kuutu. Hën de Paulosu konda da de hii dee soni dee bi pasa, kumafa Masa Gadu bi

wooko a de liba di de bi ta tja di buka fëen ta konda.

⁵Ma nöö i bi abi wanlö Faliseima a dee biibima dendu dë. Nöö di de jei taa sëmbë dee na u Isaëli sëmbë ko ta biibi Masa Jesosi, nöö hën de hopo. Hën de taa: “Fa dee oto köndë sëmbë ta ko ta biibi dë, nöö de musu koti di maaka a de sinkii e, ta hoi dee wëti u kisi a Mosesi. A musu dë sö nöömö. De musu abi sëmbë ta buta ku de be de hoi dee wëti dë.” Sö dee Faliseima taki.

⁶Nöö di de fan sö te de kaba, nöö hën dee Gaan Tjabukama ku dee tiima u keiki toona kai kuutu baka fu de taki di soni u dee Isaëli wëti, ee a dë u de disa de, nöö de disa. Ee a dë u de hoi de, nöö de hoi.

⁷Nöö hën de ta kuutu di soni nango ta ko tee, nöö hën Petuisi hopo. Hën a fan ku de. A taa: “Un dee sëmbë u mi aki, an dë u mi piki unu möön di fa Masa Gadu bi kai mi apaiti fu mi musu go konda di bunu buka fëen da wanlö oto köndë sëmbë na u Isaëli, be de ko ta biibi a Masa Jesosi liba.

⁸“Nöö fa mi bi go dë, hën mi konda di buka da dee sëmbë. Nöö Masa Gadu sabi hii sëmbë hatiböö. A si taa de ko ta biibi ën tuutuu, hën a tei di Akaa fëen hën a da de kumafa a bi da u ën a fesi. Nöö fa a da de di Akaa fëen dë, hën da a tei de kaa. „An dë taa de hoi dee wëti u Mosesi möönsö ufö a tei de.”

⁹“Nöö fa dee sëmbë sai dë, Masa Gadu ta luku u ku de tuu ku di wan wojo sabi taa fa u bi biibi ën a fesi, nöö sö nöö de ko ta biibi ën tu. Nöö hën a da de wan njunjun limbo hati kumafa a bi da u kaa. ¹⁰Nöö hën

un ko ta taki taa de musu hoi dee Isaëli wëti fuu. Wë nëen da pooba un ta pooba Gadu nö? Wë biga dee gaan sëmbë fuu a bi da dee wëti u hoi, nöö hën wë de an bi sa hoi de. Nöö söseei tu, u dee bakawan aki bi ta biinga u hoi de te u wei. Nöö hën un kë ko da dee njunjun biibima u Masa Jesosi dee wëti dë fu de hoi. Kwetikweti. Ma dë nëen e.

¹¹“Biga fa u ko a biibi aki, u sabi taa Masa Jesosi Keesitu hën nöö sa mbei u feni di heepi u Gadu. Na di hoi u ta hoi wëti, nëen o tja u pasa, ma Jesosi Keesitu nöö sa tja u ku hën bunuhati.

“Nöö söseei a dë ku dee sëmbë dee na Isaëli sëmbë tu. An dë u de hoi dee wëti ufö Gadu sa heepi de e.” Sö Petuisi taki da de.

¹²Nöö baka fëen, hën Banabasi ku Paulosu konda da de fa Masa Gadu bi ta wooko a de liba di de bi go a dee sëmbë na u Isaëli. A bi du sëmëni foombofoombo soni kuma maaka, u de sa si taa Gadu buka de ta tja tuu. Nöö fa de ta fan dë, hën dee hia sëmbë naandë ko dë pii ta haika.

¹³Nöö di de fan tefa de kaba, hën Jakobosi „di da wan u dee gaan tiima, hën a tei. A taa: “Un dee sëmbë u mi aki, un haika mi. ¹⁴Wë u jei fa Petuisi fan dë kaa. A konda da u fa Masa Gadu seti pii sëmbë a dee sëmbë na u Isaëli sëmbë dendu u de ko sëmbë fëen. ¹⁵Nöö fa a fan dë, a kai ku dee soni Masa Gadu bi buta dee fesiten tjabukama u de taki, taa:

¹⁶Te wan pisi möön, nöö mi o toona ko a unu e.

Nöö mi o ko seeka dee bakamii u Könu Dafiti.

Biga de kaba a sösö
kuma te wan wosu booko ja abi
ën möön.

Sö di lö u Könu Dafiti kaba a
sösö tjika.

Ma mi o toona hopo ën baka e,
be a ko kumafa a bi dë.

¹⁷Nöö fa mi o du ën dë,
nöö dee oto sëmbë u goonliba
o si,
nöö de o suku u de ko sëmbë u
mi tu.

Dee oto köndë sëmbë na u Isaëli,
dee mi tei u ko sëmbë u mi,
de tuu o suku di pasi fu de sa ko
a mi.

¹⁸Sö Masa Gadu bi taki.
Di Sëmbë di ta mbei sëmbë ko
sabi dee soni
dee a bi buta gaanduwe a fesi
faa du,
hën wë taki sö e.

Sö di tjabukama bi sikifi, dee
sëmbë.

¹⁹“Wë nöö fa mi wegi di soni
luku te kaba aki, nöö ma si kuma
u musu toobi dee oto köndë sëmbë
e, dee ko ta biibi Masa Gadu dë, fu
de musu ta hoi dee wëti fuu Isaëli
sëmbë. ²⁰Ma un boo mbei wan
pampia manda piki de taa:

Be de an njan njanjan di dee oto
sëmbë ta tuwë da dee gadu
u de.

De an musu libi fanafiti a di së
u manu ku mujëë.

De an musu njan wan mbeti di
dëdë sitaafu dëdë, buuu an
kumutu nëën sinkii.

De an musu njan soni buuu.

Dee disi, de da wëti de sa hoi, ma
wan boo toobi de fu de hoi dee oto
wëti u Isaëli.

²¹“Nöö ee de kë sabi soni möön
fu dee wëti dee u kisi a Mosesi, nöö
be de go a dee leima fuu go lei.
Biga de ta taki soni u dee wëti dë
a hii dee köndëköndë tuu, ka Isaëli
keikiwosu dë. Gaanduwe de bi dë
ku ën a fesi kaa te tide, hiniwan
saba sëmbë ta dë a dee keikiwosu
fuu ta lesi dee wëti ta puu da sëmbë
u de musu sabi. Nöö ala fu de go ee
de kë sabi de.”

**Aki de mbei wan biifi
manda go na Antiokia.**

²²Nöö di Jakobosi fan sö te a
kaba, nöö hën dee Gaan Tjabukama
u Masa Jesosi, ku dee tiima u keiki,
ku dee oto biibima u Masa Jesosi
tuu mökisi, de feni taa a taki bunu.
Hën de taa a fiti fu de tei wantu
fesima a de dendu manda go na
Antiokia ku Banabasi ku Paulosu,
go piki de unfa de kuutu buta.

Nöö hën de tei tu sëmbë dee dë
fesima u de. Wan u de da Judasi,
hënseei de ta kai Basabasi. Di
otowan de kai Silasi.

²³Hën de mbei wan pampia fu
de manda go da dee biibima u
Antiokia taa:

U dee Tjabukama u Masa Jesosi,
ku dee oto tiima u keiki, dee
sëmbë fuunu a Jelusalen aki, u
ta mbei di pampia aki manda da
un dee sëmbë na u Isaëli ta biibi
Masa Jesosi na Antiokia, ku dee
oto köndë u Silia, ku dee köndë
u Silisia tuu. U ta manda gaan
odi da unu taa u dë.

²⁴Nöö u jei taa wanlö sëmbë fuu
ko a unu dë ko ta toobi unu ku di
lei u de taa un musu koti sinkii

buta di maaka u Isaëli ufö Gadu o limbo fesi da unu. Fa de tja di lei ko a unu dë, nöö a mbei un ko ta pakisei fasifasi te nöö wan saandi fuun tei. Wë dee soni de taki dë, na u manda de e, fu de fan sö ku unu.

²⁵Nöö di u jei sö kaa, nöö hën u ko fiti buka puu wantu sëmbë a u dendu aki manda ko piki unu unfa u si di soni. Nöö ku de tu lobi mati fuu, Banabasi ku Paulosu, ku de dee sëmbë fuu o waka.

²⁶Wë un sabi Banabasi ku Paulosu kaa fa de dë, dee sëmbë. De dë wanlö sëmbë ta sei de hedi fu di në u Masa Jesosi Keesitu musu paaja. ²⁷Nöö dee otowan u ta manda da unu aki, de da Judasi ku Silasi. Nöö de da kotoigima u di soni di u ta sikifi manda da unu aki taa u taki sö.

²⁸Nöö a di së u di soni di ta toobi unu dë, nöö di Akaa u Masa Gadu ku u seei tu feni ën taa a bunu fu wa buta oto wëti da unu möönsö möön leki dee fanöudu wan u ta kai da unu aki taa:

²⁹Be wan njan dee soni de ta tuwë da dee gadu u de.

Na be un njan soni buuu.

Na be un njan wan mbeti buuu an kumutu nëën sinkii.

Na be un libi fanafiti a di së u manu ku mujëë.

Ee un hoi de fö wëti aki, nöö woon du bunu. Hën nöö u kë taki da unu. U ta manda gaan odi da unu.

³⁰Nöö di de mbei di biifi te de kaba, hën de manda dee sëmbë go.

Hën de go dou na Antiokia. Hën de kai dee biibima u Masa Jesosi tuu ko makandi, nöö hën de da de di pampia di dee hedima a Jelusalen bi mbei da de.

³¹Nöö di dee sëmbë lesi di biifi te de kaba, hën de wai. A da de hati seei. „Biga de si taa an dë u de buta deseei a dee hia Isaëli wëti basu.”

^{32,33}Nöö Judasi ku Silasi seei bi dë sëmbë ta kisi fan a Masa Gadu da sëmbë. Hën de fika na Antiokia dë wan hii pisiten ta fan ku dee sëmbë u Masa Jesosi, ta da de taanga u de tai hati ta hoi a di biibi nöömö.

Nöö di de o toona go a Jelusalen baka a dee sëmbë dee bi manda de ko, nöö hën dee biibima u Masa Jesosi tja de go buta a pasi ku kötö hati. [³⁴Ma Silasi kai pakisei taa an o go möön, a o fika na Antiokia ufö.]

³⁵Nöö Paulosu ku Banabasi fika dë tu. Nöö de ku wanlö hia oto sëmbë ta konda di buka nöömö, ta lei dee sëmbë u di köndë soni u Masa Jesosi.

Aki Paulosu ku Banabasi paati.

³⁶Hën de dë te wan pisi, hën Paulosu taki da Banabasi taa: “Mati, un boo toona go ka u bi ta konda di buka, go haika dee sëmbë fuu a dee köndëköndë luku fa de ta du.”

³⁷Nöö di a taki sö, hën Banabasi taa a kë toona tja Johanisi Maikusi go ku de tu. ³⁸Ma Paulosu an kë faa musu go. Wë biga a bi disa de a Panfilia köndë kaa, an bi kë dë ku de a di wooko möön, hën mbei Paulosu an kë faa go.

³⁹Nöö hën di soni ko wan gaan fia da de te de paaja. Banabasi tei

Maikusi hën de subî a boto hën de go a Sîpuusi.

⁴⁰Nöö Paulosu kai Silasi fëen ku ën waka. Nöö di de o go, hën dee sëmbë u de a Antiokia, de begi Masa Gadu da de faa tja de ku ën bunuhati. Nöö di de begi sô tefa de kaba, nöö hën de go. ⁴¹Hën de waka a dee pisiwata u Silia ku Silisia. Nöö fa de ta waka nango dë, Paulosu ta fan ku dee biibima fu Masa Jesosi dee ta ko makandi a dee peipei köndë ta da de taanga.

**A di pisi aki Timoteo
seti wooko ku de.**

16 Nöö hën Paulosu ku Silasi ta waka te de go dou a dee köndë de kai Deebi ku Lisita ka Paulosu ku Banabasi bi konda di Buka kaa. Nöö hën de go si wan biibima u Masa Jesosi dë de kai Timoteo. Hën mama da Isaëli sëmbë, nöö hënseei ta biibi Masa Jesosi tu. Ma hën tata an dë Isaëli sëmbë, a dë wan Giiki sëmbë. ²Nöö fa Timoteo sai dë, a abi bunu në a dee otowan fëen ta biibi Masa Jesosi a Lisita ku di oto köndë de kai Ikonium, de tuu ta gafëen fa a ta libi.

³Nöö di hën ku de Paulosu ko miti, hën Paulosu kë faa musu go ku de. Hën a mandëen fu de koti di maaka nëen sinkii kumafa Dju sëmbë ta koti. Wë nöö di soni mbei a mandëen, fu di an kë Timoteo musu abi hogi në a dee Dju sëmbë a dee köndë dë. Biga de tuu sabi taa hën tata da Giiki sëmbë, nöö an bi koti di maaka.

⁴Nöö hën de ta waka nango a dee köndëköndë. Nöö hii fa de

nango dë, nöö di buka di dee Gaan Tjabukama u Masa Jesosi ku dee oto tiima u keiki a Jelusalen bi da de, hën de ta tja go da dee biibima fu de musu jei, be de hoi di taki kumafa de bi kuutu buta.

⁵Nöö fa de ta du dë, nöö a ta heepi dee sëmbë u Masa Jesosi gaanfa, dee ta miti makandi a dee köndëköndë. Biga de ta kisi kaakiti nango fesi seei a di biibi, nöö hiniwan daka möön hia sëmbë ta piki di buka ta ko ta nama ku de.

**Aki Paulosu si wan sëmbë u
Masadonia a wan wojolimbo sunjan.**

⁶Nöö di ten dë, de Paulosu bi kë go a di pisiwata de kai Asia go konda di buka. Ma nöö hën di Akaa u Masa Gaangadu bai de taa de an musu go ala. Nöö di a bai de sô kaa, hën de bia latja di pisiwata de kai Fiigia kisi Galasia.

⁷Nöö di de ko zuntu ku di pisiwata u Misië, hën de ta suku unfa de sa du go dou a Bitinia köndë, ma di Akaa u Masa Jesosi toona tapa de möön fu de an go ala.

⁸Nöö hën de go a oto köndë. De latja Misië kisi di köndë de kai Toasi.

⁹Te wan ndeti, hën Paulosu si wan soni a wan wojolimbo sunjan. A si wan womi u wan pisiwata de kai Masadonia ko taanpu nëen fesi ta kai ën taa: “Gaantangi, aba ko a di së fuu aki ko heepi u baa.”

¹⁰Nöö di Paulosu si di soni, nöö hën u ta seeka fuu go wante. Biga u sabi taa Masa Gaangadu hën ta manda u fuu go konda di bunu buka fëen da dee sëmbë fu Masadonia.

**Aki wan mujëe de kai
Lidia ko a di biibi.**

¹¹Hën u kumutu a Toasi waka tolooo ku sipi go dou a di köndë de kai Samotaake. Hën u duumi. Tefa di mamate hën u go nama a di köndë de kai Niapolisi.

¹²Hën u kumutu a di sipi. Hën u waka a futu go dou a di köndë de kai Filipi. Hën da di gaan nëbai köndë u di së pisi u Masadonia ala, ma dee Loomë köndë sëmbë de ta libi nëen ta tii ën. Hën u tan sëmëni daka ala.

¹³Tefa di saba dou, hën u kumutu a di köndë go dë a wan lio bandja ka u sa' taa sëmbë o ko begi Masa Gaangadu. Nöo di u go dou, hën u si wanlô mujëe bi ko makandi dë kaa. Hën u go sindo ku de ta konda di buka u Gaangadu da de.

¹⁴Nöo wan u dee mujëe hën de kai Lidia. A dë wan sëmbë ta mbei baau koosu ta sei, nöo di köndë fëen hën de kai Tiatila. Di mujëe dë ta biibi a Masa Gaangadu. Nöo fa a dë pii ta haika di woto u Masa Jesosi, nöo hën Masa heepi ën faa tei dee soni dee Paulosu taki dë nëen hati.

¹⁵Nöo di a ko biibi kaa, hën de dopu ën ku dee sëmbë fëen wosu dendu tuu. Hën a begi u gaantangi taa: "Ee un feni taa mi ta biibi Masa tuutuu, nöo be un ko tan ku u a u wosu." Nöo hën a ta begi u nöömö tefa u du kumafa a hakisi u.

**Aki de buta Paulosu ku
Silasi a danguwosu.**

^{16,17}Nöo di juu dë wan mujëe mii dë a di köndë ku wan gadu a hedi

ta konda a fesi andi o pasa amanjan. Hën wanlô sëmbë u di köndë tei ën buta saafuma u de, nöo de ta wooko gaan hia möni a dee soni dee di gadu ta konda da sëmbë. Nöo di u nango a di kamian ka woo begi, hën di mujëe mii dë ko miti ku u. Hën a ta ko a u ku Paulosu baka ta bai nöömö taa: "Dee sëmbë dee dë a mi fesi aki, de da futuboi fu di kaba hei Gadu u mundu e. De ta lei unu di pasi di fuun waka nöo Gaangadu sa heepi unu puu a hogi basu." Sö a ta bai a u baka nöömö.

¹⁸Hën a ta bai seei nöömö te dou sëmëni daka. A ko ta toobi Paulosu gaanfa. Nöo hën a bia luku ën, hën a fan ku di gadu nëen hedi taa: "Mi tei di në fu Jesosi Keesitu bai i taa, hetji pasa kumutu a di mujëe mii liba e!" ¹⁹Nöo wantewante dë hën a kumutu nëen liba wala. Wojo fëen ko limbo.

Nöo di dee basi u di mujëe mii si taa de lasi di wini fëen di de bi ta feni, hën hati u de boonu. Hën de panjan Paulosu ku Silasi dë gbalau hai gbululuuu tja ko a di köndë ganda mindi ka dee takima fu di köndë ta dë.

²⁰Nöo hën de tja kaagi u de go da dee Loomë sëmbë dee ta tii di köndë taa: "Dee Dju sëmbë i si aki tja toobi ko a u e, te hii di köndë ta mbei seei wajawaja. ²¹Biga de ta tja peipei wëti ta ko ta da u a u köndë. Ma wa musu tei de biga u dë Loomë köndë sëmbë, nöo dee wëti an ta kai ku dee fuu wëti." A di fasi dë de kaagi de Paulosu.

²²Nöo di de taki sö te de kaba, nöo hën hii dee sösö sinkii sëmbë u di köndë piki ku de. Nöo hën dee

hedima hai dee koosu u Paulosu ku Silasi puu a de sinkii, hën de manda sëmbë fon de taku fon. ²³Nöo hën de tja de go söötö a dunguwosu. Hën de piki di wakitima taa a musu hoi de bambuu fu de an musu kumutu.

²⁴Nöo di di wakitima jei sö, nöo hën a tja de go buta seei a di kaba lasiti kamian a di dunguwosu gogo. Hën de tuusi de tu së futu u de a kaapa bui söötö gingin fu de an musu kumutu.

²⁵Nöo hën de dë te wan juu ten kuma tuwalufu juu ndeti sö, Paulosu ku Silasi dë a di dunguwosu ta begi Gaangadu ta kanda dëen ta gafëen. Nöo dee oto sëmbë dee dë söötösöötö dë tuu sai dë ta haika. ²⁶Te u de kë si hën di goonliba ko ta seki seei te dou ku dee dunguwosu posu. Hii dee döo tuu ko dë jabijabi hoo, nöo hii dee sëmbë bi dë a di dunguwosu söötösöötö ku bui dë, de tuu lusu.

²⁷Hën di wakitima u di wosu panta weki a duumi. A ko si taa dee dunguwosu döo tuu dë jabijabi. Hën a hai ën së ufangi faa kii ën seei. Biga a ninga taa hii dee sëmbë dë söötösöötö a wosu dë, de tuu kule go. Nöo hën mbei a o kii ën seei.

²⁸Ma di Paulosu si taa sö a o du, hën a bai taki dëen taa: “Nönö mati, na kii i seei e! U tuu dë aki eti. Wa go!”

²⁹Hën di wakitima bai kai sëmbë taa be de tja faja ko. Hën de tja ko dëen. Hën a kule vou go kai a goon a de Paulosu fesi gbolou. Nöo a ta tëemë tjatjatjatja. Hati fëen nöo latja sö.

³⁰Hën a tja de go a döo. Hën a hakisi taa: “Mati, andi mi musu du ufö mi sa feni di heepi u Gadu?”

³¹Hën de piki ën taa: “I musu biibi Masa Jesosi Keesitu fii Gadu, i ku i wosu dendu tuu, nöo wan o lasi go kaba a söso.” ³²Hën de konda di woto u Masa Jesosi dëen ku hii dee sëmbë fëen wosu tuu.

³³Nöo wante a di gaan ndeti dë seei, hën di wakitima tja de Paulosu go wasi dee wipi buka u de te a kaba. Nöo hën de Paulosu dopu ën ku hii dee sëmbë fëen wosu dendu fu di de ko ta biibi a Masa Jesosi liba.

³⁴Hën di wakitima tei Paulosu ku Silasi tja go nëen wosu, hën a da de soni u njan. Fa hën ku hii dee sëmbë fëen wosu ko ta biibi a Masa Gaangadu liba dë, nöo de ta wai tee na soni.

³⁵Hën di mamate fëen, hën dee gaan lanti u di köndë manda siköutu taa be de lusu Paulosu ku Silasi be de go u de. ³⁶Nöo hën di wakitima ko fan ku Paulosu taa sö wan buka dee gaan lanti manda, nöo be de kumutu go ku kötöhati awaa.

³⁷Ma nöo hën Paulosu toona piki de taa: “Ambëë? U da goon mii u Loomë. Wa bi du soni möönsö ufö de manda sëmbë ko fon u a lanti dendu söötö a dunguwosu. Na kuutu de kuutu di soni möönsö. Nöo awaa de ko manda u fuu musu go tjubitjubi. Wa o go e. Be deseei ko tja u go, ee de kë fuu go.”

³⁸Hën dee siköutu go a dee gaan lanti go piki de taa sö wan soni Paulosu taki. Nöo di de jei sö kaa, nöo de panta. De ko fëë. Biga de an bi sabi taa de da goon mii u Loomë.

³⁹Hën de ko fan ku de da de leti te de kaba. Hën de tei de tja

go a döo awaa. Hën de begi de gaantangi taa be de kumutu a di köndë.

⁴⁰Nöö di Paulosu ku Silasi kumutu a di dunguwosu, hën de toona go a Lidia wosu. Hën de go si dee oto sëmbë u de dë, dee ta biibi Masa Jesosi kuma de. Hën de fan ku de te de kaba da de hati ufö de tei pasi kumutu a di köndë awaa.

Aki de mbei toobi ku de Paulosu a Tesalonika.

17 Nöö di Paulosu ku Silasi kumutu a Filipi, hën de latja wanlö köndë de kai Amfipoli ku Apolonia, hën de pasa go dou a di köndë de kai Tesalonika. Nöö dee Dju sëmbë fu ala abi wan keikiwosu a di köndë dë.

²Nöö hën Paulosu go a di keikiwosu kumafa a guwenti. Nöö a go dii saba baka na baka. A nango ta lesi di Buku u Masa Gadu da dee Isaëli sëmbë fu de musu jei, nöö a ta toona puu ën da de be de fusutan.

³A ta taki da de taa: “Kumafa un sabi kaa, Masa Gadu paamusi taa a o manda wan Heepima di de kai di Keesitu ko a goonliba. Nöö de o sitaafu ën te de kii, ma nöö a o toona weki baka. Sö a dë sikifisikifi a di Buku e.

“Wë nöö di Sëmbë di Buku taki dë, hën da Jesosi e. Hën da di Keesitu Gadu bi o manda ko.” Hën di soni dë Paulosu ta konda da dee sëmbë nöömö fu de musu biibi.

⁴Nöö di dee Dju jei sö kaa, nöö so u de ko biibi hën de nama ku Paulosu ku Silasi. Nöö i abi wanlö hia Giiki sëmbë a de dendu bi ta biibi Masa Gadu kaa, nöö deseei ko

piki di buka tu, ku sëmëni u dee gaan nëbai mujëë u di köndë.

⁵Ma di dee oto Dju sëmbë u di köndë ko si taa dee otowan ko nama ku de Paulosu, nöö hën de ko ta haun seei. Hën de pii wanlö wisiwasi sëmbë bi dë a sitaati hën de manda de fu de kule go mbei toobi a di köndë. Nöö a ko gaan soni. De kule gililili ko a di wosu fu wan womi de kai Jason, biga de mëni taa naandë de Paulosu dë, nöö de kë tja de ko buta a lanti fesi.

⁶Ma di de go dou a di womi wosu, de an si de dë. Ma de si wanlö oto biibima u Masa Jesosi, hën de panjan de ku Jason tuu hai tja ko a dee hedima dee ta taki u di köndë.

Hën de bai taa: “Un si dee sëmbë aki ö? De ta waka a mundu ta toobi hii köndë ku dee fan u de nöömö, hën wë i si de ko dou a u aki tu.

⁷Nöö Jason fuu köndë, hën ta hoi de nëën wosu. Nöö fa de dë u de dë, nöö de tuu ta sösö dee wëti fu di Gaan Könu fuu a Loomë taa wan oto könu dë de kai Jesosi.” Hën di soni dë de taki.

⁸Hën di de jei de taki sö, nöö hën hii dee sösö sinkii sëmbë u di köndë te kisi dee hedima tuu ko ta mbei seei wajawaja sö.

⁹Hën dee hedima naki Jason ku dee otowan butu ufö de disa de go.

Aki Paulosu tja Gadu wöutu go a Belia.

¹⁰Nöö di ndeti dë seei, hën dee biibima fu di köndë manda Paulosu ku Silasi go a wan oto köndë de kai Belia. Nöö di de go dou, nöö hën de go a di keikiwosu u dee Dju sëmbë fu naandë.

¹¹Nöo dee sëmbë u Belia bi abi bunu pakisei möön dee sëmbë fu Tesalonika. Biga di Paulosu fan ku de, nöö de haikëen ku piizii seei. De an tuwë dee fan fëen a kapëë. Nöö hiniwan daka de ta lesi Gadu Buku finifini ta wegî ta luku ee di soni Paulosu ta taki dë ee a ta kai ku di Buku. Nöö di de si taa tuu soni de ta taki dë, ¹²nöö hën sëmëni u dee Dju sëmbë fu Belia ko piki di buka ko dë biibima u Masa Jesosi. Sëmëni womi dee an dë Dju, ku wanlô gaan nëbai mujëë u de tu, ko a di biibi tu.

¹³Ma nöö te wan pisi hën dee Dju sëmbë a Tesalonika ala ko jei taa sô Paulosu ko ta konda Gadu buka a Belia. Nöö hën de hopo hën de go a Belia go ta fon faja a dee sëmbë u di köndë fu de an musu piki di buka. Fa de du dë, nöö hën dee sösö sinkii sëmbë u di köndë piki ku de ta du soni wajawaja.

¹⁴Nöö di dee sëmbë u Masa Jesosi si sô taa lanti o mbei toobi ku Paulosu, hën de mandëen go wantewante a di ze bandja. Ma Silasi ku Timoteo, de de an o go eti. De o fika a Belia ufö.

¹⁵Fa Paulosu ko dë a Belia tefa di a nango, hën wantu sëmbë o tjëen go buta a pasi. Hën de ta tjëen te de go dou a di köndë de kai Atene. Nöö hën di de ta toona go baka, hën Paulosu manda buka da Silasi ku Timoteo taa de an musu tan a Belia ala longi poi. Te de sa ko, nöö be de ko nëen wante.

Hën dee Belia sëmbë toona go ka de bi kumutu. Paulosu fika na Atene dë.

Aki Paulosu dë na Atene.

¹⁶Nöö fa a dë na Atene ta luku dee otowan fëen dë, a ko ta si dee

pindigadu gidjii hii di köndë. Nöö a toobi ën gaanfa, a ta fukëen seei. ¹⁷Nöö di ten dë, a nango a di Dju keikiwosu u di köndë nango ta ko. Dee Dju sëmbë ku wanlô oto sëmbë na Dju ma de ta biibi a Masa Gadu tu, sô de ta miti dë. Nöö fa Paulosu nango a de dë, nöö hën ku de ta taki u Masa Jesosi nango ta ko.

Nöö hiniwan daka Paulosu nango a di gaan sitaati u di köndë tu. „Biga naandë hii sëmbë u di köndë ta ko ta haika njunsu.” Nöö Paulosu ta fan ku dee sëmbë ta ko dë ta taki soni u Masa Jesosi da de.

¹⁸Te wan daka hën dee leima fu wan pei feleniki de ta kai Epikuli ku wan otowan de ta kai Sitoiki ko ta da woto ta fia ku ën. Fa de ta fia dë, so u de ta kosi ën taa: “Di fanhiamama aki, andi da di sösö a ta fan dë? An saandi a ta taki.”

Otowan taa: “Misikuma a feni wanlô oto köndë gadu soni tja ko ta konda da u.” Wë biga Paulosu ta konda dee soni u Masa Jesosi da de, be de sabi taa sëmbë sa dëdë weki baka.

¹⁹Hën de tei Paulosu tja go a wan gaan kuutu gangasa u de de kai Aleopakusi. Hën de kai ën taa: “Womi.” Hën a piki. Hën de taa: “Wë andi da di njunjun soni i ta tja ta lei sëmbë. Kondëen da u boo jei.

²⁰Biga wë dee soni i ta fan, u jesi an bi jei de wan daka a goonliba. Nöö u kë sabi andi.”

²¹Di soni mbei de hakisi sô. Wë biga dee Atene sëmbë ku dee oto sëmbë dee ko ta libi ku de dë tuu, na soni seei de ta suku möönsö möön leki njunjun soni fu de sa feni tja go konda.

**Aki Paulosu ta fan ku dee
sëmbë a di kuutuwasu.**

²²Nöo hën Paulosu hopo taanpu a pë a hii dee kuutuma naandë fesi. Nöo hën a taa: “Dee Atene sëmbë aki, fa mi ko dou aki, nöo mi ta si tuutuu taa un ta dini dee gadu fuunu a hii fasi. ²³Biga wë fa mi ta lontu di köndë fuunu aki, nöo mi ta luku dee sonisoni fuunu dee un ta begi a dee kamiankaman. Nöo hën mi si wan gadu tafa, a abi wan soni nëen sikifisikifi taa DI TAFa AKI, A DË FU DI GADU DI WA SABI

“Wë nöo di Gadu dë di un taa wan sabi soni fëen, ma töku un mbei wan tafa dëen fu hati fëen an musu boonu ku unu, nöo hën soni wë i si mi o konda da unu aki.

²⁴“Di Gadu di i si mi ta taki aki, hën un musu dini e, dee sëmbë. Biga wë hën mbei goonliba ku hii dee soni dë nëen tuu. An ta libi a wosu di libisëmbë mbei ku maun e, biga hën da Masa u hii soni, dee u liba ala ku goon aki tuu. ²⁵An a’ fuka fu libisëmbë musu heepi ën. Biga hënseei ta da hii sëmbë libi. Hën ta da i böö, a ta da i hii soni.

²⁶“Di Gadu i si mi ta taki aki sô, a seti ku wan kodo sëmbë tö, nöo di wan sëmbë dë böngö paaja dou goonliba tefa i si hii dee pepei sëmbë ko fika a goonliba aki. Hën seei buta di ten da de di de o libi, nöo hënseei paati dee köndëköndë tu, buta libisëmbë pepei ka u de musu ta dë.

²⁷“Nöo di soni mbei a buta libisëmbë sô, fu de suku ën ee de sa feni ën. Töku an dë longi poi ku hibiwan fuu e. Ee i kè sabi soni

fëen, nöo i sa sabi. ²⁸Biga hën ta da u libi, mbei u ta dë ta buli.

“Fa dee kandama fuunu sai dë, de mindi wan kanda taa:

U dee disi tuu da böngö fëen.

²⁹“Wë di u dë böngö fëen kaa, nöo wa musu mëni taa Masa Gadu dë wan soni kuma goutu, sitonu, soofu soni, kumafa wan sëmbë sa tëmbë ku di köni fëen. An dë sô e.

³⁰“Masa Gadu si fa libisëmbë bi ta du ma nöo an bi ta tei de fu hogi. Wë biga de an bi sabi soni fëen wan bëtë. Ma fa u dë aki, nöo u ko sabi soni fëen. Nöo hën a ko ta bai hii sëmbë a hii kamian taa de musu disa di hogilibi u de bia ko nëen.

³¹“Biga a buta daka kaa faa kuutu a libisëmbë liba kumafa a fiti. Hën a tei wan Sëmbë buta faa dë fesima u di kuutu. Hën di Sëmbë di a tei dë, a weki ën baka a dëdë e, be sëmbë si taa dee lö soni a ta taki dë o pasa a mundu nöömö.” Sô Paulosu taki da dee Atene sëmbë.

³²Nöo fa a ta fan dë, nöo de bi dë pii ta haika. Ma di de jei a taa sëmbë dëdë weki baka, hën so u de lafu ën mbei ën fa seei taa di soni dë na tuu. Ma so u de taa: “Antoobi. Te wan pisi, nöo woo toona ko a i möön ko jei di soni aki.”

³³Hën Paulosu kumutu a de dendu. ³⁴Nöo hën so u dee sëmbë dee bi haikëen dë ko nama ku ën. Wan u de da Dionisi, hënseei da wan u dee kuutuma fu di Aleopakusi kuutu wosu. Wan otowan da wan mujëe de kai Damalisi ku wanlö otowan möön. De tuu ko dë biibima u Masa Jesosi.

**Aki Paulosu tja Gadu wöutu go
a di köndë de kai Kolenti.**

18 Hën Paulosu kumutu na Atene hën a go a wan köndë de kai Kolenti. ²Nöö di a go dou, hën a ko miti ku wan womi de kai Akila, wan Dju sëmbë. Nöö hën mujëë hën de kai Pesila. Wan köndë de kai Pontusi, hën da Akila mama köndë, ma hën ku ën mujëë bi ta dë a di gaan köndë u Italia de kai Loomë. Ma nöö te wan pisi hën di Gaan Könu u Loomë de kai Kalaudio jaka hii Dju sëmbë puu nëen köndë, nöö hën Akila ku ën mujëë ko a Kolenti ko libi. Nöö hën Paulosu ko a de dë.

³Nöö hën a fika ku de naandë ta wooko makandi ku de. Wë biga de tuu ta du di wan wooko ta mbei wan soni kuma pelawosu ku mbeti kakisa ta sei.

⁴Nöö fa Paulosu ko a Kolenti dë, nöö hiniwan saba a nango a di keikiwosu u dee Dju sëmbë nango ta fan ku dee sëmbë dee ta ko dë, Dju sëmbë ku dee oto sëmbë dee na Dju tuu. A ta biinga ku de nöömö fu de musu piki di buka u Masa Jesosi.

⁵Hën a dë te wan pisi, hën Silasi ku Timoteo kumutu a Masadonia köndë ko nëen. Nöö di de ko dou, hën Paulosu disa di tëmbë wooko fëen go a di wooko u Masa Gadu ku telu. A ta fan ku dee Dju sëmbë nöömö taa Masa Jesosi hën da di Paamusi Könu de bi ta luku, nöö awaa Gadu mandëen ko.

⁶Nöö fa a ta fan ku de dë, nöö dee Isaëli sëmbë ta fia ku ën ta kosi ën ta dëen gaan buka. De an kë piki dee fan fëen.

Nöö hën Paulosu hopo. Hën a sakwi di koosu nëen sinkii bugubugu da de. Hën a taa: “Buuu fuunu fika a unu liba e! Biga ee un dë fuunu aki ta du sösö te wan sa dou a Masa Gadu köndë, an o fika a mi hedi e. Mi nango a dee sëmbë dee na Dju go fan ku de.”

⁷Nöö hën a kumutu a de dendu. Hën a go a wan wosu u wan womi de kai Titiusi Jusitusi. A dë wan sëmbë ta biibi Masa Gadu, nöö di wosu fëen ku di keikiwosu u dee Dju sëmbë dë bandja ku bandja. ⁸Nöö di hedima u di Dju keiki hën de kai Keesipusi, nöö hën seei ku hii dee sëmbë fëen wosu tuu bia ko ta biibi Masa Jesosi. Sömëni u dee oto sëmbë u di köndë dee bi jei di buka ko ta biibi tu ta tei dopu.

⁹Nöö hën de dë te wan ndeti, hën Masa Jesosi ko fan ku Paulosu a wan wojolimbo sunjan taa an musu disa u ta konda di buka möönsö. Be a ta fan ku dee Kolenti sëmbë nango nöömö kumafa a ta du dë kaa. ¹⁰A taa: “Fa mi ta fan ku i aki, nöö na panta e. Mi ta dë ku i. Nöö na wan sëmbë o du soni ku i a di köndë i si aki e. Biga mi abi hia sëmbë aki eti dee o bia ko ta biibi mi.”

¹¹Nöö di Paulosu jei sö kaa, hën a fika a Kolenti dë wan hii jaa ku hafu eti ta lei de u de fusutan Gadu wöutu.

¹²Te wan pisi hën di Gaan Könu a Loomë manda wan womi de kai Galion ko a Kolenti faa musu tii di köndë. Hën de dë te wan daka, hën dee Dju sëmbë u di köndë fiti buka ko kisi Paulosu tja go a kuutu gangasa.

Hën de tjëen go kaagi da Galion taa: ¹³“Di womi i si aki ta fan ku sëmbë ta suku u puu de fu de begi Gadu a wan oto fasi möön leki di fuu wëti di u abi aki.”

¹⁴Nöo fa de fan dë, Paulosu bi dë leti fa u piki. Ma Galion an dëen pasi. A fan ku dee sëmbë tja Paulosu ko dë taa: “Dee Dju sëmbë aki, un haika mi. Ee wan gaan hogi un bi ta tja ko taki da mi, nöo mi bi dë u jei ën. ¹⁵Ma di soni un tja ko aki, an dë gaan soni e. Soni fuunu nöo un ta pii ta fia, soni u dee lö fuunu, kuma dee wëti fuunu soni. Nöo ma dë nëen u piki unu. Unu seei sa kuutu dee soni naandë. Na soni u tja go a gaan lanti di dë e.”

¹⁶Hën a manda sëmbë jaka de puu a di gangasa.

¹⁷Nöo fa di kuutu booko dë, hën de kisi wan womi de kai Sositeni gbulu gingin, di sëmbë di bi ko hedima u di Isaëli keikiwosu a di otowan kamian. Hën de fon mën a di gangasa dööbuka dë te a fon. Galion sai leti dë ma aan toobi ku di fa de ta du ku di sëmbë dë.

Aki Paulosu toona nango a Silia.

¹⁸Nöo hën Paulosu fika a Kolenti dë wan hii pisiten eti.

Hën a da dee otowan fëen adjoisi taa a o toona go a Silia köndë ka a bi kumutu. Hën ku Akila ku ën mujëë Pesila, sö de o waka makandi.

Nöo hën de nango te de dou a di köndë de kai Kenkelea. Nöo naandë Paulosu mbei de koti di uwii fëen hedi te de kaba puu. Nöo fa sëmbë o si ën dë, nöo de o sabi taa a bi mbei buka ku Gadu faa du wan soni.

¹⁹Nöo hën de subi a boto go a di köndë de kai Efeise. Nöo Pesila ku Akila a di köndë naandë de o fika.

Paulosu seei go a tela go denda a di keikiwosu u dee Dju sëmbë go ta fan ku de. De ku ën ta öndösuku soni u Gadu, makandi.

^{20,21}Nöo hën de begi ën faa musu tan ku de möön longi. Ma nöo a da de adjoisi taa: “Dee sëmbë, mi o go. Ma wan fëëë. Ee Masa Gadu kë, nöo mi o toona ko a unu baka.” Hën de taki aai. Hën a go.

²²Hën di boto kumutu a Efeise dë ta waka teee fa a nama a Sesalia. Hën Paulosu kumutu a di boto hën a tei pasi go a Jelusalen, go da dee biibima u Masa Jesosi naandë odi. Nöo di a da de odi te a kaba, hën a kumutu dë waka go dou na Antiokia ka a bi kumutu awaa. Di lö waka dë kaba.

²³Hën Paulosu sai na Antiokia wan hii pisiten, hën a toona kumutu dë möön. Hën a ta waka a dee köndëköndë fu Galasia ku Fiigia ta lontu. A nango ta haika dee biibima u Masa Jesosi a hii dee peipei köndë ka a bi go, ta da de taanga.

Aki de taki soni fu Apolo.

²⁴Nöo di ten dë, hën wan Dju sëmbë de kai Apolo ko dë a Efeise. Di köndë de kai Alekesania hën dëen köndë. Nöo a dë wan sëmbë a goonliba di lei soni tee, nöo a di së u Gadu buku nöo a sabi soni finifini tu.

²⁵Di womi aki sö, sëmbë bi lei ën di pasi u Masa kaa, fa faa waka a dou nëen. Nöo a ta lei sëmbë dee soni fëen fajafaja seei ku hii ën

hati. Ma wan soni du ën. Di dopu di Johanisi bi ta dopu sëmbë, hën nöö a sabi a di së u dopu soni.

²⁶Nöö fa di womi aki ko a Efeise dë, a ta fan söndö fëëë a di keikiwosu u dee Dju sëmbë. Nöö Pesila ku Akila dë leti dë sindosindo ta haikëën andi a ta taki. Hën de si taa an sabi di soni dou. Nöö hën de tjëën go a wosu go fan ku ën butëën a pasi faa sa sabi soni u Gadu möön fini.

²⁷Te wan pisi hën Apolo kë go a Giiki Köndë. Hën dee biibima u Masa Jesosi a Efeise, hën de heepi ën. De mbei pampia manda da dee otowan u de a Giiki Köndë ala, dee ta biibi Masa Jesosi kuma de, taa de musu hoi Apolo kuma sëmbë u de.

Nöö di Apolo kisi di pampia, nöö hën a go. Hën a go ta heepi dee Giiki sëmbë seei, dee ko dë biibima fu di Masa Gadu abi bunuhati u libisëmbë. ²⁸Wë biga a ta taki di wöutu u Gadu da dee Dju sëmbë u di köndë ta kuutu ku de nango ta ko a hii mundu fesi naandë. A ta tei Gadu Buku ta puu da de, be de si taa sö Masa Jesosi dë di Könu di Masa Gadu bi o manda ko a goonliba. Nöö fa a ta fan dë, nöö dee Dju sëmbë an saanfa u de du de toona piki ën baka. Wë biga dee fan fëën abi kaakiti.

**Aki wanlö sëmbë fu Efeise
kisi di Akaa u Gadu.**

19 Wë nöö di juu ten Apolo dë a Kolenti dë, nöö Paulosu ta waka a dee köndëköndë dee dë longi ku di ze. Hën a ta ko tefa a

ko dou a Efeise, hën a ko si wanlö biibima naandë.

²Hën a hakisi de taa: “Fa un ko ta biibi aki, di Akaa u Masa Gadu hën ko a unu liba nö?”

Hën de piki ën taa: “Wë nönö, wa bi jei soni u di Akaa dë wan daka.”

³Hën a taa: “Wë fa de dopu unu dë, andi da di dopu de dopu unu?”

Hën de piki ën taa: “Kumafa Johanisi bi ta dopu sëmbë, nöö sö de dopu u.”

⁴Hën a taa: “Wë fa i si Johanisi bi ta dopu sëmbë dë, nöö di sëmbë di kë di dopu bi musu kë disa hogilibi bifö Johanisi bi o dopu ën. Ma wan oto soni möön Johanisi bi ta taki tu. Fa a bi ta bai basia a di lio bandja dë, nöö fu wan Sëmbë di bi o ko nöö hii mundu musu biibi a di Sëmbë o ko dë liba. Nöö di Sëmbë di i si a bai basia taki dë, hën wë da Jesosi Keesitu e.” Sö Paulosu taki da de.

⁵Nöö di de ko jei sö, nöö hën de toona dopu de a di në u Masa Jesosi.

⁶Hën Paulosu buta maun a de, nöö hën di Akaa u Gadu ko a de liba. De ko ta taki peipei töngö, nöö de ta kisi fan a Masa Gadu ta fan.

⁷Nöö dee sëmbë aki bi dë kuma tuwalufu womi sö.

**Aki hia sëmbë ko lei soni u
Masa Jesosi a Paulosu.**

⁸Nöö dii liba longi Paulosu fika a di köndë dë nango ta fan ku sëmbë a di keikiwosu u dee Isaëli sëmbë. Nöö fa a ta fan ku de dë, an ta fan fëëëfëëë. A ta fan gbelingbelin ta biinga ku de kodo fu de sa ko ta

fusutan taa Masa Gadu ko ta tii libisëmbë a wan hii njunjun fasi.

⁹Ma so u dee sëmbë ta ko dë, de abi taangajesi tumisi. De ko ta sôsö di fa Gadu buta taa sëmbë sa feni heepi a Masa Jesosi ta kosi ën a hii sëmbë dendu. Nöo hën Paulosu ku dee oto biibima u Masa Jesosi kumutu a de dendu go disa de.

Nöo di juu dë wan womi de kai Tilanusu bi abi wan wosu fëen ka lanti ta ko ta lei soni. Nöo ala Paulosu ku dee otowan fëen go. Nöo hibiwan daka hën ku dee sëmbë ta ko a di wosu ta fan soni u Masa Jesosi makandi.

¹⁰Nöo sô Paulosu ta du te dou tu jaa longi, tefa hii dee sëmbë fu Asia pisiwata dë tuu ko jei di buka u Masa Jesosi, Dju sëmbë ku na Dju sëmbë tuu.

**Aki dee sëbën womi mii u
Sikefasi pooba u jaka wanlô
gadu ku di në u Masa Jesosi.**

¹¹Nöo Masa Gadu ta dë ku Paulosu ta dëen kaakiti seei faa sa du foondofoondo soni. ¹²De ta tei dee saka angisa fëen ku dee koosu bi nama nëen sinkii tja go nama a dee suwakima, nöo de bëtë kaa. Ee soni bi kisi sëmbë a hedi, a ta kumutu.

¹³Nöo wanlô Dju sëmbë bi dë kaa ta waka ta lontu ta jaka dee soni ta kisi sëmbë a hedi ta puu a de liba. Hën de taa de o kai Masa Jesosi në luku ee a sa puu dee gadu a sëmbë liba da de. Ma töku de ku Masa Jesosi an dë a di wan së.

Nöo hën de fan ku so u dee gadu taa: “Mi tei di në fu Jesosi di Paulosu

ta konda soni fëen manda i taa, hetji kumutu a di sëmbë liba e!”

¹⁴Nöo dee sëmbë dee ta pooba di soni aki luku, de dë sëbën womi mii fu wan tata de kai Sikefa. Hën da wan u dee Gaan Begima fu dee Dju sëmbë.

¹⁵Nöo di de taki sô kaa, nöo hën di gadu taki da de taa: “Jesosi mi sabi, nöo mi sabi Paulosu tu. Ma un dee sëmbë ta fan ku mi aki, ambë da unu?”

¹⁶Nöo hën di womi dë ku di gadu nëen hedi djombo vu kisi de gbolou. Hën a ta feti ku de a di wosu tee tënë koosu u de a de sinkii fon de tee hii de tuu kule kumutu a di wosu ko a döo pënëpënë. Sinkii u de koti fanjanfanjan.

¹⁷Fa di soni pasa dë, hii dee Dju sëmbë u Efeise tuu te kisi dee otowan na u Dju, de tuu ko jei. Hën de panta. De ko fëëë seei u de kai Masa Jesosi në fu sôsö. Nöo di në u Masa Jesosi ta hei nango nöömö fu di soni dë hedi.

¹⁸Nöo sëmëni u dee sëmbë dee bi ta biibi ën kaa ko ta pakisei dee hogi soni de bi ta du. Nöo hën de ko ta puu deseëi gogo a döo taa sô de bi ta du hogi.

¹⁹Nöo sëmëni u dee obiama tja dee obia pampia u de go mbei gufalu tjuma gbegede a lanti fesi dë. Nöo di de konda di mëni dusu de bi sa feni fu dee pampia dë, nöo a pasa feifiteni dusu soofu möni.^d

²⁰Nöo sô di buka u Masa Jesosi ko ta a’ poosian nango fesi nöömö a Efeise kondë dë.

**Aki Dëmëtusi mbei wan
wajawaja hopo a Efeise.**

²¹Te wan pisi hën Paulosu ko kai pakisei taa a o ta waka a dee

d 19:19 A di ten aki de bi ta paka wookoma wan soofu möni wan daka.

köndëköndë fu Masadonia te kisi dee fu Giiki ta konda di Buka, ufö a o toona go a Jelusalen. Nöo a taa baka u di dë nöo a o waka go te a Loomë.

²²Nöo hën a manda Timoteo ku wan womi de kai Elatusi fu de waka nëen fesi go a Masadonia. Wë biga de tu womi dë ta heepi ën a di wooko. Ma Paulosu seei o fika a di pisiwata u Asia dë wan pisenen möön bifö a o go.

²³Nöo di juu dë, wan gaan wajawaja ko a Efeise fu di sömëni sëmbë ko ta waka a Masa Jesosi baka hedi.

²⁴Di soni mbei, fu di wan womi bi dë a di köndë de kai Dëmëtusi, nöo a dë wan gaan tëmbë basi ta mbei pikipiki gaduwosu ku soofu ta sei da sëmbë. Dee gaduwosu a ta mbei dë, nöo de ta djei di gaan wosu u di mujëë gadu u de de kai Diana. Nöo Dëmëtusi abi sömëni otowan ta wooko dëen ta tëmbë ku soofu, nöo de tuu ta kisi gaan möni fu di wooko.

²⁵Nöo hën Dëmëtusi kai dee otowan ku ën ta wooko, ku dee oto tëmbëma ta mbei dee lö soni dë a di köndë tuu, be de ko sindo a kuutu.

Hën a taki da de taa: “Womi, di wooko aki u ta wooko mbei wë u ta feni möni sö e. ²⁶Ma unu tuu ta jei dee soni di wisiwasima dë de kai Paulosu ta fan. A ko ta bai sëmbë taki taa dee gadu u ta mbei ku maun aki, de an dë gadu. Nöo di fa a ta fan dë, nöo na u köndë sëmbë nöo jei ën e. A fika piki nöo dee fan fëen dou hii köndë u Asia.

“Nöo fa a ta fan dë, nöo sëmbë pakisei a ta bia tuu. Biga sömëni sëmbë ko piki ën buka kaa.

²⁷“Wë nöo fa a ta lontu ta taki ën dë, abiti möön nè fuu o poi taa u ta mbei sösö soni ta ganjan sëmbë. Fa u dë aki, hii Asia köndë sëmbë ku hii mundu tuu ta begi di gaan mujëë gadu fuu de kai Diana. Ma fa Paulosu ta du dë, nöo di gaduwosu u Diana an o abi waiti da sëmbë möön. Nöo di nëbai di a bi abi, nöo a o saka.” Sö Dëmëtusi taki da dee tëmbëma dë.

²⁸Nöo di dee sëmbë jei fa a fan ku de, nöo aan soni. Hati u de boonu te na sipootu. Nöo hën de seti ta bai taangataanga taa: “Diana fuu Efeise sëmbë a a’ gafa e! Diana fuu Efeise sëmbë a a’ gafa e!” Sö de ta bai nöömö.

²⁹Hën de ko ta taki ën wajawaja seei paaja te dou hii lanti u di köndë. Hën de kule go kisi tu u dee sëmbë dee ku Paulosu ta waka. Wan u de de kai Gajusi, di otowan da Alisitakusi. Nöo de tu tuu da sëmbë fu Masadonia köndë. Hën de kisi de tu sëmbë dë kule ku de gilili tja de go a wan pisi u di köndë ka sëmbë ta hai ko luku pëe.

³⁰Paulosu seei kë go fan ku lanti, ma dee oto biibima u Masa Jesosi u di köndë tapëen taa an musu go. „Biga de si taa ee a go a dee hia sëmbë dendu dë, nöo de o du soni ku ën.” ³¹So u dee takima fu Asia köndë, dee mati u Paulosu, deseei manda go tapëen tu taa be an go a di kamian naandë.

³²Di juu dë, de ta fan seei wajawaja sö a di kamian ta bai ta kai hii soni, ma di fan an ta kai a di wan baaku, biga hiniwan sëmbë ta taki fëen nango ka a kë. Nöo gaan së u dee sëmbë dee sai dë an saandi mbei de ko hia naandë sö.

³³Hën de dë te wan pisi. Nöo wan Dju sëmbë de kai Alekesani bi dë a de dendu. Hën dee Dju sëmbë tuusi ën go a fesi faa musu fan ku dee hia sëmbë da de. Nöo a bi o fan ku de suku leti a de da dee Dju sëmbë fëen taa na de mbei di soni ko wajawaja sö. Hën a hopo maun da de taa be de kabuka.

³⁴Ma di de si ën taa hën da wan Dju sëmbë, nöo hën de an kë jei andi a o taki. Nöo hën de tuu bai makandi tapëen taa: “Diana fuu Efeise sëmbë a’ gafa e! Diana fuu Efeise sëmbë a’ gafa e!” Sö de bai tu juu longi söndö böö.

³⁵Hën wan basia u di köndë ta penapena ku de ta fan ku de tefa de ko kabuka. Hën a fan ku de taa: “Dee sëmbë fu Efeise aki, mi kë fan ku unu. Hii sëmbë sabi kaa taa di köndë fuu hën ta hoi di wosu fu di gaan mujëë gadu fuu de kai Diana. U ta hoi di pindi fëen di bi kumutu a liba kai ko a goon. ³⁶Na wan sëmbë sa fia ku u a dee soni dë e. Nöo un dë fuunu pii. An dë fuu ta mbei toobi a di köndë sö. Biga di Diana fuu a’ gafa kaa.

³⁷“Nöo un haika e. Dee sëmbë un tja ko aki, nöo de an fufuu soni a gaduwosu wan daka e. De an kosi di mujëë gadu fuu wan daka tu, ma töku un tja de ko a u fesi aki.

³⁸“Wë ee Dëmëtusi ku dee oto tëmbëma fëen, ee de ku sëmbë a’ soni, nöo be de go a dee kuutuma go taki ën e. Biga dee kuutuma ta dë leti a dee kuutuwsu naandë hiniwanten. Ee un kë da kaagi u wan sëmbë, nöo be un go a de ala.

³⁹“Nöo ee un a’ wan soni u taki möön eti, nöo be un go a kuutu be

lanti seeka di taki. ⁴⁰Ee nasö dee hedima fu Loomë dee ta taki a u liba, de o kai u a kuutu nöo wa o saanfa fuu taki. Biga di soni ko a u aki a pasa wajawaja poi, nöo aan hedi.”

⁴¹Hën di a taki sö kaa, hën de tuu paaja waaa djee go a de pisi.

Aki Paulosu ku wanlö hia sëmbë dë a wan lëisi.

20 Nöo baka u di wajawaja dë, hën Paulosu manda kai dee biibima u Masa Jesosi u di köndë fu de musu ko nëen. Hën a fan ku de te a kaba da de hati a di biibi. Hën a da de adjoi si faa pasa go a Masadonia köndë awaa.

²Nöo di a nango, hën a ta waka a dee köndëköndë u Masadonia ta fan ku dee sëmbë dee ta biibi a dee köndë dë ta da de hati fu de hoi di biibi dou. Hën a nango tefa a go dou a Giiki köndë.

³Nöo hën a fika dë dii liba longi. A bi ta seeka faa toona go ku boto a Silia Köndë, ma nöo hën de ko konda dëen taa dee Dju sëmbë ta suku köni u de kisi ën a pasi du wogi ku ën. Nöo di a jei sö kaa, nöo hën a bia pakisei taa an o go ku boto möön. A o bia toona nëen bakafutu, fula a Masadonia lontu go kisi Silia.

⁴Nöo fa Paulosu o go dë, nöo sömëni sëmbë o go ku ën. Wan womi fu Belia de kai Sopate, di fu Piilusi mii, o go ku ën. Tu womi fu Tesalonika, wan da Alisitakusi, wan da Sekundi, o go ku ën. Wan womi fu Deebe de kai Gajusi o go ku ën. Timoteo o go ku ën. Tu womi fu Asia köndë, wan de kai Tikikusi, di

otowan da Toofimusi, o go ku ën tu. Hii dee sëmbë dë tuu o waka ku ën makandi go a Silia Köndë.

⁵Nöö hën dee sëmbë aki tei pasi hën de waka a u fesi go dë a Toasi ta luku u, fuu ku de go makandi a Silia.

⁶Nöö uu go a Filipi. Nöö di ten dë, dee Isaëli sëmbë o njan dee gaan daka u de di de ta njan bëëë söndö sooda. Nöö hën u tan a Filipi pasa dee daka dë. Nöö hën u tei boto nöö baka feifi daka hën u go dou a Toasi ka dee otowan fuu dë ta luku u. Nöö hën u tan ala sëbën daka.

⁷Nöö a di fosu daka fu di wiki jabi dë, hën u tuu hai ko miti fuu booko bëëë paati njan. Nöö hën Paulosu ta konda Gadu woto da dee sëmbë dë te dou tuwalufu juu fu ndeti. Di soni mbei a du sô. A di mamate fëën, nëën woo go, hën mbei a fan ku de longi sô. ⁸Nöö u dë a wan libawosu ku sômëni faja sëndësëndë ta haika Paulosu.

⁹Nöö wan kijoo de kai Etikusi bi dë a di fënsë buka sindosindo. Nöö fa Paulosu ta fan nango dë, nöö hën duumi kisi di kijoo mii, a ta djönkö. Te fuu sabi a duumi pii puu viin kai go a goon. Hën de kule go tei ën. A dëdë pii. Biga di kamian di a puu kai dë bi dë dii södö hei ku goon.

¹⁰Hën Paulosu saka go nëën a goon ala. Hën a go kisi ën baasa. Hën a taa: “Dee sëmbë, wan fëëë. A dë ku libi eti.”

^{11,12}Hën de toona tjëën go a wosu. De wai tee. Hati u de toona kisi goon baka.

Hën u ku Paulosu, hën u toona subî go a di kamba ka u bi dë. Hën u go tei di bëëë hën u booko, hën u

njan tefa u kaba. Hën a toona ta fan ku u tefa didia gbegede. Nöö hën u kumutu a di köndë awaa.

¹³Nöö hën u ku Paulosu o paati fu wan sati ten. U seei o waka a boto lontu go nama na Asusi. Nöö Paulosu o waka a futu ko a u na Asusi ufô a subî a di boto, biga da sô a bi seeka kaa taa sô a o du.

¹⁴Nöö hën di u ku ën go miti na Asusi, hën a subî a di boto hën u nango te u go nama a di köndë de kai Mitilene.

¹⁵Hën u kumutu a Mitilene hën di oto daka möön hën u go zuntu ku di paati de kai Kiosi. Dobooko fëën hën u aba go a Samosi. Hën di dobooko fëën möön hën u go dou a Milete.

Aki Paulosu kai dee hedima u Efeise ko fan.

¹⁶Nöö fa u nango, wa nama a Efeise möönsö. Paulosu pakisei fuu pasa a wata liba. Wë biga a ta biinga faa sa go dou a Jelusalen faa njan di Pensiti Daka ala, hën mbei an kë hoi na Asia köndë poi. ¹⁷Nöö hën mbei tu, di u ta ko tefa u dou a Milete, nöö hën a manda kai dee tiima u keiki fu Efeise taa be de ko nëën.

¹⁸Nöö di de ko dou, nöö hën a fan ku de taa: “Womi, mi kai unu taa sô mi ta pasa aki, nöö mi bi kë fan ku unu. Wë nöö wan si fa mi bi ta libi ku unu a Efeise nö? Sensi di mi bi ko na Asia köndë njunjun, sô nöö i si mi bi ta libi tefa di mi kumutu a unu, ma bia möönsö. ¹⁹Hii di ten dë, mi dini Masa Jesosi kuma wan futuboi fëën, nöö ma du ën ku gaan fasi o. A bi a’ juu di wooko ta da

mi fuka, a ta da mi këë, a ta da mi sitaafu fu di dee Dju sëmbë ta suku mi u kisi fu di mi ta konda di buka.

²⁰“Fa mi ku unu bi libi dë, dee sëmbë, ma hoi na wan soni a baka di sa heepi unu a unu libi e. Mi konda dee wöutu u Masa da unu a lanti fesi te kisi ku unu wosu dendu tuu. Sö mi bi ta lei unu tjika fuun sa fusutan. ²¹Mi bi ta bai hii sëmbë a unu dë, dee Dju sëmbë ku dee na Dju tuu, taa be de disa dee hogilibi u de bia ko a di së u Masa Gadu, be de ko biibi a u Masa Jesosi Keesitu liba. Sö mi bi ta fan nöömö.

²²“Nöö awaa di Akaa u Masa Gadu ta manda mi go a Jelusalen. Ma nöö fa mi nango aki, ma saandi o pasa ku mi ala e. ²³Ma a hiniwan köndë ka mi nango, di Akaa ta piki mi kodo taa de o kisi mi bui buta a sitaafu.

²⁴“Ma fa mi dë aki ma a’ toobi. Biga mi libi an dë wan gaan soni da mi. Wan soni nöö a dë da mi. Di wooko di Masa Jesosi da mi fu mi du dëen, nöö mi kë du ën te dou. Mi kë ta konda di bunu buka fëen nöömö da sëmbë ta lei de kumafa Masa Gadu abi bunuhati fuu libisëmbë tjika. Sö nöö di libi u mi dë da mi.

²⁵“Nöö fa i si mi bi ta lontu a unu dendu dë ta lei unu fa di Njunjun Tii u Gadu dë, nöö ma o du ën möön e. Biga mi sabi bunu taa fa mi nango aki, wan o si mi ku unu wojo möön.

²⁶“Nöö hën mbei mi piki unu gbelin taa di buuu fuunu an dë a mi liba. Ee wan sëmbë i lasi pasi te ja go dou a Masa Gadu, nöö ma o tei hebi fii tjai e. ²⁷Biga ma hoi baka

möönsö fu konda da unu fa Masa Gadu kë heepi libisëmbë tjika.

²⁸“Nöö awaa di Akaa u Gadu tei unu buta fuun ko hedima u dee sëmbë fëen u Efeise dë. Nöö un musu buta mëni taanga a di fa un ta libi e, ku di fa un ta tii dee sëmbë dee dë a unu maun. Leti kumafa wan sikafuma ta abi sikafu ta luku de ta seeka, nöö sö nöö un musu ta luku dee sëmbë fuunu ta hoi de a pasi bumbuu e. Wë biga de da sëmbë u di keiki u Masa Gadu di Masa Jesosi dëdë paka da ku di fëen seei buuu.

²⁹“Nöö mi sabi taa fa mi o go disa unu aki, nöö sëmbë o ko a unu dendu kumafa takumbeti ta denda a sikafu mindi ta paaja de ta kisi ta kii. Sö sëmbë o ko a unu, nöö de an o a’ tjalihati fuunu möönsö.

³⁰“A unu dendu aki seei, sëmbë o hopo ta bia di buka tee an o dë tuutuu soni möön. Nöö a di fasi dë, de o ta biinga u ganjan dee oto biibima fu Masa Jesosi hai ko a de së.

³¹“Hën mbei un musu ta dë ku köni nöömö e, dee sëmbë. Un musu ta mëni kumafa mi bi ta bai unu a di së u Masa Jesosi soni hii dii jaa longi, ta fan ku hibiwan fuunu a ndeti ku didia. Mi bi ta tja fuka ku wata a wojo seei, ma ma disa u fan ku unu möönsö.

³²“Nöö fa mi nango aki, mi ta disa unu da Masa Gaangadu ku di Wöutu fëen fu de tja unu. Biga di Wöutu fëen ta lei u taa Gadu an ta libi ku u kumafa u dë, ma a ta libi ku u ku di fëen bunuhati. Nöö fa un ta piki di Wöutu dë kaa, nöö a o sa ta heepi unu möönmöön, be un sa

ko kumafa Masa Gadu kë. Nöo a o sa heepi unu tu, fuun feni hii dee bunu fëen dee a ta da dee sëmbë fëen dee ko bunu nëen wojo kaa.

³³“Fa mi bi libi ku unu dë, dee sëmbë, ma bi abi giii hati wan daka fu mi sa tei möni a unu, ee nasö dee koosu fuunu a unu sinkii.

³⁴Unu seei sabi taa ku miseei maun mi bi ta wooko ta sölugu mi seei ku dee sëmbë mi ku de bi sai dë tu.

³⁵“Nöo mi bi ta du sö fuun sa si taa un musu wooko taanga ta heepi dee otowan dee suwaki möön unu. Un musu ta mëni nöömö fa Masa Jesosi bi taki taa dee sëmbë ta da sëmbë soni, de dë waiwai möön leki dee sëmbë ta feni.” Nöo a sö wan fasi Paulosu fan ku dee Efeise hedima u keiki te a kaba.

³⁶Nöo di a taki sö kaa, hën a tjökö kini a goon, hën ku dee otowan tuu, hën a begi Masa Gadu da de. ³⁷Nöo hën de tuu ta bai ta këe ta baasëen ta bosi ën. ³⁸Tjali nöo kisi de sö fu di a bi taki da de taa de an o si ën möön. Hën de tjëen go buta a boto.

**Aki Paulosu dë a pasi
nango a Jelusalen.**

21 Nöo di u ku dee hedima u keiki fu Efeise paati, hën u buta a mindi. Hën u nango tefa u dou a di paati de kai Koosi, hën u nama nëen. Hën di u kumutu dë, hën di dobooko möön hën u go dou a Lodosu, hën u nama naandë. Hën u kumutu a Lodosu hën u go dou a Patala.

²Nöo di u ko dou a Patala, hën u si wan oto boto namanama naandë di o go a Finisia. Hën u subi nëen.

Tefa di juu dou hën u tötö buta a mindi. ³Hën u nango tefa u pasa Sipuusi a u töötömaun së. Hën u nango tefa u nama a di köndë u Silia de kai Tilusi, nöo naandë de o puu lai a di boto.

⁴Hën u go a tela go suku dee biibima u Masa Jesosi naandë tefa u si de. Hën u tan ku de dë sëbën daka. Nöo fa u sai ku de dë, nöo di Akaa u Masa Gadu ta wooko a de liba hën de ta bai Paulosu nöömö taa be an go a Jelusalen.

⁵Hën u dë tefa di juu dou fuu go. Nöo hën dee biibima u Masa Jesosi te dou ku mujëe ku mii u de tuu tja u go buta a pasi. U ku de kumutu a di köndë nöo hën u waka go dou a ze buka. Nöo hën u tuu tjökö kini a goon leti a sandu liba dë, hën u begi Masa Gadu te u kaba. ⁶Nöo hën u toona hopo taanpu, hën u da adjoisi te u kaba. Hën u subi a di boto, hën dee sëmbë toona go a wosu.

⁷Hën u kumutu a Tilusi ku di boto nango tefa u go dou a Tolemasi. Hën u go da dee biibima u di köndë dë odi. U dë ku de dë wan daka te ndeti.

Aki lei andi pasa a Sesalia.

⁸Dobooko möön hën u pasa. Hën u nango tefa u go dou a Sesalia, nöo hën u go a di wosu u Filipi. Hën da wan tjabukama u Masa Jesosi ta konda di buka fëen da sëmbë nöömö fu de sa biibi nëen liba. Di de bi pii dee sëbën womi tei a Jelusalen dë fu de musu ta sölugu dee biibima u Masa Jesosi, nöo di Filipi aki hën bi dë wan u de. Nöo hën u tan ku ën nëen wosu.

⁹Wë nöö Filipi abi fö mujëë mii de aan manu wan daka, nöö dee mujëë mii tuu ta kisi fan a Gadu fu de konda da sëmbë.

¹⁰Nöö hën u dë sômëni daka. Hën di womi de kai Agabusi kumutu a Judea köndë ko a u. Nöö hënseei dë wan sëmbë di ta kisi fan a Gadu tu.

¹¹Nöö di a ko dou a u dë, hën a tei di banti u Paulosu, hën a tai ën seei futu ku maun te a kaba. Hën a taki da u taa: “Di Akaa u Gadu taki e, a taa a sô wan fasi dee Dju sëmbë fu Jelusalen o kisi di sëmbë abi di banti aki, tai ën maun ku ën futu te de kaba. Nöö de o tjëën go da dee oto sëmbë na Dju.” Sô Agabusi taki.

¹²Wë nöö di u jei sô kaa, nöö u ku dee otowan dë tuu ta begi Paulosu gaantangi taa be an go a Jelusalen.

¹³Hën a taki da u taa: “Dee sëmbë aki, andi seei ta bigi da unu un ta këë ta fuka mi hati? Fa mi dë aki, nöö ee de tai mi maun ku mi futu ma a’ toobi. Biga ee mi musu dëdë a Jelusalen fu Masa Jesosi hedi seei, nöö mi dë kabakaba fëën kaa.”

¹⁴Wë di u si taa wa a’ köni fëën, u bai ën te u wei hën a nango fëën, nöö hën u disa. Hën u taa: “Wë antoobi. Fa i si i nango naandë, nöö di soni Masa Gadu kë, hën musu pasa ku i e.” ¹⁵Nöö hën u seeka, hën u tei pasi fuu go a Jelusalen.

¹⁶Nöö fa u nango dë, so u dee biibima fu Sesalia go ku u. Hën u ta waka tefa u go dou. Hën de tja u go a wan wosu u wan womi de kai Naason. Hën da wan u dee fosu sëmbë ko ta biibi Masa Jesosi a fesi. A dë wan sëmbë u Sipuusi ma a ko ta libi a Jelusalen. Nöö hën u tuwë lai nëën wosu.

¹⁷Nöö di u ko dou a Jelusalen kaa, nöö hën dee otowan fuu dë, dee biibima u Masa Jesosi, de wai ku u tee na soni.

Aki dee tiima u keiki da Paulosu lai.

¹⁸Di dobooko fëën, hën u ku Paulosu, hën u go haika Jakobosi. Nöö di u go dou, hën u si dee oto tiima u keiki tuu nëën ala.

¹⁹Hën Paulosu da de odi, hën de piki. Hën a sindo. Hën a pii dee soni tuu fia konda da de, dee Masa Gadu bi du nëën liba di a bi dë a dee sëmbë dendu na u Isaëli. ²⁰Nöö di de jei dee soni Paulosu taki dë, nöö hën de ta wai seei ta gafa Masa Gadu fu dee soni dee a du.

Hën de taki da Paulosu taa: “Wë u jei. Wë ma womi, u kë taki wan soni da i aki. I sabi taa fa u dë aki nöö dusudusu Dju sëmbë ko ta biibi a Masa Jesosi liba, ma awaa de dë ku dee wëti u Mosesi gaanfa eti.

²¹“Nöö de ta jei fii taa i ta lei dee oto Dju sëmbë dee ta libi a dee oto köndë taa de musu disa dee wëti u Mosesi. De ta jei taa i ta taki taa de an musu koti dee womi mii sinkii buta di maaka möön. De ta jei taa i ta taki taa de an musu hoi dee wëti dee de bi guwenti möön. Sô fii de ta jei.

²²“Wë unfa woo du? Biga de o jei nöömö taa i ko dou aki, nöö de o kë sabi ee dee soni fii dee de bi ta jei, ee de dë sô tuu.

²³“Wë u abi wan pakisei fëën taa hën di soni aki fii du e. U a’ fö womi aki, de mbei buka ku Masa Gadu kaa fu de du wan soni. ²⁴Nöö de musu go a Gadu wosu go puuma de hedi kumafa di wëti u Mosesi dë.

Nöö be i go ku de e, go seeka unu sinkii be un dë limbolimbo a Gadu fesi kumafa di wëti taki. Nöö joo paka di paima da de, nöö baka fëen de o puuma unu hedi. Nöö te sëmbë si sò kaa, nöö kumafa de bi jei fii nöö de o tei ën taa lëgëdë. Soni de ta mindi da i. Biga i seepi ta hoi dee wëti tu.

²⁵“Ma a di sè u dee otowan na Isaëli sëmbë dee ta biibi a Masa Jesosi liba dë, nöö u bi manda pampia da de kaa u di taki di u bi sitampu dë taa de an musu njan di njanjan di dee oto sëmbë ta tuwë da dee gadu u de. De an musu njan soni buuu. De an musu njan wan mbeti ee buuu an kumutu nëen sinkii. De an musu libi fanafiti a di sè u manu ku mujëë. Dee na Isaëli sëmbë, nöö dee fò wëti aki nöö fu de musu hoi.”

²⁶Nöö di dee hedima fan sò te de kaba, nöö hën Paulosu du kumafa de taki dëen. Di dobooko fëen, hën a go nama ku de fò womi nöö hën de go seeka de sinkii kumafa di wëti bi dë fu de sa dë limbolimbo a Gadu fesi. Hën de go a di Wosu u Masa Gadu dendu go piki dee begima taa a sò wan daka de o ko limbo fu de sa tja paima ko da Gadu. Biga a bi musu dou sëbën daka bifò de limbo.

Aki de kisi Paulosu a di Wosu u Gadu.

²⁷Nöö a fika piki dee sëbën daka kaba, hën Paulosu go a di Wosu u Masa Gadu. Hën wanlò Dju sëmbë fu Asia köndë ko si ën naandë. Hën de ko kisi ën gbolou panjan.

²⁸Hën de bai kai olo kai hii mundu taa: “Un Isaëli sëmbë un

hesi ko a u oo! Di womi di ta sösö u Isaëli sëmbë da hii mundu u si ën. A dë aki. Di sëmbë aki ta waka ta lontu ta konda taa dee wëti fu Mosesi an bunu, di wosu aki da sösö soni a goonliba. Sò a ta taki. Nöö awaa a ta tja dee oto köndë sëmbë ta ko a di Wosu u Masa Gadu aki ta poi ën.”

²⁹Wë di soni mbei de taki sò. Biga de bi si ën a di köndë ganda mindi ku di womi de kai Toofimusi, di fu Efeise. An dë Isaëli sëmbë. Nöö hën de ninga taa a bi tjëen ko ku ën a di Wosu u Gadu ko booko di wëti u Isaëli.

³⁰Nöö di de jei de bai sò, nöö hën de kule seei gililili ko gidjii. Hii di köndë ta mbei wajawajawajawa. Hën de hai Paulosu voo puu tuwë ko a döo. Hën de hai dee döo u di Wosu tapa gbaa. ³¹De ta biinga u kii ën wante fu di de ninga taa a booko di wëti.

Nöö fa de ta du dë, nöö hën sëmbë manda buka go a di gaan hedima u dee Loomë sodati dee dë a di köndë kaa taa hii Jelusalen ko ta mbei seei wajawaja sò.

³²Nöö di di hedima jei sò, hën a kai wanlò sodati fëen ku dee kabiteni u de taa de musu go ku ën wantewante. Hën de kule tjalalaa go dou. Di juu dë, de bi seti ta fon Paulosu kaa, ma nöö di de si dee sodati ta ko, hën de disëen u fon.

³³Hën di hedima ko dou. Hën a panjan Paulosu puu a dee sëmbë ta fon mën dë maun. Nöö hën a manda sëmbë sötö ën ku tu bui buta dë, faa sa ko sabi andi da di soni ta pasa.

Hën a hakisi dee sëmbë taa: “Ambë da di sëmbë un ta fon di fon

aki? Un hogi a du ufö un ta fon mën sö?”

³⁴Nöö hën de ta bai ta konda di soni kpatjakpatja ma di fan u de an ta kai a di wan kamian. Hibiwan sëmbë ta taki fëën tee di hedima u sodati an ta jei di soni bunu möönsö andi bi pasa. Nöö hën a manda dee sodati taa be de tja Paulosu go a dee sodati wosu ka sëmbë an sa kisi ën möön.

³⁵Nöö di de go dou a di sikada buka fu de subi go a liba, nöö dee hia sëmbë dë gidjii a de baka. Hën dee sodati hopo Paulosu a liba tja fu de an musu sa dou nëën.

³⁶Nöö hën de ta waka a de baka ta ko ta bai ta manda de taa: “Un kii ën, un kii ën, un kii ën.”

³⁷Nöö di dee sodati dou fu de tja Paulosu go a di wosu u de, nöö hën Paulosu kai di hedima taa: “Wë piimisi fii, mi sa fan ku i ö?”

Hën a mbei: “Hun? Sö i sabi u fan Giiki tóngö nö? ³⁸Na i bi dë di Egepiti sëmbë di bi kë buta sëmbë feti ku lanti nö? Na i bi tja dee fö dusu hogihatima bi ta kii sëmbë go a di gaan sabana nö? Mi ninga taa i wë bi da di sëmbë.”

³⁹Hën Paulosu piki ën taa: “Nönö, mi da wan Dju sëmbë fu di köndë de kai Taasusi, wan köndë u Silisia. Nöö di köndë u mi na sösö köndë e. Nöö mi kë begi i gaantangi be i da mi pasi be mi fan wan soni ku lanti aki be de jei.”

⁴⁰Hën a dëën pasi. Hën Paulosu taanpu a di sikada dë. Hën a hopo maun da de be de kabuka. Hën de kabuka pii u de haikëën. Hën a fan ku de a di Isaëli tóngö taa:

Aki Paulosu ta fan ku dee Isaëli sëmbë dee bi kisi ën.

22 “Un haika, un dee Isaëli sëmbë u mi aki, mi kë taki wan soni da unu, be un si taa na hogi mi du e.”

²Nöö di de jei a ta fan a di Isaëli tóngö di de seei ta fan, nöö hën de kabuka seei pii sö ta haikëën andi a o taki.

Hën a taa: ³“Mi wë da wan Dju sëmbë tu e, kuma unu. De pai mi a Taasusi a Silisia köndë, ma nöö a Jelusalen aki seei de kiija mi. Nöö di womi de kai Gamalijëi, hënseei lei mi finifini a di së u hii dee wëti u dee gaan sëmbë fuu. Nöö mi seepi tu, mi bi ta biinga seei a dee soni u Masa Gadu leti kumafa unu seei ta biinga nëën tide tu. ⁴Biga a fesi nöö mi bi ta pena dee sëmbë dee ta libi a di njunjun biibi aki ta kii de. Mi seei bi ta kisi de ta buta a dunguwosu. Sö mi bi ta du ku de tjika. Womi ku mujëë tuu mi bi ta da sitaafu.

⁵“Nöö fa mi ta taki aki, dee kuutuma fuu ku di Kaba Hei Begima fuu, tuu da kotoigima taa sö mi bi ta du e. Biga deseëi mbei pampia da mi fu mi tja go da dee oto Isaëli sëmbë fuu dee dë a Damasikusi, fu go kisi dee biibima u Jesosi dee dë a di köndë ala bui tja ko a Jelusalen aki fu da de sitaafu. Hën wë mi bi nango a Damasikusi u go du.

⁶“Ma nöö di mi dë a pasi nango, mi bi ko zuntu ku di köndë, nöö a bi dë kuma tuwalufu juu, sonuati. Hën te u mi kë si hën wan gaan

limbo kumutu a gaangadu kai ko lontu mi tapa.^e

⁷“Hèn mi panta kai a goon. Hèn mi jei wan tòngö kai mi tu pasi taa: ‘Saulosu, Saulosu, faandi mbei i ta sitaafu mi sö u du?’

⁸“Hèn mi hakisi èn taa: ‘Masa ee, ambè ta fan ku mi dè?’

“Hèn a piki mi taa: ‘Mi, Jesosi fu Nazalèti, di sèmbè di i ta sitaafu sö, hèn wè ta fan ku i aki.’

⁹“Nöö di juu dè, dee sèmbè mi ku de bi nango dè, de an saandi ta pasa. De si di limbo ma de an jei di tòngö u di Sèmbè di ta fan ku mi di fan.

¹⁰“Hèn mi toona hakisi taa: ‘Masa, andi i kè fu mi musu du?’

“Hèn a piki mi taa: ‘Hopo, nöö i go dou a Damasikusi. Nöö te i dou nöö sèmbè o ko konda da i dee soni ku dee soni dee Masa Gadu buta da i fii musu du.’ Sö a fan ku mi te a kaba.

¹¹“Nöö di mi hopo fu mi go, hèn ma ta si soni möön. Di gaan limbo dungu mi wojo. Nöö hèn dee sèmbè ku mi bi sai dè panjan mi a maun tja go dou a Damasikusi go buta a wosu.

¹²“Nöö di juu dè, nöö wan womi de kai Ananiasi bi dè a di köndè. Nöö di womi dè, a dè wan sèmbè ta libi a dee wèti fuu Dju sèmbè gaanfa. An ta misi de. Hii dee Dju sèmbè fuu u di köndè tuu ta gafèen seei taa a dè wan gaan bumbuu sèmbè.

¹³“Nöö hèn di womi dè waka ko taanpu a mi bandja. Hèn a kai mi: ‘Mi baa Saulosu.’ Hèn mi piki. A taa: ‘Wojo fii musu limbo e.’

“Di juu dè, hèn mi hopo wojo luku èn. Mi si soni gbegedee.

¹⁴“Hèn a taki da mi taa: ‘Di Gadu fu dee gaan sèmbè fuu, hèn tei i buta fii musu ko sabi dee soni dee a kè du. A tei i buta fii sa si di Gaan Bumbuu Sèmbè fèen di na poi èn wèti wan daka, söseei tu fii sa jei èn tòngö. ¹⁵Nöö joo dè kotoigima u dee soni dee i bi si ku dee i bi jei ta konda de da hii mundu.

¹⁶“ ‘Nöö fa i si u dè aki, an dè fii buuja möön e. Hopo be de dopu i. Kai Masa Jesosi në be a puu dee hogi dee i bi du a i liba.’ Sö Ananiasi fan ku mi di daka dè.

¹⁷“Nöö hèn mi dè tee wan daka, hèn mi toona ko a Jelusalen aki, hèn mi go a di Wosu u Masa Gadu go ta begi èn. Te fu mi kè si, wan soni ko a mi a di wosu kuma mi ta sunjan. Ma na sunjan. ¹⁸Masa Jesosi seei ko fan ku mi.

“A taa: ‘Womi hesi, kumutu a Jelusalen aki e. Fa i ko ta fan ku dee sèmbè u di köndè aki ta konda dee soni u mi da de, de an o jei möönsö u de piki i buka.’

¹⁹“Hèn mi taa: ‘Masa, unfa a waka de an o jei? Biga de bi sabi tuutuu taa mi wè bi da di sèmbè di bi nango a dee keikiwosu fuu Isaëli sèmbè ta kisi dee biibima fii ta fon ta söötö a dunguwosu. ²⁰Nöö di dee sèmbè bi ta kii Sitefani fu di a bi ta konda soni fii da de hedi, nöö mi bi sai leti dè ta hoi dee koosu u dee sèmbè dee kii èn dè. Di di buuu fèen bi ta kule ta kai a goon dè, mi bi dè taanputaanpu dè ta da de leti fu di kii de ta kii èn dè.

e 22:6 I sa lesi di oto aki a Tjab. 9:1-19.

“ ‘Nöo fa de si di libi u mi ko tooka sö aki, ma dë kuma fa mi bi dë möön, nöo unfa de an o sa piki mi?’ Sö mi hakisi ën.

²¹“Hën a piki mi taa: ‘Tei pasi go nöo, womi. Mi ta manda i go a dee sëmbë na u Isaëli dee ta dë a dee longi köndë, fii tja di buka u mi go da de.’ ”

Aki de jei taa Paulosu da goon mii u Loomë.

²²Wë nöo fa Paulosu ta fan dë, dee gaan hia sëmbë naandë tuu dë pii ta haika andi a ta taki. Ma di de jei sö taa Masa mandëën faa go a dee sëmbë na u Isaëli, nöo aan soni. Hati u de boonu te na soni. Hën de tuu bai taanga taa: “Di sëmbë aki an fiti faa musu libi möön. Un kii ën puu a goonliba e!”

²³Hën de ta bai ta kai wolo nöömö ta wai dee koosu u de ta hiti gudugudu a liba ta du soni. Hati u de nöo boonu sö.

²⁴Wë nöo di hedima u sodati an saandi mbei dee Isaëli sëmbë hati boonu sö, biga an dë Isaëli sëmbë faa fusutan soni u de. Nöo hën a manda dee sodati taa de musu tja Paulosu go buta a di sodati wosu, nöo de musu hupi ën faa sa konda di soni mbei de ta bai taanga sö.

²⁵Hën de tjëen go seeka tai fu de hupi.

Hën Paulosu hakisi di kabiteni u sodati taanputaanpu dë taa: “Unfa di wëti dë? Un sa hupi wan goon mii u Loomë ufö un kuutu soni fëën ö?”

²⁶Nöo di di kabiteni jei sö kaa, nöo hën a ko fëëë. Hën a go a di gaan hedima taa: “Wë di soni di i

manda u fuu musu du aki, ma i sabi andi u ta du nö? Di sëmbë di i si u ta du di soni ku ën aki, a dë wan goon mii u Loomë.”

²⁷Nöo hën di hedima ko a Paulosu. Hën a ko hakisi ën taa: “Tuu nö? I da goon mii u Loomë nö?”

Hën a piki taa: “Aai, sö mi dë e.”

²⁸Hën di hedima taa: “Fa mi dë aki, mi paka möni tee a hia fu mi musu ko goon mii u Loomë e.”

Hën Paulosu piki ën taa: “Wë mi, an bi dë u mi paka. Wë biga dee sëmbë dee pai mi bi dë goon mii u Loomë kaa.”

²⁹Nöo di dee sëmbë bi o hupi ën dë jei sö kaa, hën de hai kumutu wantewante nëën sinkii. Di hedima seei panta tu. Biga fa Paulosu bi dë goon mii u Loomë seei ma töku de bi söötö ën ku bui fu de hupi.

³⁰Di dobooko fëën, nöo hën di hedima u sodati manda de taa be de lusu Paulosu puu di bui. Hën a manda kai dee Gaan Begima u Isaëli ku hii dee oto kuutuma u de be de ko miti kuutu, biga a kë sabi andi de ku Paulosu abi. Nöo di a kai di kuutu te de ko sindo, hën a tja Paulosu ko fu de fan fesi ku fesi.

Aki Paulosu dë a di kuutu.

23 Hën Paulosu luku dee kuutuma diin. Hën a seti fan taa: “Dee sëmbë u mi aki, sensi di mi dë piki wan, nöo hën mi ta libi kumafa mi hati ta pakisei taa Masa Gadu kë fu mi musu libi te kisi fa u dë aki.”

²Di a taki sö kaa, nöo di Kaba Hei Begima de kai Anianisi manda dee sëmbë dë a Paulosu bandja dë taa be de naki ën a buka.

³Hën Paulosu taa: “Gadu o sitaafu i tu, i poipoi soni kuma wan bookowosu bandja de bi feifi ala. I sindo dë ta kuutu a mi liba a di sè fuu Isaëli wëti, ma i seei booko di wëti fu di i manda sëmbë u de naki mi a buka.”

⁴Hën dee sëmbë taanpu a Paulosu bandja dë hakisi ën taa: “Sö i ta kosi di Kaba Hei Begima u Masa Gadu nö?”

⁵Hën a taa: “Dee sëmbë, un piimisi fuunu. Ma bi sabi taa hën da di Kaba Hei Begima e. Un a’ leti tuu. Biga Gadu Buku taki taa ja musu kosi di sëmbë di dë a i liba ta tii i.”

⁶Nöö di juu dë, Paulosu sabi taa fa dee kuutuma sai dë, nöö de dë a tu keiki paatëi. Hafu u de dë Saduseima. Hafu u de dë Faliseima. Nöö de tu pei sëmbë dë an ta biibi di wan soni. Hën Paulosu fan möön taanga bai da de taa: “Dee sëmbë u mi aki, miseei dë wan Faliseima e, söseei dee gaan sëmbë u mi bi dë tu. Nöö fu di mi ta biibi kuma de taa dëdë sëmbë sa weki baka, hën mbei de tja mi ko a kuutu aki.”

⁷Nöö di a taki sö kaa, nöö hën de tu paatëi bia ko ta fia ku deseei. ⁸Wë biga dee Saduseima an ta biibi taa sëmbë sa dëdë toona weki. De an ta biibi taa Gadu abi basia nëen köndë. De an ta biibi taa sëmbë abi wan soni de kai akaa di ta libi u nöömö. De dii soni dë de an ta biibi. Ma dee Faliseima ta biibi dee soni dë tuu.

⁹Hën dee kuutuma ta bai ta fia ku de na de nango ta ko. Nöö so u dee Faliseima dë bi dë Sabima u Wëti. Te wan pisi, nöö hën de hopo ta fia ku hatiboonu taa: “Di womi aki,

Paulosu, wa ta feni wan föutu nëen möönsö. Kandë wan akaa ee nasö wan basia u Masa Gadu Köndë bi ko nëen tuu ko fan ku ën.”

¹⁰Nöö hën di fia u de ko gaan buja seei, te di hedima u sodati di bi kai di kuutu ko fëëë taa dee kuutuma o kisi Paulosu hai tënë pisipisi. Hën a manda dee sodati go a goon ka de ta kuutu dë go puu ën ku taanga a de dendu tja go a dee sodati wosu, fu dee kuutuma an sa dou nëen möön.

¹¹Hën di ndeti dë seei, Masa Jesosi ko taanpu a Paulosu bandja. Hën a fan ku ën taa: “Womi, tai hati e. Kumafa i si i bi dë kotoigima u mi ta konda soni u mi a Jelusalen aki, nöö söseei i o dë a Loomë ta konda de tu.”

Aki wanlö sëmbë fiti buka u kii Paulosu.

¹²Hën di dobooko fëën, hën dee Dju sëmbë fiti buka djula taa de an o njan möön, de an o bebe wata möön tu ee na de kii Paulosu.

¹³Nöö dee sëmbë dee djula di djula dë, de pasa föteni womi.

¹⁴Nöö hën de go a dee Gaan Begima ku dee Gaan Womi u Isaëli taa sö de djula u de kii Paulosu, ee nasö de an o njan möön, de an o bebe. ¹⁵Hën de taa: “Nöö fa u ta fan ku unu aki, nöö u kë unu ku dee oto gaan kuutuma manda wan buka da di hedima u sodati mbei taa un kë kai Paulosu a kuutu, fuun fan di soni fëën möön fini seeka. Nöö tefa a bazia dou a unu, nöö woo feni ën kii ufö a dou.” Sö de fan ku de te de kaba.

¹⁶Ma di ten dë, nöö hën wan sisa mii u Paulosu jei taa sö de ta

fiti buka fu de kii ën tio. Hën a go denda a dee sodati wosu go piki Paulosu taa sò dee sëmbë o du fu de feni ën kii.

¹⁷Nöo di di kijoo fan ku ën sò te a kaba, hën Paulosu kai wan u dee sodati kabiteni taa: “Kabiten, ja ta si wan kijoo aki. A kë go a di gaan hedima u sodati. Hën mi kai i ko begi fii tjëen go nëen, ee a sa dou nëen. A a’ wan soni fu hën ku ën musu taki.”

¹⁸Hën di kabiteni tjëen go da di hedima. Hën a taa: “Di womi de kai Paulosu di dë sötösötö dë, hën manda mi taa be mi tja di kijoo aki ko a i. A abi wan soni faa taki ku i be i jei.”

¹⁹Hën di hedima tja di kijoo a maun go a sè go hakisi ën taa: “Andi da di soni i abi u fan ku mi, kijoo? Fan be mi jei.”

²⁰Hën a taa: “Dee Dju sëmbë ko fiti buka ku deseai makandi. Nöo de o begi i fu amanjan nöo i tja Paulosu go a di gaan kuutu u de. De o mbei taa de kë kuutu soni fëen möön fini.

²¹“Nöo na piki e. Möön föteni womi ta seeka fu de kisi ën kii. De bi soi makandi taa ee de an kii ën, nöo de an o njan möön, de an o bebe tu. Nöo de dë kabakaba fëen kaa e. I nöo de ta luku fii mandëen ko da de nöo de kii.”

²²Hën di hedima bai di kijoo taa be an konda da na wan sëmbë taa sò a bi ko nëen ko fan di soni ku ën. Hën a toona mandëen go.

Aki de manda Paulosu go a Sesalia.

²³Hën a kai tu sodati kabiteni taa: “Un musu seeka tuhöndö

sodati fu de go a Sesalia e. Nöo un tja sëbënteni sëmbë ku hasi ku tuhöndö sëmbë ku lanza. A nëigi juu fu ndeti, nëen un musu dë kabakaba seei pii fuun go.

²⁴“Nöo un musu seeka wan hasi di sa tja Paulosu nöo un tjëen ku köni e, go a Gaama Felikisi.” „Biga Sesalia, hën bi da di köndë u di gaama u di pisiwata di ten dë.”

^{25,26}Nöo hën a mbei wan pampia manda da di gaama taa:

Mi, Kalaudio Lisiasi, mbei di pampia aki manda gaan odi da di gaan lesipeki Gaama Felikisi taa mi dë. ²⁷Nöo di womi i si mi ta manda da i aki, a dë wan womi di dee Dju sëmbë bi kisi panjan ta biinga seei u kii, nöo hën mi ko ku dee sodati u mi ko puu ën a de maun. Biga mi bi jei taki taa a dë wan goon mii u Loomë. ²⁸Nöo fa mi denda a di taki u de dendu aki, nöo mi bi kë jei andi de ku ën abi mbei de kë kii ën. Hën mi ko tei ën tja go a di gaan kuutu u dee Dju sëmbë. ²⁹Ma di mi ko luku di soni u de te mi kaba, nöo mi ko si taa a dë wan soni de ta fia a di sè u dee wëti u Dju. Di soni an bi dë gaan soni sò fu de kii ën, ee nasö sötö a dinguwosu. ³⁰Nöo baka fëen, hën mi ko jei taa wanlö sëmbë fiti buka fu de kii ën. Hën mbei i si mi mandëen da i wantewante aki sò. Nöo mi o manda dee sëmbë dee ku ën a’ soni fu de musu tja kaagi fëen ko da i ala. „Na soni möönsö möön leki gaan odi.”

Sö wan pampia di hedima u sodati manda da Gaama Felikisi.

³¹Nöo hën dee sodati seeka tefa de kaba kumafa de bi manda de,

hên de tei Paulosu a di ndeti dë tja go te na Antipatisi.

³²Hên di dobooko fëên möön, hên de paati baka ku baka. Dee sodati söndö hasi toona go a de wosu, ³³hên dee dë ku hasi tja Paulosu go dou a Sesalia.

Nöö di de dou, hên de tja Paulosu go a di gaama. Hên de tei di pampia hên de da Gaama faa lesi.

³⁴Nöö di a lesi di pampia te a kaba, hên a hakisi Paulosu taa: “Wë un köndë fii?” Hên a piki Gaama taa “De pali mi a di pisiwata u Silisia.”

³⁵Hên a taa: “Antoobi. Te dee sëmbë ku i a’ soni ko dou, nöö mi o jei di soni fii.” Hên a manda sëmbë tjëên go buta a Könu Helodi wosu, nöö de musu tei wakitima buta fu de koti wakiti dëên.

Aki dee Isaëli sëmbë ta kuutu Paulosu a Gaama Felikisi fesi.

24 Hên de dë te de a’ feifi daka, hên di Kaba Hei Begima Ananiasi ku wanlö Gaan Womi u Isaëli hên de faaka Paulosu ko a Sesalia. Nöö fa de ko dë, de tja wan afokati de kai Tetulusi faa fan ku Gaama da de. Nöö sö de ko u tja di kaagi u Paulosu ko da Gaama.

²Nöö di de ko dou, hên de manda kai Paulosu tja ko, hên de ko sindo. Nöö hên Tetulusi seti di fan, a taa: “Mati Köndë Masa, kumaa.”

Hên a piki.

Hên a taa: “Wë u ko a i aki. Wë di köndë fuu soni di i ta seeka da u, nöö u si bunu fëên. Biga u dë söndö kisi toobi longi kaa. Nöö di köni di i, Gaama, abi a i hati, nöö hên mbei sëmëni soni a di köndë fuu ko ta

waka bunu. ³Nöö hii fa i si un du dë, nöö hii u tuu ta si ën. U ta tei ën fu gaan soni. Nöö hên i si u ko piki i da i tangi, Köndë Masa.

⁴“Nöö fa i si u ta fan ku i aki, nöö wa kë pena i. Ma u begi i gaantangi be i hoi pasensi da u pala sö be u fan te u kaba, nöö u go.

⁵“Wë nöö di womi di i si u tja kaagi fëên ko da i aki, a dë seei wan gaan kaakeisëmbëma u goonliba. A ta suti faja a hii dee Dju sëmbë u goonliba tuu mindi tefa dee sëmbë ko ta mbei gidigidi a hii dee köndëköndë. Nöö a dë wan gaan nëbai sëmbë u di njunjun keiki de kai Nazaleni, nöö di keiki dë an ta kai a pasi ku di lei u Masa Gadu möönsö.

⁶“Nöö hên a ko seei ko biinga u poi di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen dë, nöö hên u kisi ën panjan. [Nöö u bi o kuutu ën ku dee fuu wëti, ^{7,8}ma nöö hên di hedima u sodati Lisiasi ko puu ën a u maun ku taanga tei tja go gbolo.

“Nöö hên wë a taa dee sëmbë a’ kaagi fëên musu ko a i.] Nöö hên i si u ko a i aki, Gaama. Nöö te i seei fan ku ën te i kaba, nöö dee soni u ta fan ku i aki, nöö joo si taa u a’ leti a de.”

⁹Nöö fa Tetulusi ta fan dë, hii dee Dju hedima ku ën ko dë tuu ta piki ku ën taa aai, sö a dë tuu.

Aki Paulosu seei ta fan.

¹⁰Nöö di di afokati fan te a kaba, nöö hên Gaama tuwë maun da Paulosu, faa musu fan. Nöö hên di a o fan, hên a kai ën: “Gaama, mi wai fu di i da mi pasi fu mi seepi fan tu. Biga sëmëni jaa kaa di i ta kuutu da u Isaëli sëmbë a u köndë aki.

11“Nöö te i luku fini, nöö joo sabi taa an pasa tuwalufu daka eti fu di mi go a Jelusalen u mi go begi Gadu a di Gaan Keikiwosu. 12Nöö fa mi go ala, na wan daka mi ku sëmbë kisi takitaki fia wajawaja a di Wosu u Masa Gadu. Na a dee oto keikiwosu u Isaëli, na a ganda mindi seei, mi buta faja a sëmbë möönsö fu de ko ta mbei gidigidi.

13“Dee soni de ta kaagi mi aki, ja sa suku fini a de te i si taa de dë tuu möönsö. Wë biga na wan ten de bi si ën sö wan daka a mi.

14“Ma wan soni nöö mi sa piki taa tuu. Hën da di taki de taki dë taa mi dë wan sëmbë fu wan njunjun biibi, nöö sö mi go a di Pasi dë tuu. Ma fa de konda dë taa an ta kai ku di lei u Masa Gadu, nöö na tuu e. Mi ta begi di wan seepi Gadu di dee gaan sëmbë fuu bi ta begi a fesi. Nëën nöö mi dë eti. Dee soni dee Masa Gadu bi buta Mosesi ku dee oto tjabukama fu de sikifi dëën, nöö de tuu mi ta piki eti.

15“Nöö mi ta biibi tu taa tee sëmbë dëdë de o toona weki baka, dee bi libi bunu a Masa Gadu wojo ku dee an bi libi bunu tuu. Nöö söseei dee sëmbë ta kaagi mi aki, söseei de ta biibi tu. 16Nöö fu di mi ta biibi dee soni dë, nöö hën mbei mi ta biinga nöömö fu mi dë ku limbohati a Masa Gadu fesi ku libisëmbë fesi tuu.

17“Wë nöö sëmëni jaa u mi disi fu di mi kumutu a Jelusalen. Nöö di soni mbei mi toona ko, fu di mi tja möni ko fu de da dee penama u dee Isaëli sëmbë fuu. Nöö mi bi kë tja paima go buta da Masa Gadu tu. Dee soni dë mbei mi toona ko a Jelusalen.

18“Nöö di mi dou, nöö hën mi o go a di Wosu u Masa Gadu u go du dee soni dë. Mi bi seeka sinkii u mi kaa buta limbolimbo kumafa di wëti taki. Nöö fa mi go dë, sëmbë an bi hia a di Wosu. Wajawaja an dë.

19“Ma nöö wanlö Dju sëmbë fu Asia bi sai dë, nöö hën wë de ko si mi dë, nöö hën de mbei toobi ku mi. Ma nöö fa de mbei toobi ku mi seei, ma de an ko a i aki möönsö. Ee mi ku de bi a' soni, nöö misikuma de wë bi musu tja di kaagi u mi ko da i.

20“Ma ee nasö, nöö mbei dee otowan aki konda da i andi de feni di de bi kuutu soni u mi a dee gaan kuutuma fesi a Jelusalen. 21Wë biga ma saandi u mi de sabi u de ko konda da i möönsö möön leki di wan kodo soni tö di mi bi fan ku de taa fa de ta kuutu a mi liba dë, de ta kuutu da mi fu di mi ta biibi taa sëmbë sa dëdë toona weki. Hën nöö da di soni di mi taki ala fu de sa tja kaagi u mi ko taki da i aki.”

22Fa Paulosu ta fan dë, nöö Gaama Felikisi ta haikëën. Wë a sabi soni bunu u dee sëmbë dee ta waka a di Pasi u Masa Jesosi, fa de ta libi.

Hën a taki da dee kuutuma taa: “Woo luku di sodati hedima Lisiasi be hën konda da u andi a bi si, bifö woo kuutu di soni dou.”

Aki ta lei fa Paulosu bi dë a Sesalia.

23Hën a manda di sodati kabiteni taa a musu buta wakitima da Paulosu. Ma an dë taa hiniwan juu de musu ta dë nëën liba. De musu ta dëën pasi be a ta feni wan piki böö. Nöö de an musu tapa dee mati fëën tu fu de an sa sölungu ën.

²⁴Baka sòmèni daka, hèn Gaama Felikisi toona ko a di kuutuwsosu möön, ku di mujëë fëen de kai Duusila, di dë Isaëli sëmbë. Hèn Gaama toona manda kai Paulosu ko nëen möön. A kë jei di fan fëen andi a ta taki. Hèn Paulosu fan ku de di fa sëmbë musu ta biibi a Masa Jesosi Keesitu liba.

²⁵Hèn a ta fan ku Gaama ku ën mujëë ta bai de taa de musu libi bunu a Masa Gadu wojo. De musu sabi u tai hati disa soni. De an musu libi kumafa de hati kë a di së u hogi. Hèn a bai de taa: “Woo dë te wan daka, nöö Masa Gadu o kuutu a libisëmbë liba kumafa de bi libi.” Sö Paulosu ta fan ku de gbelingbelin tjika.

Nöö fa a ta fan dë, nöö Gaama ta haika, hèn a ko fëëë. Wë biga an ta libi bunu. Hèn a taki dëen taa: “Wë womi, fa i fan aki, mi jei. Nöö toona go fii ufö. Te mi feni pasi möön nöö mi o manda kai i, be i toona ko fan ku u möön.”

²⁶Baka u di dë, sòmèni pasi Gaama ta manda sëmbë ta kai Paulosu nöömö, a ta ko ta fan ku ën. Nöö Gaama ninga taa te Paulosu ko nëen, nöö a o pakëen gaan möni fu Gaama sa puu ën a dunguwsosu.

²⁷Baka tu jaa hèn Gaama Felikisi kumutu a gaama, hèn de buta wan otowan de kai Polisiusi Fesitu fu tja di köndë. Nöö fa Felikisi kumutu dë, a disa Paulosu leti a dunguwsosu dë fu di a kë abi bunu në a dee Dju sëmbë hedi. Hèn mbei an puu ën möönsö.

Aki dee Isaëli sëmbë ku Paulosu ta fan a Gaama Fesitu fesi.

25 Baka dii daka u di Gaama Fesitu ko a Sesalia faa subi

a gaama, hèn a go a Jelusalen go waka.

²Nöö di a go dou, nöö hèn a ta fan ku dee Gaan Begima ku dee oto tiima u dee Dju sëmbë. Hèn de tja kaagi u Paulosu ko dëen wantewante.

³Hèn de begi Gaama taa gaantangi be a du de wan bunu, be a manda Paulosu ko a Jelusalen da de. Nöö fa de ta begi ën dë, nöö de ta seeka u te a mandëen da de, nöö de tapëen a pasi kii.

⁴Hèn Gaama piki de taa: “Wë fa Paulosu dë a Sesalia dë, a dë a wakitima kaa, nöö be a dë fëen nöö. Abiti möön nöö mi seei o toona go ala. ⁵Nöö te mi nango, nöö un sa manda so u dee fesima fuunu ko ku mi. Ee Paulosu bi du wan hogi nöö un sa tja kaagi fëen go kuutu ala.” Sö a piki de.

⁶Hèn Gaama fika a Jelusalen kuma teni daka sö ufö a pasa go a Sesalia awaa. Tefa di dobooko hèn a ko sindo a kuutu. Hèn a manda sëmbë taa be de tja Paulosu ko nëen.

⁷Nöö di de tja Paulosu ko dou, nöö hèn dee Dju sëmbë dee kumutu a Jelusalen lontu ën buta a djegi. Hèn de tja sòmèni kaagi fëen ko konda da Gaama taa a ta du gaan hogi. Ma fa de ta fan dë seei, ma de an saanfa u taki ën te Gaama sa si taa sö Paulosu bi du tuu.

⁸Paulosu seepi piki de taa: “Fa mi Paulosu dë aki, ma buuse na wan u dee Isaëli wëti fuu. Ma du soni di na bunu a di Wosu u Masa Gadu wan daka. Ma du soni na bunu ku di Gaan Könu u Loomë wan daka tu. Fa mi dë aki, na wan u dee soni dë mi du wan daka.”

⁹Di Gaama haika tefa a kaba, nöö a kë feni bunu në a dee Dju sëmbë. Nöö hën a hakisi Paulosu taa: “Wë i sa go a Jelusalen be de go kuutu dee soni de ta taki aki a mi fesi ala ö?”

¹⁰Hën Paulosu piki Gaama taa: “Ka mi dë taanputaanpu aki a wan u dee kuutuwasu u di Gaan Könu u Loomë, mi dë aki kaa, nöö de sa kuutu mi leti aki. Biga ma du dee Dju sëmbë hogi wan daka, leti kumafa i seepi sabi dë, fu de puu mi aki tja go ala.

¹¹“Ee mi bi du wan gaan hogi tjika fu de kii mi, nöö ma bi o fëë sitaafu fëën. Ma dee soni dee sëmbë ta kaagi mi aki, nöö ee de aan leti nöö na wan sëmbë a’ pasi fu de tei mi buta a de maun fu de du hogi ku mi. Fa mi dë aki, mi kë go a di Gaan Könu a Loomë e, be a kuutu da mi.”

¹²Di Paulosu taki sö te a kaba, Gaama jei. Nöö hën hën ku dee oto kuutuma fëën dee ku ën ta tja di köndë, go a së go kuutu te de kaba. Hën Gaama piki Paulosu taa: “Wë antoobi. Di i taa i kë go a di Gaan Könu, nöö mi o manda i go nëën.” Nöö di a taki sö kaa, nöö hën di taki dë kaba.

**Aki Könu Agiipa ku
Gaama Fesitu ta fan.**

¹³Hën de dë tefa wan daka. Hën di Isaëli könu de kai Agiipa hën ku ën sisa Benisi ko a Sesalia ko wai ku Gaama Fesitu fu di de butëën Gaama u di köndë.

¹⁴Nöö di de ko, hën de sai naandë sëmëni daka. Hën Gaama Fesitu fan soni u Paulosu ku Könu Agiipa,

a taa: “Di womi di bi dë gaama a mi fesi de kai Felikisi, di a kumutu a gaama, hën a disa wan womi söötösöötö a dunguwosu aki.

¹⁵“Nöö hën di mi go a Jelusalen, hën dee Gaan Begima ku dee gaan womi u Dju tja kaagi u di womi ko da mi ko begi mi gaantangi taa mi musu da di womi adjabëë da de.

¹⁶“Hën mi piki de taa an dë guwenti fuu dee Loomë sëmbë fu da wan sëmbë adjabëë söndö na kuutu u kai fu hënseei musu piki dee sëmbë ku ën a’ soni.

¹⁷“Nöö di mi taki sö kaa, hën de ko a Sesalia aki. Nöö ma buuja. Di dobooko fëën wante, hën mi go sindo a kuutu fu mi kuutu da de. Hën mi manda sëmbë taa be de tjëën ko a mi.

¹⁸“Hën dee felantima fëën hopo taanpu a pë fu de kaagi ën konda dee soni fëën da mi. Ma de an taki gaan hogi fëën kumafa mi bi mëni taa de bi o taki. ¹⁹Ma de ta fia ku ën a di së u di biibi u de soni. De ta fia ku ën fu wan dëdë sëmbë de kai Jesosi, ma Paulosu ta piki de kodo taa a dë ku libi eti.

²⁰“Nöö fa de ta fia ta fan dë, mi ta jei, ma ma saanfa u kuutu möönsö a di së u dee keiki soni u de. Hën mi hakisi Paulosu ee a kë go a Jelusalen fu de tja dee kaagi fëën go kuutu ala.

²¹“Ma a taa a kë fuu sa hoi ën aki fu te u sa mandëën go da di Gaan Könu a Loomë be hën kuutu di taki seeka dëën. Hën mi manda dee wakitima taa de musu hoi ën da mi. Te mi feni okasi, nöö mi o mandëën go da di Gaan Könu.”

²²Di Gaama Fesitu taki sö kaa, hën di könu taki dëën taa: “Wë miseei kë jei fa di womi ta fan.”

Hèn a taa: “Wè antoobi. Amanjan wante nöö joo jei èn.”

Aki de seti kuutu Paulosu baka.

²³Hèn di dobooko fëen hèn Könu Agiipa ku Benisi ko dou. Nöö di de ko dou, hèn dee sëmbë u di köndë ta wai ta mbei piizii da de te na soni. Hèn de denda a di kuutuwosu ku dee hedima u sodati ku dee tiima u di köndë. Hèn de ko sindo. Hèn Gaama Fesitu manda sëmbë taa de musu tja Paulosu ko da de. Hèn de tjëen ko.

²⁴Hèn Gaama Fesitu seti di kuutu taa: “Wè Köndë Masa, hedima u köndë ku föluku, ja si di womi u tja ko taanpu a u fesi aki. Wè nöö hii dee Dju sëmbë fu Jelusalen te dou ku Sesalia aki tuu tja kaagi fëen ko da mi. De bai taa a musu dëdë, an musu dë a libi möön. Nöö hèn di womi wë i si disi.

²⁵“Nöö fa mi wegî soni fëen luku tefa mi kaba aki, ma si a du soni tjika faa musu dëdë e. Ma di hèn seepi taki taa a kë go a di Gaan Könu faa kuutu dëen, nöö hèn mi piki taa mi o mandëen go a Loomë kumafa a kë.

²⁶“Ma nöö wan soni toobi mi. Ma sabi di soni fëen fini tjika fu mi mbei pampia manda da di Gaan Könu taa sö wan soni a du. Hèn mbei mi manda kai èn faa ko a u aki, be un kuutuma tuu musu jei fa a o taki, ma u kë be Könu musu haika möön fini. Nöö fa a o taki te a kaba aki, i musu feni piki mi fu mi manda pampia da di Gaan Könu.

²⁷“Bîga an bunu da mi u mi manda wan sëmbë buibui da di Gaan Könu söndö pampia e. Mi

musu piki èn di soni di u ku èn abi te mi mandëen go.”

Aki Paulosu ta fan ku Gaama Fesitu ku Könu Agiipa.

26 Wè nöö di di Gaama taki sö te a kaba, hèn Könu Agiipa taki da Paulosu taa: “Womi, wè da di soni aan soni. I sa piki kumafa di soni fii dë, boo jei.”

Hèn Paulosu hopo maun a liba da de faa fan ku de. ²Hèn a taa: “Köndë Masa, kölöku tja mi fu di mi ko dou a i aki, fu ko piki i fu hii dee soni dee Dju sëmbë tja mi ko kaagi da unu. ³Wè biga i sabi hii dee guwenti fuu Isaëli sëmbë finifini, te dou ku dee soni dee u ta fia ta taki. Nöö fa i si mi o fan ku i aki, nöö mi begi i hoi pasensi haika mi.

⁴“Fa dee Dju hedima tja kaagi u mi ko da i aki, an bi dë fanöudu fu de du sö e. Biga fu sensi di mi bi dë pikiwan ta libi a mi köndë te kisi Jelusalen fu tefa u dë aki, hii dee Dju sëmbë tuu bi sabi fa mi ta libi. ⁵Bîga de sabi mi longi kaa. Nöö ee de bi kë, nöö de bi sa taki da i taa Faliseima mi bi dë. Nöö dee sëmbë fuu dee dë u di paatëi dë, de ta hoi dee wëti u Dju möön hii dee oto sëmbë fuu tuu. Nöö söseei miseei bi ta hoi de tu.

^{6,7}“Nöö kumafa i seei sabi kaa, Masa Gadu bi paamusi dee fesiten sëmbë fuu taa te wan daka dëdë sëmbë sa weki baka. Nöö, Köndë Masa, di soni Masa Gadu paamusi dë, nöö hii u dee tuwalufu lö sëmbë fu Dju, u tuu këen. Hèn mbei u ta lesipeki Gadu ta begi èn a ndeti ku didia nöömö fuu tuu musu feni èn.

Ma tökuseei dee Dju sëmbë seei ta kuutu a mi liba fu di mi ta piki di soni dë taa a dë sô tuu.

⁸“Köndë Masa, faandi mbei un Isaëli sëmbë wan sa piki taa Masa Gadu sa weki sëmbë puu a dëdë köndë?”

⁹“Ma wë sô mi seepi bi dë tu o. Biga mi bi abi di pakisei taa mi musu ta biinga u tapa dee soni u Jesosi fu Nazalëti, fu nê fëen an musu kisi gafa. ¹⁰Nöo hën wë da di soni di mi bi ta du a Jelusalen. Dee Gaan Begima fuu seei da mi taki taa sô mi musu kisi dee sëmbë u Jesosi tja go söötö a dinguwosu. Nöo fa de bi ta manda sëmbë u de kii de dë, nöo mi seepi bi dë a dendu tu.

¹¹“Sömëni pasi mi bi ta denda a dee keikiwosu fuu go kisi dee biibima fu Jesosi ta sitaafu. Mi bi ta buta ku de seei fu de musu poi hën nê taa de an dë ku ën möön. Mi bi dë fajafaja a di soni dë tee mi ta kule ta suku de te dou a dee köndëköndë na u Isaëli ka de bi kule go, fu mi sa sitaafu de.

¹²“Nöo a di soni dë mi bi nango a Damasikusi e. Fa mi nango dë, nöo dee Gaan Begima fuu bi da mi pampia ta da mi pasi a dee hogi mi nango du dë.”^f ¹³Ma nöo Köndë Masa, fa mi bi nango dë, a wan juu ten fu sonuati, hën mi si wan gaan limbo kumutu a gaangadu, a sëndë möön sonu lontu u koti zaaa tapa, mi ku dee sëmbë nango ku mi dë. ¹⁴Hën u tuu panta te u tombi kai a goon.

“Hën mi jei wan tóngö kuma sëmbë. A fan ku mi a u Isaëli tóngö

hakisi mi taa: ‘Womi Saulosu, faandi mbei i ta sitaafu mi sô? Ja ta si taa ku i seei i ta du hogihogi nö?’

¹⁵“Hën mi hakisi ën taa: ‘Ee Masa, ambë ta fan ku mi aki?’

“Hën a taa: ‘Mi wë e, Jesosi, di sëmbë di i si i ta sitaafu sô.

¹⁶“ ‘Nöo hopo taanpu e. Biga mi ko a i fu tei i ko futuboi u mi. Nöo fa mi ko a i tide aki, nöo i musu taki ën da sëmbë, te dou ku hii dee oto soni dee mi o toona lei i möön.

¹⁷“ ‘Nöo fa i si mi ta manda i aki, nöo na fëëë. Mi o taanpu ku i a hii sê ka mi o ta manda i go, fu dee Dju sëmbë ku dee sëmbë na Dju tuu an o sa feni i kii.

¹⁸“ ‘Biga mi ta manda i fii musu ta fan ku de e, be wojo u de ko limbo, be de kumutu a di sê u dungu ko a di sê u limbo. I musu fan ku de puu de a di kaakiti u di didibi basu, be de feni di heepi u Gadu. Nöo fa de o piki i buka dë, nöo ma o hoi dee hogi du u de a bëë möön. Nöo mi o konda de a dee otowan u mi dendu dee ko dë apaiti da Gadu fu di deseëi bi biibi a mi tu.’ Sô a taki da mi e.

¹⁹“Nöo Köndë Masa, wë di soni di ko a mi dë, nöo Masa Gadu soni wë. Nöo ma niingëen. Mi piki leti kumafa a taki da mi. ²⁰Biga mi go a Damasikusi hën mi go konda di buka da dee sëmbë fu ala te mi kaba. Hën mi toona go a Jelusalen go fan ku dee sëmbë a Jelusalen te dou ku dee oto Dju sëmbë u hii Judea köndë tuu. Nöo hën mi toona fan ku dee sëmbë na Dju. Fa mi ta konda di buka da dee sëmbë a dee

^f 26:12 I sa lesi di oto aki a Tjab. 9:1-19.

köndëköndë dë, nöö mi ta taki da de taa de musu disa di hogilibi u de bia ko a di së u Masa Gadu. De musu libi bunu be hii sëmbë sa si taa hati u de bia tuu.

²¹“Nöö fu di mi ta waka ta konda di buka da dee Dju sëmbë ku dee na u Dju tuu dë, nöö fëen hedi dee Dju sëmbë kisi mi a di Wosu u Masa Gadu a Jelusalen dë ta biinga u de kii mi.

²²“Ma Masa Gadu heepi mi mbei de an kii mi. Nöö hën i si mi dë ku libi te tide eti, ta taanpu aki ta konda dee soni u Gadu nöömö da sösö sinkii sëmbë ku hedima tuu. Ma ta taki wan oto soni möön leki dee soni Mosesi ku dee oto fesiten tjabukama fuu bi ta taki. ²³Biga de bi ta konda taa a bakaten di sëmbë de kai di Keesitu o ko, nöö de o dëen sitaafu kii. Hën o dë di fosu sëmbë o dëdë weki a goonliba faa feni libi u teego. Nöö a o jabi pasi da dee Dju sëmbë fëen ku dee na Dju sëmbë tuu u de sa ko a di së u limbo. „Sö dee fesiten sëmbë bi taki e, nöö fa u dë aki nöö a ko pasa tuu.”

²⁴Di ka Paulosu fan dou dë, nöö hën Gaama Fesitu bai taa: “Paulosu, i lau e. Dee hia soni fii i lei dë mbei i ta fan laulau sô.”

²⁵Hën a piki taa: “Mi lesipeki Köndë Masa, ma lau e. Dee soni mi ta taki aki nöö tuutuu soni de dë e, fii musu sa pakisei. ²⁶Nöö mi sabi taa di Könu sabi de kaa, biga de an pasa a wosu dendu tjubitjubi fu sëmbë an sa sabi de. De tuu pasa a lanti wojo wajaa. Hën mbei ma ta fëë u taki de.”

²⁷Hën a bia hakisi di Könu taa: “Könu o, dee soni dee fesiten tjabukama u Masa Gadu bi sikifi buta dë, ja ta piki de nö? Mi sabi taa i ta piki de.”

²⁸Hën Könu piki ën taa: “Wë ma womi, fa i ta fan ku mi aki, i mëni taa i sa mbei mi ko biibi a Jesosi wantewante aki sô nö?”

²⁹Hën Paulosu piki ën taa: “Ee wantewante i sa ko, ee te bakaten seei, ma a’ toobi. Ma mi ta begi Masa Gadu da i ku dee otowan ta haika mi aki tuu taa un sa ko kuma mi, boiti di fa mi dë buibui a maun aki.”

³⁰Di Paulosu taki sô kaa, nöö hën Könu Agiipa ku Gaama Fesitu hopo, de ku Benisi ku hii dee otowan tuu dee bi dë sindosindo dë, hën di kuutu booko.

³¹Nöö fa de nango dë, hën de ta fan ku deseei taa: “Di womi aki an du hogi möönsö fu de musu kii ën e. An musu dë a dunguwosu seei.”

³²Hën di könu fan ku di gaama taa: “Ee an bi hakisi i kaa fii mandëen go a di Gaan Könu u Loomë, nöö u bi sa puu ën a dunguwosu. Wë ma di a hakisi i sô kaa, nöö wa sa puu ën möön.”

Aki de ta tja Paulosu go a Loomë.

27 Hën de dë te wan daka, hën de buta taa de o manda Paulosu ku wanlö oto sëmbë sötötsötö ku bui go a Loomë. Nöö hën de tei wan sodati kabiteni de kai Julisi buta faa musu tja dee sëmbë dë go a di Gaan Könu. Nöö di kabiteni dë ta wooko da di Gaan Könu seei.

²Nöo di juu dë, wan zeboto bi kumutu a di köndë de kai Adamitia ko tjökö a Sesalia dë, ufö a o go a Italia Köndë. Nöo a di boto dë de o tja Paulosu, biga a Italia Köndë Loomë dë. Nöo di boto o ta nama a dee köndëköndë fu di ze bandja u Asia nango te a dou a Italia.

Hën u subi a di boto dë tefa u kaba. Hën u wai buta a mindi. Nöo fa u nango dë, nöo di womi u Masadonia de kai Alisitakusi di ta dë a Tesalonika hën o go ku u tu.

³Hën di dobooko fëen hën u nango tefa u nama a Sidon. Nöo di sodati kabiteni libi bunu ku Paulosu. Biga a dëen pasi faa go a tela a dee mati fëen fu de sa sölugu ën.

⁴Hën u toona ko subi a boto. Hën u buta a mindi. Ma di ventu ta hai u baka taanga te wa sa go. U musu ta waka a bandja së u di paati de kai Sipuusi nango ka di ventu an ta hai u baka sö möön.

⁵Baka fëen möön, hën u waka a di ze langalanga ta pasa dee köndë u Silisia ku Panfilia, hën u go nama a di köndë de kai Mila u Lisia köndë.

⁶Hën di u ko dou, hën di sodati kabiteni ko si wan boto fu di köndë u Afiikan de kai Alekesania nango a Italia. Hën a mbei u tei di boto dë.

⁷Nöo di u kumutu a Mila, wa sa waka hesi. U ta waka teigiteigi ta ko nöömö te dou sömëni daka ufö u ko zuntu ku di köndë de kai Kinidusi. Tökuseei wa dou möönsö. Di ventu ta hai u baka kodo te wa sa go a di pasi di u bi musu go möön. Hën u ko pasa di paati de kai Saamoni kisi di gaan paati de kai Keeta, nöo hën u ta waka a di së

bandja fëen ka di ventu an ta naki u sö möön.

⁸Ma nöo fa u ta waka zuntu ku di bunu së u di paati nango dë seei, ma tökuseei di ventu ta tja u nango baka eti. Nöo hën u ta waka ku taanga nango, tefa u go nama a wan kamian u Keeta de kai Bumbuu Lampeesi. A dë zuntu ku di köndë de kai Lasea.

⁹Nöo fa u ta du dë, u ta lasi ten seei. Biga di gaan begi daka u dee Dju sëmbë di de ta begi söndö njan pasa kaa, nöo te di daka dë pasa nöo an bunu u waka a di ze möön.

Te wan pisi hën Paulosu hopo bai de taa: ¹⁰“Womi, mi si taa ee u kumutu aki go möön, nöo di boto o booko nöo woo kisi makei. A kandë lai fuu o go. A kandë so fuu o dëdë tu.”

¹¹Fa Paulosu fan dë, hën di sëmbë abi di boto ku di sëmbë di ta tjëen, piki taa de sa go. Hën di sodati kabiteni nama ku de, an piki di fan u Paulosu. ¹²Nöo di gaan së u dee sëmbë dee dë a di boto, deseei tu an kë tan a Bumbuu Lampeesi dë. Biga di kamian an bunu da di kötö wei, nöo de kë biinga luku ee de sa go dou a di köndë de kai Fenikisi go tan ala tefa di kötö ten pasa. Biga Fenikisi hën da wan bunu lampeesi u Keeta. Di ventu an ta kisi taanga ala a hii së kumafa a ta kisi a Bumbuu Lampeesi.

¹³Hën u dë te wan pisi. Hën wan ventu kumutu a di ze ko a u, an bigi. Nöo di lö ventu dë, hën de mëni taa de kë. Nöo di a ko wante, nöo hën de hai di hanka u di boto. Nöo hën u tuusi buta a mindi. Hën u ta waka langalanga a bandja së fu

di paati kumafa u sa waka zuntu ku tela tjika.

¹⁴Ma fa u nango dē te fuu kē mēni, nōō hēn wan gaan ventu kumutu a di oto sē u di paati dou a u. Nōō di ventu dē, hēn da di gaan ventu u di ze. ¹⁵Hēn a kisi u a wataliba dē vuuu ku di boto. Hēn a bia u viooo go a di ze mindi pii. De biinga u tii di boto te de wei hēn de disa. Hēn di ventu ta tja u go ka a kē a sōsō kamian.

¹⁶Te wan pisi hēn u ko zuntu ku wan piki paati de kai Kalauda, ka di ventu an ta kisi u taanga sō möön. Nōō hii fa u nango dē, u ta hai wan piki boto ta tja ku u, ¹⁷nōō hēn u hopo ēn hai ku taanga tuwē ko a di boto dendu gbogolou. Hēn baka fēēn hēn de tei kōōdēi hēn de tai di gaan boto lontu hii ēn sinkii ko dou fu di ventu an musu tjēēn go booko.

Nōō hēn de fēēē taa di boto o tjōkō a di gaan sandu de kai Siite. Nōō hēn de saka di zei di dē a di boto zaaa ko basu fu di ventu an sa tja u go hesi sō möön. Nōō di de seeka sō te de kaba, nōō hēn di boto dē a di wata liba ta diipi nango ta ko ta tja u go ka di ventu kē.

¹⁸Di dobooko fēēn, hēn di gaan ventu ta kisi u eti ta seki di boto taanga kuma a sa singi u. Hēn de puu hafu u dee lai a di boto tuwē go a wata.

¹⁹Di u dii daka fuu di u kumutu a lampeesi, hēn dee wookoma u di boto seei tei dee wooko lai u di boto tuwē go a wata.

²⁰Hēn u dē a di boto dendu sōmēni daka. U hopo wojo luku liba

te u wei, wa ta si teeja möönsō. Wa ta si sonuwojo. Di gaan ventu an ta saka möönsō, te nōō na wan fuu ta mēni möön taa woo kumutu ku libi.

²¹Nōō di ten dē, dee sēmbē bi dē longi sōndō njan. Biga de bi dē ku gaan pakisei te na wan u de ta mēni soni u njan möön.

Hēn u dē te wan pisi, nōō hēn Paulosu hopo taanpu a u mindi. Hēn a taki da de taa: “Womi, hēn di soni aki wē mi bi taki da unu taa wan boo kumutu a Keeta e. Ee u bi tan ala di soni aki an bi o miti u, nōō dee lai fuunu an bi o kaba a sōsō.

²²“Ma nōō haika, un tai hati e. Di boto hēn a o booko kaba a sōsō, ma na wan fuu o lasi u libi. U tuu o kumutu.

²³“Nōō di soni mbei mi taki sō. A di ndeti, hēn di Gadu di mi ta dini aki, a puu wan basia fēēn kōndē manda ko taanpu a mi bandja ko fan ku mi, biga mi dēēn sēmbē.

²⁴Hēn a taki da mi taa: ‘Womi Paulosu, na panta e. I musu nango te i dou a di Gaan Kōnu fesi nōömō faa kuutu soni fii. Nōō Gadu dē ku i. A o da i hii dee sēmbē ku i ta waka a di boto aki, de tuu o kumutu. Na wan u de o dēdē.’

²⁵“Wē nōō womi, mi ta futoou Masa Gadu e. Di soni i si a manda ko piki mi aki, sō nōō a o pasa nōömō. Hēn mbei mi ko fan ku unu taa un tai hati e. Woo libi. ²⁶Ma fa i si u nango aki, di ventu o tja u go naki a wan paati, ma u tuu o kumutu.” Sō Paulosu fan ku u.

²⁷Nōō hēn u dē tee di u teni-a-fō ndeti fuu, di ventu ta tja u nango zaaa eti a di pisi u di ze de kai

Adiia. Nöo hën kuma a di tuwalufu juu fu ndeti, hën dee tiima u di boto ko ta fii taa u ta zuntu ku së tela. ²⁸Nöo hën de maaka di wata luku. A fundu föteni mëti. Hën di u go wan pisi möön hën de toona maakëen möön, hën a ko diiteni mëti.

²⁹Hën de ko panta taa di boto o go naki booko a wan sitonu kamian. Hën de saka fö hanka tuwë go a wata djolou a di boto gogo. Hën de ta begi soni fu didia musu ko.

³⁰Nöo di juu dë dee sëmbë ta tii di boto, de kë fusi go. Nöo hën de go puu di piki boto u bi ta tja a di boto dendu dë tuwë a wata. De ta ganjan u otowan mbei taa de kë tuwë hanka a di boto hedi së. Ma möiti wë de ta mbei fu de go disa u otowan a di boto dendu.

³¹Ma Paulosu si de. Nöo hën a piki di kabiteni ku dee oto sodati sai dë taa: “Ee dee tiima u di boto kumutu go disa u, nöo wan o libi möön e. Woon dëdë.”

³²Nöo di dee sodati ko jei sö kaa, hën de hopo kisi de ufangi hën de koti dee tatai u di piki boto tuwë. Di boto diipi go fiaa.

³³Hën di ganian kanda, hën Paulosu fan ku de taa: “Un haika e, dee sëmbë. Tide mbei teni-a-fö daka un dë aki ku bookohedi. Hati fuunu ta latja te wan ta njan. ³⁴Nöo mi begi unu be un njan wan pikiwan. Biga ee wan njan nöo woon dëdë. Wan panta tumisi e. Biga na wan niën fuunu hedi uwii seei o lasi.”

³⁵Hën di a taki sö kaa, hën a tei wan bëëë. Hën a da Masa Gadu tangi a de tuu fesi te a kaba. Nöo hën a booko wan pisi, hën a ta

njan. ³⁶Nöo di de tuu si sö kaa, nöo hën de tai hati, hën deseei njan tu. ³⁷Nöo u dë tuhöndö ku sëbënteni-ku-sikisi womi a di boto dë e, sö u bi hia tjika.

³⁸Nöo di u njan te u kaba, hën u bigi puu lai möön ta tuwë a wata fu di boto musu möön fukë. Dee lai u ta puu ta tuwë a wata dë, de dë sakusaku u di soni de ta mbei boon.

³⁹Tefa kamian limbo, hën de ta si tela ma de an sabi di kamian. Hën de luku ën hën de si taa di kamian abi wan godo dë ku sandu balalaa. Nöo hën de taa de o biinga luku ee de sa tjökö di boto nëën.

⁴⁰Hën de koti dee tatai ta hoi dee hanka tuwë disa a di ze. Hën de lusu dee tatai ta hoi dee pada. Hën de hopo di zei seeka faa sa kisi di ventu möön taanga be a tja u go a fesi möön hesi. Nöo di de seeka sö te de kaba, nöo hën u nango zaaaa faa tja u go dou a di sandu.

⁴¹Nöo di u nango, te fuu kë sabi hën di sipi hedi tjökö a di sandu djoo ka tu ze buka ta kule ko miti. U peka gingin. Fa u peka dë, nöo di boto hedi hën peka, an sa buli. Ma di wata ta naki di boto gogo nango ta ko djugudjugu tefa a booko pisipisi.

⁴²Nöo di dee sodati si sö kaa, de panta taa dee sitaafuma o sun go kumutu, nöo de kë kii de wante.

⁴³Ma di sodati kabiteni an kë u de kii Paulosu, hën a bai de taa be de disa dee sëmbë, be de an kii de. Hën a taa, dee sëmbë dee sa' u sun nöo be de fosu djombo go a wata sun go a së. ⁴⁴Nöo dee sëmbë na sabi u sun, nöo de musu subi a dee paanga liba ku dee bookobooko boto pisi liba, nöo de hai go a së.

Nöo di u du sö kaa, hën u tuu dou a tela. U libi.

Aki Paulosu dë a Malita.

28 Nöo di u nango te u go dou ku libi a tela ufö u ko sabi taa di paati u naki dë hën de kai Malita.

²Nöo dee sëmbë u di köndë kisi u ku wai, de hoi u bunu, de mbei u sëmbë. Fa di tjuba ta kai ta fon u dë u ta kötö, hën de zunta faja da u, u ta këndë. ³Paulosu seei ta pii udu ta tja ko zunta faja. Te wan pisi hën di faja kendi wan sindeki a di udu dendu, hën a kumutu ko njan mën a maun gaa peka gingin.

⁴Hën di dee sëmbë u di köndë si di sindeki pekapeka nëen maun, hën de taa: “Wë di sëmbë di sindeki njan peka nëen maun aki, goonliba si taa an dë fa a libi möön e. Biga de singi a ze kumutu, an dëdë, nöo hën di sindeki njan mën. Wë nöo di sëmbë dë musu dë wan hogisonima.” Sö de taki.

⁵Hën Paulosu sakwi di sindeki vau puu tuwë a faja. Fa a njan mën dë seei, töku na wan soni du ën.

⁶Di juu dë, dee sëmbë dë pii ta luku. Biga de ta mëni taa ka a njan mën tjika dë, nöo te wan pisi maun fëen o soi ee nasö a tombi kai dëdë. Hën de luku ën te de wei, soni seei an du ën möönsö. Hën de bia pakisei taa: “Wë di sëmbë dë, a musu u dë wan gadu. „Biga di sindeki aki an sa njan sëmbë sö, nöo a fika ku libi.”

⁷Nöo di hedima fu di paati dë hën de kai Pubiisi. Nöo a abi wan gaan pisi u di köndë zuntu ka di sindeki njan Paulosu dë. Nöo hën a tja u go

nëen. Hën a sölugu u bunu hoi u seei dii daka longi.

⁸Nöo di tata u di hedima bi dë suwakisuwaki. Fëbë ku bëë dë ku ën te na soni. Nöo hën Paulosu go nëen go begi dëen te a kaba, hën a nama maun nëen. Hën di tata bëtë gbegede. A ko bunu.

⁹Nöo di dee sëmbë ta libi a di paati jei sö, hën de go piki hii dee sikima u de a hii dee köndëköndë u di paati, hën de tuu ko a u ko suku heepi nöo hën de tuu fia ko bunu. ¹⁰Hën de bigi u a sëmëni fasi seei. Tefa di daka woo kumutu dë, hën de buta dee soni u a’ fanöudu a boto da u.

¹¹Nöo u bi a’ dii liba naandë. Nöo di woo go, hën u tei wan boto fu Alekesania de kai “De Tumii u Liba”. A bi sai dë ta luku fu di kötö wei musu pasa. Hën u subi nëen wai buta a mindi.

Aki Paulosu go dou a Loomë.

¹²Nöo di u kumutu a Malita hën u go nama a wan köndë de kai Silakuse. Nöo u hoi dii daka dë, ¹³hën u kumutu. Hën u waka langalanga a di ze bandja. Hën u go nama a di köndë de kai Legiun. Dobooko fëen, hën wan ventu kumutu a u baka ta ko, nöo hën u kumutu ku ën. Hën di dobooko hën u nama a Puteoli.

¹⁴Nöo di u ko nama a Puteoli, hën u ko si wanlö biibima u Masa Jesosi dë, hën de begi u fuu tan ku de sëbën daka. Hën u tan tefa di sëbën daka dou, hën u kumutu dë go dou a Loomë.

¹⁵Wë nöo di u bi ta waka a futu fuu go dou a Loomë, nöo hën dee

sëmbë u Masa Jesosi fu ala jei taa sö u ta ko. Hën de kai a pasi waka ko miti u. Hafu u de waka te dou a di wojowojo fu di gaan pasi de kai Apii. Hafu u de fika a di kamian de kai Dii Wakama Wosu ta luku u.

Nöö di Paulosu si taa sö de du, nöö hën a dëen taanga. Hën a da Masa Gadu tangi fu di piizii de mbei ku ën dë. Wë da sö di waka fuu waka bifö u dou a Loomë.

¹⁶Nöö di u go dou a Loomë, hën de da Paulosu pasi fëen wanwan sa libi, ma a abi wan sodati ta watji ën.

**Aki Paulosu ta fan ku dee
Dju sëmbë a Loomë.**

¹⁷Nöö baka dii daka fëen fu di a dou, hën a kai dee hedima u Dju dee dë a Loomë taa be de ko nëen be a fan ku de. Nöö di de ko dou, hën a fan ku de taa: “Dee Isaëli sëmbë u mi aki, a Jelusalen wë mi kumutu. Ma fa mi dë buibui aki seei, ma na dee wëti u dee gaan sëmbë fuu mi poi e. Ma du hogi ku dee otowan fuu fu Isaëli tu, ma tükuseei de wë kisi mi a Jelusalen ala tja go da dee Loomë lanti fu ala.

¹⁸“Nöö di dee lanti hedima ko öndösuku mi libi luku tefa de kaba, de an si föutu a mi seei möönsö fu de musu kii mi, nöö hën de kë puu mi a dunguwosu. ¹⁹Ma nöö dee Dju sëmbë an kë piki. Nöö di ma si na wan oto baaku möönsö, hën mi taa mi kë ko a di Gaan Könu aki faa kuutu da mi. Ma fa mi ko aki seei, an dë taa mi kë tja kaagi u dee sëmbë fuu u Isaëli ko da di Könu e.

²⁰“Hën mbei mi kai unu fu mi fan ku unu, fuun saandi da di soni mbei mi dë buibui aki. Fu di mi ta

biibi taa di Heepima u Isaëli di u bi ta mëni faa ko nöö a ko kaa, fëen hedi mbei mi dë söötösöötö ku di këti aki.”

²¹Nöö di dee Isaëli sëmbë jei sö, hën de toona piki ën taa: “Wë nöö dee Isaëli sëmbë fuu a Judea ala an sikifi soni fii a pampia manda da u aki möönsö e. Na wan u dee sëmbë fuu dee kumutu ala tja kaagi fii ko da u aki tu.

²²“Ma nöö ee joo fan ku u a di soni di i, Paulosu, ta biibi, nöö fan ku u boo jei. Wë biga wan soni fu di biibi fii nöö u ta jei nöömö taa a hii kamian ka i ta taki a di njunjun biibi dë liba kaa, nöö a ta tja fia. Nöö u kë sabi soni fëen finifini e.”

²³Di de fan sö kaa, nöö hën de buta daka. Tefa di daka dou, nöö hën de ko a Paulosu te a hia nëen wosu. Hën a ta fan ku de wan hii daka fu tefa sapate, ta leti de fa Masa Gadu ko ta tii libisëmbë a wan hii njunjun fasi. Nöö fa a ta fan dë, a ta tei Gadu buku ta lesi dee soni Mosesi ku dee fesiten tjabukama u Masa Gadu bi sikifi, ta puu da de. A ta biinga ku de nöömö fu de musu biibi taa dee soni de bi sikifi buta dë, soni u Masa Jesosi wë de bi ta taki nöö awaa de ko pasa.

²⁴Nöö fa a ta fan ku de dë, de jei di fan. So u de piki taa tuu. Ma nöö so u de an kë tei ën seei.

²⁵Te wan pisi hën de hopo u de go. Hën Paulosu fan ku de wan pasi möön ufö de go taa: “Di Akaa u Masa Gadu bi abi leti e, di a bi ko a di tjabukama fëen de kai Jesaaja liba. Biga a fan ku dee gaan sëmbë fuunu taa:

- ²⁶ Go fan ku dee Isaëli sëmbë aki taa:
 ‘Woon ta haika soni nöömö ma wan o ta fusutan.
 Woon ta luku soni nöömö ma wan o ta si soni möönsö.’
- ²⁷ Biga dee sëmbë dee i si u ta fan ku de aki,
 de a’ taanga hati te de an sa bia pakisei möönsö.
 De a’ taangajesi poi.
 De tapa de wojo seei u de an si soni.
 Ee de an bi tapa wojo,
 nöö de bi o si soni ku de wojo,
 nöö de bi o jei soni ku de jesi,
 de bi o a’ fusutan a de hedi dendu,
 nöö de bi o bia ko a mi.
 Nöö mi bi sa kula de.
 Ma de an kë.
- ²⁸ Sö Gadu bi fan ku dee gaan sëmbë fuunu, nöö mi kë mbei un sabi taa sö un dë te tide eti.]

“Wë nöö di wan ta kë piki di buka u Masa Gadu aki faa heepi unu, nöö mi taki da unu taa a ta manda di Buka go da dee sëmbë dee na Isaëli e, nöö de o piki.”

[²⁹Di Paulosu fan sö tefa a kaba, hën dee Dju sëmbë kumutu dë. Nöö fa de nango dë, hën de ta fia wan gaan fia nango fu di fan a fan ku de dë hedi.]

³⁰Baka u di dë, hën Paulosu libi a di wosu hii tu jaa longi, ta paka di wosu hënseei. Nöö a ta kisi hii dee sëmbë dee ta ko nëën tuu ku wai. ³¹A ta konda nöömö fa Masa Gadu tja wan njunjun tii ko, nöö a ta lei dee sëmbë ta ko nëën dë dee soni u Masa Jesosi Keesitu nöömö. An ta fëë seei u taki de. Nöö sëmbë an ta tapëën tu fu an taki de.

A kaba.